CZECH REPUBLIC
DEVELOPMENT COOPERATION

ÚKZÚZ

Moldova
Organic
Value
Chain
Alliance

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE
AL REPUBLICII MOLDOVA

Anuar privind Agricultura Ecologică Din Republica Moldova pentru anul 2020

Ediția 2

Anuar privind Agricultura Ecologică Din Republica Moldova pentru anul 2020

Ediția 2

Sursa: Deneen LT din Pixels.com

Stimați cititori,

În prezenta publicație găsiți informație complexă despre sistemul de agricultură ecologică din Republica Moldova, care se dezvoltă cu pași fermi în ultimii ani, fiind un sistem excelent pentru menținerea în stare bună atît a resurselor naturale cît și a sănătății omului, dar și expus, totodată, la cele mai mari riscuri.

De aceea și a apărut necesitatea publicației anuale pentru a informa societatea despre starea de lucruri în acest sector important al economiei naționale. Problemele cu care se confruntă atît producătorii agricoli care practică agricultura ecologică cît și sectorul în ansamblu sunt o provocare pentru a găsi soluții inteligente pentru asigurarea unei produceri durabile, ca producătorii ecologici să fie mulțumiți de rezultatele pe care le obțin, ținînd cont de faptul că cererea la produsele ecologice nu este acoperită astăzi în mare măsură, existînd un potențial enorm în acest sector.

Noi optăm pentru o societate sănătoasă dar pentru aceasta trebuie să consumăm și produse alimentare sănătoase, și aș dori să aduc mulțumiri cordiale tuturor celor care contribuie la promovarea agriculturii ecologice în Republica Moldova.

Cu stimă și respect, Viorel GERCIU
Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare

Dragi cititori,

Broșura pe care o țineți acum în mână conține o doză mare de optimism. Aici puteți găsi o scurtă descriere despre starea actuală și oportunitățile din viitor pentru agricultura ecologică din Republica Moldova. Datorită creșterii conștiinței oamenilor cu privire la alimentele produse ecologic, suntem încântați să raportăm că în ultimii câțiva ani terenurile Moldovei dedicate agriculturii ecologice s-au extins.

Încet, dar sigur, fermierii își dau seama că managementul ecologic al resurselor naturale, inclusiv vegetația, solurile și apa, este mai profitabil pentru ei și beneficiază întreaga societate pentru care oferă servicii de mediu și sociale. Consumatorii din întreaga lume observă legătura puternică dintre mediu, sănătatea noastră și alimentele pe care le consumăm.

Agricultura ecologică ne oferă posibilitatea de a rezolva toate problemele, oferă soluții pentru o agricultură mai durabilă, care ajută la depășirea provocărilor economice, sociale și de mediu. Agricultura ecologică oferă o nouă abordare de folosire a resurselor fermei care respectă integritatea întregii ferme prin regenerarea fertilității solului.

Prin reducerea dependenței de inputuri industriale, fermierii își pot crește competitivitatea economică și simultan îmbunătăți bunăstarea ecologică și socială.

Credem că și colaborarea dintre diferiți actori din întregul lanț alimentar beneficiază de toate aspectele. Vom ajuta la atenuarea și adaptarea mai bună la încălzirea globală și vom oferi alte beneficii esențiale de mediu și sociale. Acești factori subliniază rolul agriculturii ecologice ca o componentă vitală în crearea unui viitor durabil și prosper pentru țara noastră și pentru noile generații.

Nimeni nu poate reuși singur. Succesul agriculturii ecologice necesită sprijinul multora dintre noi. Este momentul potrivit pentru a construi un fundament puternic pentru un viitor sănătos al Moldovei și al cetățenilor săi. Noi, în Moldova, avem norocul de a avea o echipă puternică pentru a realiza acest lucru. Cooperarea fermierilor, a instituțiilor de cercetare și a ONG-urilor, atât la nivel național, cât și internațional, le permite fermierilor să facă schimb de experiență, să dobândească noi cunoștințe și abilități, care sunt importante pentru o creștere și dezvoltare de succes a sectorului agricol, precum și a întregii țări.

Cu respect, Boris Boincean,
doctor habilitat în științe agricole, profesor de cercetare,
director Selecția Institutul de Cercetare a Culturilor de Câmp,
Bălți, Republica Moldova
Președintele Asociației Patronale:
"Alianța Lanțului Valoric în Agricultura Ecologică

CUPRINS

00 **Prefață** 2

0.0 Harta producătorilor ecologici din Republica Moldova 7

01 **Starea actuală a agriculturii ecologice în Republica Moldova** 8

1.1 Dezvoltarea agriculturii ecologice 9

02 **Controale și certificare** 13

2.1 Rolul statului 14
2.2 Organisme de control care operează în Republica Moldova 17
2.3 Statistici de bază privind controalele efectuate 19
2.4 Inputurile pentru agricultura ecologică 22
2.5 Testarea de laborator 24

03 **Informații privind producția ecologică** 29

3.1 Numărul de întreprinderi înregistrate în agricultură ecologică 30
3.2 Numărul de angajați implicați în producerea ecologică 31
3.3 Structura de producție în fermele ecologice 33
3.4 Produse cheie în agricultura ecologică 34
3.5 Producătorii ecologici 35
3.6 Procesatorii ecologici 36
3.7 Importatorii ecologici 39
3.8 Exportatorii ecologici 41

04 **Structura de producție în fermele ecologice** 45

4.1 Producția vegetală 46
4.2 Producția animalieră 48

05 **Comerțul cu produse alimentare ecologice** 51

5.1 Cererea 52
5.2 Distribuția 53
5.3 Comparație internațională 56

06 **Susținerea agriculturii ecologice și producției de alimente ecologice** 58

6.1 Dezvoltarea sprijinului de stat pentru agricultura ecologică 59
6.2 Subvenții pentru producția ecologică 60

07 **Selecționarea și recomandarea soiurilor potrivite pentru agricultura ecologică din Republica Moldova** 65

08 **Știință și cercetare în domeniul de agricultură ecologică** 68

8.1 Finanțarea cercetărilor 69
8.2 Proiecte internaționale 72
8.3 Inovații 73
8.4 E-publicații ecologice 75

09 **Promovarea agriculturii ecologice** 77

10 **Apicultura. Situația curentă** 80

11 **Organizații și asociații implicate în sectorul de agricultură ecologică** 92

11.1 Proiecte și programe în derulare privind suportul sectorului de agricultură ecologică 93

12 **Calendarul pentru operatorii din sectorul de agricultură ecologică pentru 2022 și evenimentele anuale locale și internaționale** 107

Acronime și abrevieri

ANARM – Asociația Națională a Apicultorilor din Republica Moldova

ANSA - Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

APM – Agricultura Performantă în Moldova

CAECP - Centrul de Acreditare în domeniul Evaluării Conformității Produselor

CEE - Comunitatea Economică Europeană

CZDA - Agenția Cehă pentru Dezvoltare

EA-BLA - Acordul de Recunoaștere Bilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare

EASC - Consiliul Euro Asiatic de Standardizare, Metrologie și Certificare

FiBL - Institutul de Cercetare a Agriculturii Ecologice

GEF - Facilitatea Globală de Mediu

HG – Hotărâre de Guvern

IAF - Forumului Internațional pentru Acreditare

ILAC-MRA - Autoritatea internațională pentru acreditarea laboratoarelor și organismelor de inspecție

IRSA - Asociația Interregională de Standardizare

MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

MOLDAC - Centrul Național de Acreditare

MOVCA - Alianța Lanțului Valoric în Agricultura Ecologică din Moldova

OC – Organism de Control

ODIMM - Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii

ONG - Organizație neguvernamentală

RSSM - Republica Sovietică Socialistă Moldovenească

UE – Uniunea Europeană

UNESCO - Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură

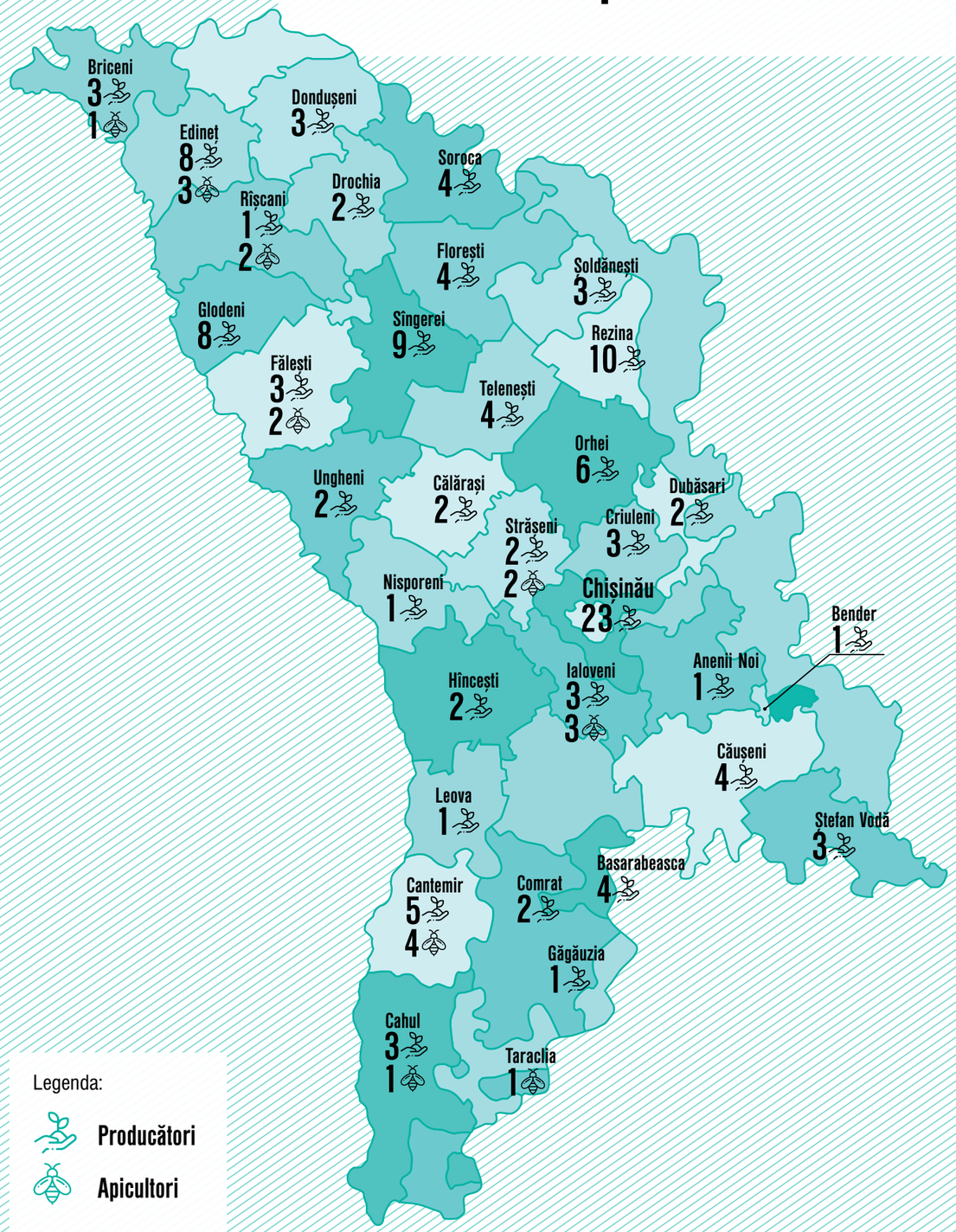
UPJ – Uniunea Persoanelor Juridice

USAID - Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

USDA - Departamentul pentru Agricultură al Statelor Unite

ÚKZÚZ - Institutul Central de Supraveghere și Testare în Agricultură

Harta producătorilor ecologici din Republica Moldova

01

Starea actuală a agriculturii ecologice în Republica Moldova

1.1 Dezvoltarea agriculturii ecologice

Sursa: Ekaterina Belinskaya din Pixels.com

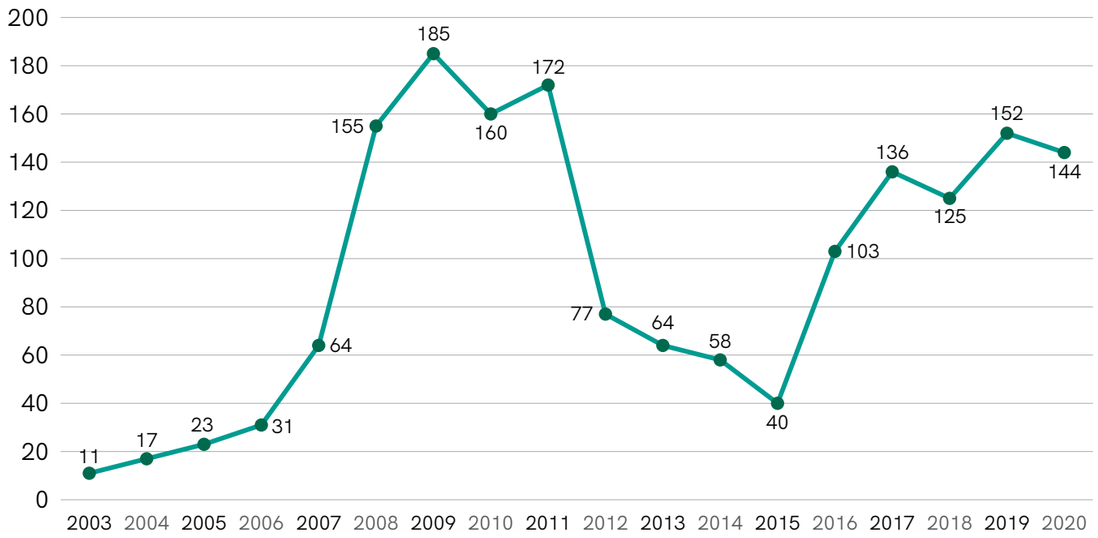
Sursa: Ion Ceban @ionelceban din Pixels.com

1.1 Dezvoltarea agriculturii ecologice

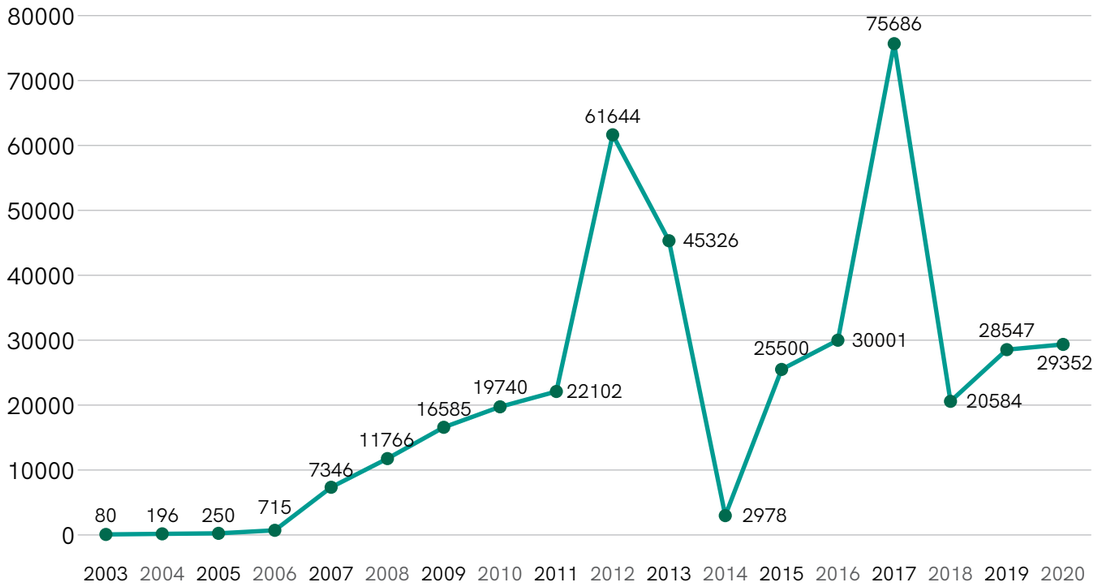
Agricultura ecologică combină grațios mediul nostru, sănătatea noastră și alimentele pe care le consumăm. În prezent, agricultura ecologică ar putea fi un bun răspuns la provocări, precum schimbările climatice, problemele de mediu, creșterea rapidă a populației. Informarea continuă și conștientizarea consumatorilor, de asemenea și tendințele pieței, au catalogat agricultura ecologică ca fiind un subiect fierbinte de discuție. Deoarece produsele ecologice devin din ce în ce mai populare, Moldova se adaptează la noile tendințe și promovează agricultura ecologică din țară prin educarea continuă a fermierilor și crearea unor condiții de muncă mai favorabile.

Datele statistice arată creșterea numărului de suprafețe ecologice certificate în comparație cu anii trecuți. În 2020 a crescut de la 28.547,45 ha la 29.352,06 ha (Grafic 1.1.1), chiar dacă numărul operatorilor ecologici a scăzut de la 152 la 144 (Grafic 1.1.2). Motivul este că mulți operatori mici preferă să fuzioneze cu cei mai mari pentru a deveni mai sustenabili și competitivi pe piață.

Grafic 1.1.1: Numărul entităților încadrate în lanțul valoric al agriculturii ecologice în Moldova

Grafic 1.1.2: Dinamica suprafețelor înregistrate în agricultura ecologică în anii 2003-2020 în RM

Creșterea și dezvoltarea continuă a agriculturii ecologice în Moldova este posibilă datorită sprijinului autorităților și al asociațiilor agricole locale care au pus la dispoziție materiale educative și cursuri pentru toți fermierii. De exemplu, în 2020, MOVCA a creat o platformă eLearning www.studii.movca.md, unde fermierii pot găsi informații utile pentru afacerile lor. Platforma conține o varietate de lecții scurte pe diferite teme, cum ar fi bazele asolamentului, culturi de acoperire și îngrășăminte verzi, precum procedura de certificare și completarea fișelor de evidență a agenților economici.

Cu toate acestea, succesul agriculturii organice în Moldova este legat de bogăția solului din țară. Cernoziomul, tipic pentru teritoriul nostru, a apărut pe lista provizorie a UNESCO ca patrimoniu mondial.

Directorul Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”, Boris Boincean, împreună cu voluntarul de la USAID, Farmer-to-Farmer, Bruce Williams

Odată cu creșterea importanței agriculturii ecologice în Moldova, tot mai multe evenimente o promovează. Un exemplu de succes este piața EcoLocal, care este deschisă în fiecare weekend la Chișinău. La Ecolocal, consumatorii au posibilitatea de a cumpăra produse ecologice locale, proaspete sau prelucrate. În 2021, Ecolocal a început să lucreze două zile pe săptămână în loc de una, datorită creșterii interesului consumatorilor.

Sursa: pagina Ecolocal din Facebook

Cu toate că există încă unele probleme de rezolvat în sectorul agriculturii organice din Moldova, viitorul său este destul de promițător. Actualul Minister al Agriculturii și Industriei Alimentare a stabilit planuri ambițioase pentru a dezvolta sectorul agriculturii ecologice în următorii 5 ani. În prezent, se dezvoltă, de asemenea, planuri pentru a iniția furnizarea produselor ecologice prin spitale, școli și grădinițe. Fermierii sunt pregătiți să învețe noi practici pentru a face față acestor posibilități, inclusiv să își extindă portofoliul de produse.

Un exemplu de succes este Spartac Chilat - CEO al Prograin Moldova, fondatorul MOVCA și unul dintre pionierii agriculturii ecologice din Moldova. Anul acesta împreună cu un grup de producători agricoli ecologici locali, Prograin Moldova, au exportat pentru prima dată în Israel semințe decojite de speltă, certificate conform cerințelor bucătăriei israeliene Kosher, adică ce respectă legile religioase evreiești.

Întreaga cantitate certificată pentru aceste livrări a constituit 75 de tone de semințe de speltă decojite. Acest volum de produs finit a fost obținut din aproximativ 115 tone de materie primă recoltată de pe o suprafață de 25-30 ha de semănătură.

Sursa: pagina web MOVCA

Numărul de producători ce caută oportunități pentru dezvoltarea afacerii în agricultura ecologică continuă să crească. Asociațiile locale care activează în acest sector mențin colaborări de succes cu fermierii locali și le reprezintă interesele la nivel de autorități și parteneri finanțatori. Fermierii pot găsi cu ușurință informații actualizate despre tendințele actuale, oportunitățile financiare, certificare etc. prin intermediul canalelor de comunicare ale asociațiilor.

Odată cu crearea unei strategii eficiente pentru sectorul agricol și cu sprijinul guvernului, Moldova are șanse mari de a deveni un actor puternic în agricultura ecologică la nivel internațional.

Sursa: Karolina Grabowska din pexels.com

02

Controale și certificare

2.1 Rolul statului

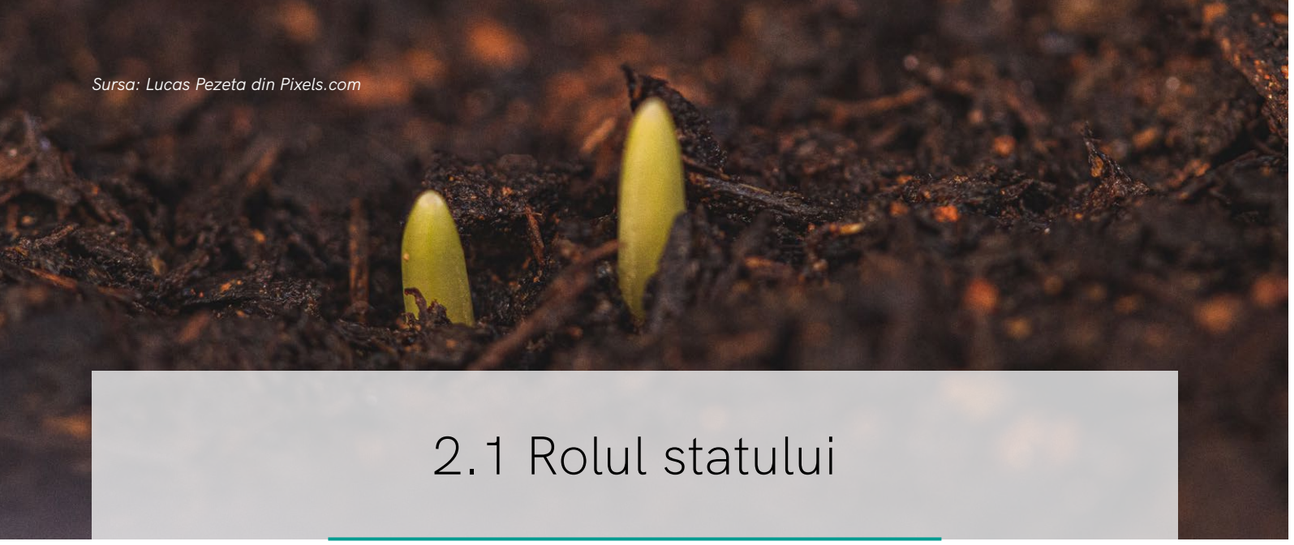
2.2 Organisme de control care operează în Republica Moldova

2.3 Statistici de bază privind controalele efectuate

2.4 Inputurile pentru agricultura ecologică

2.5 Testarea de laborator

Sursa: Ilya Lisauskas din Pixels.com

Sursa: Lucas Pezeta din Pixels.com

2.1 Rolul statului

Statul, prin instituțiile sale, deține un rol-cheie în sistemul de administrare și control în sectorul de agricultură ecologică. În prezent, conform legislației în vigoare, MAIA exercită funcția de autoritate competentă având ca responsabilitate de bază elaborarea politicilor în domeniu. Totodată, atribuțiile autorității competente sunt prevăzute în art.4 din Legea 115/2005.

Statul deține și funcția de acreditare a organismelor de inspecție și certificare din domeniul de agricultură ecologică.

MOLDAC
REPUBLICA MOLDOVA
MOLDAC
CENTRUL NAȚIONAL DE ACREDITARE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova (MOLDAC) este o instituție publică, monitorizată de organul de specialitate al administrației publice centrale responsabil de infrastructura calității, constituit în baza Legii nr.235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

MOLDAC este organism național unic de acreditare și are drept scop implementarea politicii de stat în domeniul acreditării și evaluării conformității, conferind încredere în competența tehnică, imparțialitatea și integritatea organismelor de evaluare a conformității acreditate, precum și promovarea liberei circulații a produselor, creșterea competitivității produselor și serviciilor, apărarea drepturilor și intereselor consumatorului, asigurarea protecției vieții, sănătății și securității persoanelor și a mediului. MOLDAC își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, actele legislative, decretele președintelui Republicii Moldova, ordonanțele, actele normative și dispozițiile Guvernului, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, ISO/CEI 17011, Regulamentului (CE) 765/2008, documentele EA, IAF, ILAC, precum și cu prevederile Regulamentului MOLDAC, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Nr. 77 din 25.01.2013 privind reorganizarea Întreprinderii de Stat „Centrul de Acreditare în domeniul Evaluării Conformității Produselor”.

Obiectivul primordial al MOLDAC este menținerea statutului de semnatar al Acordului de recunoaștere bilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare și cel de semnatar al Acordului de recunoaștere mutuală cu Cooperarea Internațională pentru Acreditarea Laboratoarelor ILAC-MRA.

MOLDAC a fost supus evaluării la nivel de omologi pe baza unor criterii și proceduri de evaluare clare și transparente stabilite de organismele europene și internaționale de acreditare EA, IAF, ILAC.

MOLDAC respectă în activitatea sa principiile de bază ale acreditării:

- folosire a unor proceduri de evaluare unice, armonizate cu regulile europene și cu cele internaționale, pentru acreditarea organismelor de evaluare a conformității;
- competență și imparțialitate;
- transparență, disponibilitate publică și credibilitate;
- reprezentare a intereselor publice;
- acces liber, fără discriminare al tuturor solicitanților la procesul de acreditare;
- independență față de posibila predominare a oricăror interese specifice;
- asigurare a confidențialității și păstrare a secretului profesional și a celui comercial;
- examinare imparțială a apelurilor și a reclamațiilor;
- caracterul voluntar al acreditării.

Activitatea de acreditare este o activitate de autoritate publică recunoscută oficial.

La nivel regional, european și internațional, Organismul National de Acreditare este membru al :
EA Cooperarea Europeană pentru Acreditare
ILAC Cooperarea Internațională pentru Acreditarea Laboratoarelor
IAF Forumului Internațional pentru Acreditare
EASC Consiliul Euro-Asiatic de Standardizare, Metrologie și Certificare
IRSA Asociația Interregională de Standardizare

Date de contact MOLDAC:
Adresa fizică: Vasile Alecsandri 1. Oficiul 205,
MD-2009, Chisinau, Moldova
Tel: (+37322) 210316 / 210352;
E-mail: acreditare@moldac.gov.md
Web: https://acreditare.md/

Date de contact MAIA:
Adresa fizică: Bd. Ștefan Cel Mare Și Sfânt 162
MD-2005, mun. Chișinău, Moldova

Tel: (+37322) 20-45-79;
Fax: (+37322) 22-07-48
E-mail: cancelaria@maia.gov.md
Web: www.maia.gov.md/agricultura-ecologica

Standarde și legislația privind agricultura ecologică

În prezent, în Republica Moldova cadrul normativ în domeniul producției agroalimentare ecologice este reflectat în primul rând prin Legea nr. 115-XVI din 09.06.2005 cu privire la agricultura ecologică, în care au fost transpuse prevederile regulamentelor europene de „veche abordare” sau mai exact Regulamentul Consiliului (CE) nr. 2092/91 privind producția ecologică a produselor agricole și indicarea acesteia pe produsele agricole și alimentare, care a fost abrogat ulterior prin Regulamentul (CE) nr. 834/2007 al Consiliului din 28 iunie 2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice.

În anul 2020, a fost prelungit procesul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu cea europeană prin transpunerea prevederilor Regulamentului UE 2018/848 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice.

Legislația națională în agricultura ecologică

1. LEGEA nr.115 din 09.06.2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică **lex.justice.md**
2. Hotărîre de Guvern nr.149 din 10.02.2006 pentru implementarea Legii cu privire la producția agroalimentară ecologică **lex.justice.md**
3. Hotărîre de Guvern nr.1078 din 22.09.2008 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Producția agroalimentară ecologică și etichetarea produselor agroalimentare ecologice" **lex.justice.md**
4. Hotărîre de Guvern nr.884 din 22.10.2014 pentru aprobarea Regulamentului privind utilizarea mărcii naționale „Agricultura ecologică – Republica Moldova" **lex.justice.md**
5. Ordinul MAIA nr.107 din 26.05.20082008 cu privire la aprobarea Regulilor privind înregistrarea agenților economici în producția agroalimentară ecologică **lex.justice.md**
6. Ordinul MAIA nr.49 din 27.03.2015 cu privire la constituirea comisiei de profil, Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei de profil privind examinarea cererilor de solicitare și utilizare a mărcii naționale „Agricultura ecologica - Republica Moldova" (49_27.03.2015.pdf)
7. Ordinul MAIA nr.9 din 19.01.2010 Cu privire la constituirea comisiei de autorizare, Regulamentul comisiei de autorizare a organismelor de inspecție și certificare (9_19.01.2010.pdf)
8. Hotărârea de Guvern nr 356 din 11.06.2015 privind aprobarea Reglementării tehnice "Organizarea pieței vitivinicole"
9. Legea viei și vinului nr. 57-XVI din 10.03.2006
10. Legea 78-XV din 18.03.2004 privind produsele alimentare.

Aceste documente sunt disponibile pe https://maia.gov.md a MAIA.

Marca națională „Agricultura ecologică - Republica Moldova"

Potrivit Legii cu privire la producția agroalimentară ecologică, dreptul de utilizare a mărcii naționale „Agricultura ecologică - Republica Moldova" la produse, etichete și ambalajele produselor agroalimentare ecologice îl au agenții economici care produc, procesează, importă, exportă și/sau comercializează produse agroalimentare ecologice înregistrați la MAIA.

Marca este înregistrată de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală. Ea aparține statului și este gestionată de către MAIA.

Simbolul mărcii este o frunză în spațiu, culorile căreia se modifică de la nuanțe deschise spre cele închise. În interiorul frunzei este amplasat logotipul „eco" de culoarea verde-deschis.

RM –OC prec -001

2.2 Organisme de control care operează în Republica Moldova

În anul 2020, în Republica Moldova continua să activeze 2 organisme de inspecție și certificare „Certificat Eco" SRL și SRL „Control Union Dnjestr" în conformitate cu prevederile Legii nr.115 din 09.06.2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică **lex.justice.md.** (Tab. 2.2.1)

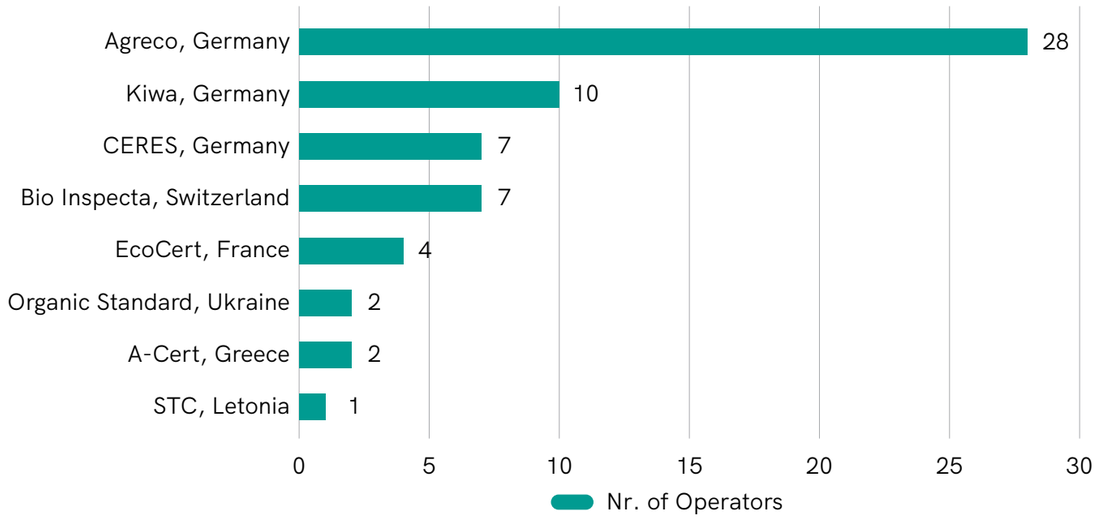
Tabel 2.2.1 *Analiza întreprinderilor acreditate pentru certificarea ecologică și analiza activității lor în 2020*

Denumirea OC	Număr de întreprinderi certificate ecologic		Suprafața totală certificată	
Număr	Număr	Proporție %	Suprafața, ha	% ha
SRL Control Union Dnjestr	43	50%	6085.16	83%
SRL Certificat Eco	43	50%	1227	17%
Total	**86**	**100%**	**7312.16**	**100%**

Dacă facem o comparație cu anul 2019, atunci observăm o scădere a numărului de operatori certificați cu 12 companii în total de la ambele OC, fapt explicat prin scăderea operatorilor ecologici per ansamblu, dar mărirea suprafețelor. Astfel, în anul 2020, organismele de control au certificat în total 7.312,16 ha, cu 1.094,56 ha mai mult decât în 2019.

Totodată, în Republica Moldova activează 9 organisme de inspecție și certificare, cu 1 mai mult decât în 2019, care sunt recunoscute de către Comisia Europeană și operează în baza Regulamentului European 834/2007. (Grafic 2.2.1). În total, aceste OC au certificat 61 fermieri ecologici, cu 16 întreprinderi mai puțin decât în 2019.

Grafic 2.2.1: *Organismele de certificare*

În prezent, statistica în domeniul certificării produselor ecologice se desfășoară pe două căi:

1. Datele acumulate de către autoritatea competentă, MAIA;
2. Datele Comisiei Europene privind suprafețele certificate în baza Regulamentului european 834/2007.

Certificarea ecologică de grup - acces sporit la produse autohtone în circuit ecologic

Nouă horticultori autohtoni au intrat în conversie ecologică de la 1 ianuarie 2021 și vor oferi produsele lor consumatorului local.

Asociația Consumatorilor și Producătorilor Ecologici și Artizanali din Moldova a creat primul grup de producători mici în conversie ecologică – grupul **EcoLocal CERT**.

Membrii grupului EcoLocal CERT sunt producători mici cu suprafețe de până la 5 hectare care cultivă legume, pomușoare, fructe și struguri. Aceștia s-au întrunit sub o singură marcă comercială, EcoLocal CERT, și au lansat perioada de conversie ecologică, care va dura între doi și trei ani, 2021-2022-2023-2024, în funcție de produs. Culturile anuale precum legumele impun o perioadă de conversie de 2 ani, iar cele multianuale (pomușoare, fructe, struguri) se vor afla în conversie 3 ani.

La încheierea cu succes a perioadei de conversie, fiecare producător va primi certificatul de conformitate ecologică și va putea vinde produsele sale cu statut de "produs ecologic".

Între timp, acești producători poartă titlul de "producător care practică agricultura în conversie ecologică".

Organismul de certificare național care a preluat sarcina de inspectare, verificare și certificare a grupului EcoLocal CERT este compania Certificat Eco SRL.

Toți reprezentanții grupului EcoLocal CERT sunt membri activi ai pieței EcoLocal Farmers Market Moldova, sunt bine cunoscuți între consumatorii orientați spre mâncare sănătoasă și consideră că prin certificatul ecologic ei vor oferi și mai multă credibilitate și încredere în produsele lor și în modul în care le cultivă. Fiecare producător va fi înregistrat la Ministerul Agriculturii în Registrul național al operatorilor în circuit ecologic.

Toate întreprinderile sunt mici, în format de familie – soț și soție, tată și fiică – iar certificarea de grup le oferă oportunitatea de a obține statutul eco prin cheltuieli reduse.

Mai mult, grupul beneficiază de un manager profesionist, inspector intern, mentorat individual, precum și un program de activități ce au scopul de susținere reciprocă și instruire în domeniu.

Certificarea ecologică de grup este un element nou în Regulamentul UE cu privire la agricultura ecologică și va deveni parte componentă a noii legi naționale despre agricultura ecologică, lege care în prezent se află în proces de modificare.

Grupul de producători în certificare ecologică trebuie să dețină identitate juridică, să fie independent, să fie sub umbrela unei organizații existente.

Membrii grupului trebuie să fie:

- Persoane juridice
- Să dețină până la 5 hectare de pământ
- Să elaboreze un plan comun de comercializare a produselor
- Să se afle în proximitate geografică
- Să respecte toate regulile de aplicare a agriculturii ecologice și a certificării, conform legislației în vigoare.
- Să achite taxele de certificare ecologică
- Să se supună standardului intern de calitate, asigurat de către un manager al calității
- Să semneze acorduri de conformitate cu organismul de certificare si cu organizația grupului pe termen de 3 ani, pentru întreaga perioadă a conversiei.

Grupul EcoLocal CERT a fost creat cu suportul Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC)(***@SwissCooperationinMoldova*** în cadrul proiectului „Optim - Oportunități prin Tehnologii și Inovație în Moldova'', realizat de HELVETAS Swiss Intercooperation, cu titlul "Susținerea Asociației „Ecolocal" în stabilirea unui nou model de cooperare și introducerea certificării Grup Organic".

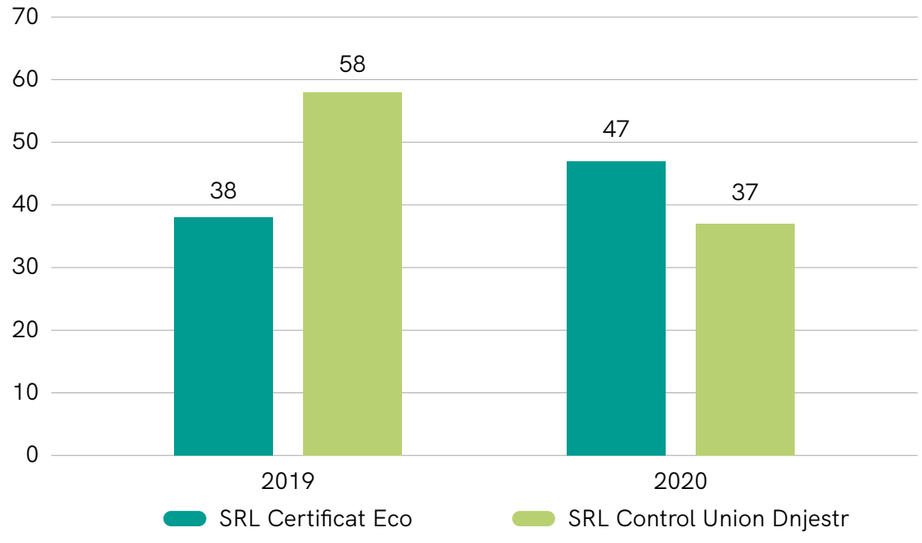
Mai jos aducem descrieri succinte despre fiecare membru al grupului EcoLocal CERT.

1. GȚ Ababei Petru din satul Ochiul Alb, raionul Drochia, se specializează în culturi de câmp, precum legumele rădăcinoase, fasole, usturoi, pomușoare, gutui și nuci grecești. Gospodăria deține o suprafață de 3 hectare și Petru este prezent la piață în sezon cu produse proaspete și ușor procesate.
2. GȚ Cojocaru NC din Budești deține 3.8 hectare pe care vor fi cultivate culturi oleaginoase pentru uleiuri vii.
3. GȚ Druță Vera din Bacioi cultivă legume și dispune de livadă de piersic și prun cu o suprafață totală de 2.86 ha.
4. GȚ Gori Nadejda sub marca Gori's cultivă salate și legume pe o suprafață de 0.5 ha în satul Gura Bâcului, raionul Anenii Noi.
5. GȚ Mardari Roman Emilian sub marca Eco Grădina deține 0.89 ha în satul Mândrești, raionul Telenești, și se va specializa în pepene verde și pepene galben, precum și alte legume de câmp.
6. GȚ Niculiță Vasile cu marca Ecoparadis din satul Drăgușeni, raionul Hâncești, cultivă legume pe o suprafață de 3.3 hectare.
7. GȚ TNG Tronciu se specializează în struguri de masă și pentru vin în satul Pereni, raionul Hâncești, pe o suprafață totală de 5 hectare.
8. GȚ Neboisea Ivan va certifica 0.96 hectare sub legume și salate în Ialoveni.
9. GȚ Roman Vasile se specializează în legume de seră în satul Selișteș, raionul Leova, pe o suprafață totală de 0.4 hectare.

2.3 Statistici de bază privind controalele efectuate

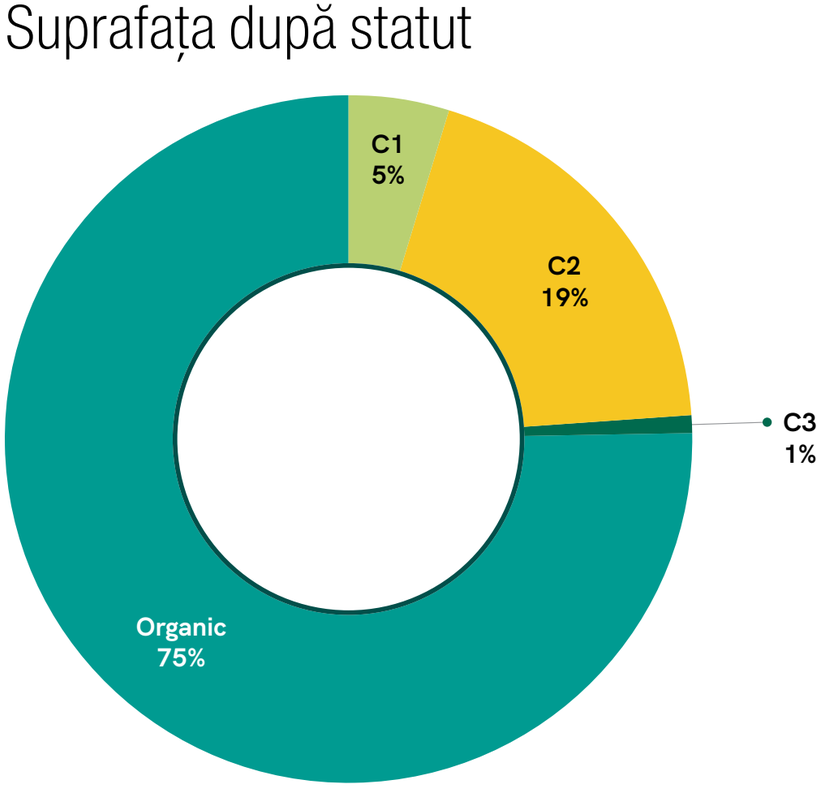
Potrivit datelor prezentate de către ambele organisme de certificare locală, în perioada ianuarie 2020 - decembrie 2020 au fost efectuate 84 inspecții (Grafic 2.3.1). Fiecare fermier, unitate de producere sau de procesare este inspectată la locul de producere sau procesare. Operatorul care are mai multe unități de producere este inspectat la fiecare fermă, în fiecare câmp (cu prelevare de probe, după necesitate), în fiecare depozit și oficiu.

Grafic 2.3.1: Controale efectuate

Dacă analizăm suprafața după statut, atunci vedem în *graficul 2.3.2* că cea mai mare pondere în 2020 o deține terenul organic, și anume, 75% sau 22.078.5 ha, urmată de statutul în conversie anul 2 cu 19% din terenul ecologic sau 5.577.3 ha.

Grafic 2.3.2: Suprafața după statut

Inspecția la unitatea de producere (categoria A) are ca scop inspectarea pentru determinarea conformității producerii cu legislația în vigoare (Tabel 2.3.3). În cadrul inspecției, de asemenea, se evaluează conformarea pe aspectele de procese ce au loc (categoria D). Procesele sunt: depozitarea, sortarea, curățarea, ambalarea etc. La fel este considerat proces și activitatea de comercializare sau export (de exemplu, aici se verifică facturile și (intrări – ieșiri) soldurile de marfă și se contrapune cu ceea ce este, era în depozit.

Tabel 2.3.3 *„Sumar controale în baza legislației Naționale" – Certificat Eco SRL*

Controale efectuate (inspecții)	În perioada ianuarie 2020 - decembrie 2020 au fost efectuate 47 de inspecții.
Încercări de laborator	Rezultatele încercărilor de laborator ale probelor prelevate de la operatori au fost sub limita detectabilă.
Certificate emise	Certificate de conformitate (statut ecologic) – 26 Cat. A - 19 Cat. A/D - 3 Cat. D (import) - 4
	Confirmare conversie (Anul 1-3) – 17
Categorii de produse (Legislația națională cu privire la producția agroalimentară ecologică)	Producție vegetală Cat. A – 39 Operatori – 1227 ha
	Produse agricole procesate Cat. D – 7 Operatori, inclusiv: • 3 procesatori (vin, ceai, miez de alun); • 4 importatori (fructe și legume proaspete, băuturi alcoolice, vinuri, produse lactate, produse de patiserie, cereale, alte produse alimentare procesate).

Proiectul „Suportul instituțional în agricultura ecologică din Republica Moldova" a avut un rol important în asigurarea unor controale eficiente prin organizarea de instruiri în acest domeniu. Instruirea a fost împărțită în 2 părți. Prima parte s-a axat pe o vizită de studiu în Republica Cehă, în perioada 18-22 martie 2019. A doua parte a avut loc în Moldova, fiind organizată în cadrul proiectului ceh, în cooperare cu MOVCA, în perioada 21-23 mai 2019. În acest sens, inspectorii ANSA, reprezentanți ai OC locale și 3 membri MOVCA au fost instruiți de către inspectorii cehi din ÚKZÚZ ,Brno, privind modul de efectuare a controalelor oficiale în domeniul agriculturii ecologice.

Cele mai frecvente încălcări ale regulilor privind AE

În urma controalelor efectuate pe parcursul anului 2020, au fost depistate diverse neconformități cu grad minor-mediu. Comparând cu anul 2019, în 2020 persistă devieri la producători cu suprafețe mici (aproximativ 65% din agenți certificați au o suprafață mai mică de 25 ha), cultivate cu plante multianuale și, respectiv, acești operatori au un număr redus de salariați. Rezultând din acestea, cele mai frecvente neconformități în acest caz sunt:

- Deficiențe în gestionarea documentelor și înregistrărilor (lipsa registrelor sau neactualizarea acestora);
- Lipsa măsurilor de prevenire a contaminării cu produse interzise de pe terenurile vecine
- Erori la completarea planului de producție anual (au fost prognozate recolte mai mari și nu au fost transmise actualizările în condițiile anului 2020);
- Nedeclararea parțială a producției;
- Nerespectarea practicilor de utilizare a fertilizanților benefici solului de către operator.

2.4 Inputurile pentru agricultura ecologică

Serviciul de Stat „Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților" în continuare Centrul de Stat pe lângă Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a fost creat în baza Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 897 din 8 decembrie 1994 "Cu privire la aprobarea și utilizarea în agricultură a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților". Centrul de stat colaborează cu mai bine de 40 companii producătoare de produse de uz fitosanitar și fertilizanți. Laboratorul este acreditat privind competența tehnică și independentă de către organismul național unic de acreditare al RM (MOLDAC) conform cerințelor europene SM EN ISO/IEC 17025:2018 (Certificat de Acreditare Nr. LÎ – 052 din 23 iunie 2018), valabil până la 22 iunie 2022).

Procedura de efectuare a cercetării-testării-experimentării de stat

Cercetarea-testarea-experimentarea de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților se efectuează în cel puțin 3 variante:

1. martor (de control) – varianta fără tratare;
2. produsul solicitat pentru cercetare-testare-experimentare de stat în minimum 2 doze (se consideră două variante);
3. varianta etalon – pentru comparație.

Toate variantele sînt prevăzute pentru cel puțin 3 repetări, conform schemelor unitare aprobate de Consiliu.

- Produsele de uz fitosanitar care conțin o substanță activă nouă (cu o noua compoziție chimică) sînt supuse cercetării-testării-experimentării de stat, în funcție de condițiile climaterice, timp de 2-3 cicluri de vegetație, cele ale căror substanță activă este cunoscută sub alte forme preparative (produse analogice) – timp de 1-2 cicluri de vegetație.
- Fertilizanții sânt supuși cercetării-testării-experimentării de stat timp de 1 ciclu de vegetație.
- Îngrășămintele organice naturale sau compostate, inclusiv gunoiul de grajd și gunoiul de grajd procesat din Republica Moldova, nu necesită cercetare-testare-experimentare și omologare de stat, dacă legislația nu prevede altfel.
- Nu se admite importul, cercetarea-testarea-experimentarea și omologarea de stat a îngrășămintelor organice naturale, inclusiv gunoiul de grajd și gunoiul de grajd procesat, și a nămolurilor rezultate de la stațiile de epurare, produse pe teritoriul altor state.

- **Etapele cercetării-testării-experimentării de stat**
- *1. Cercetarea-testarea-experimentarea în condiții de laborator și în condiții de câmp pe parcele experimentale* - Scopul cercetării-testării-experimentării în condiții de laborator și în condiții de câmp pe parcele experimentale rezidă în stabilirea și/sau confirmarea eficienței biologice a unui produs nou în raport cu produsele utilizate actualmente și/sau anterior, a rolului acestuia și transformării lui în sistemul plantă-sol-mediu, în elaborarea unor regulamente de aplicare.
- *2. Cercetările-testările-experimentările de producție postomologare* - O condiție specială la efectuarea cercetărilor-testărilor-experimentărilor de producție este utilizarea mașinilor și tehnologiilor recomandate pentru cultivarea plantelor agricole. Suprafața parcelelor în cazul experiențelor de producție este de cel puțin 1000 m2.

Procedura de recunoaștere constă în recunoașterea și utilizarea evaluărilor efectuate de către unul din statele-membre ale Uniunii Europene asupra produsului ce conține indici identici cu indicii produsului înaintat spre omologare în Republica Moldova, cu condiția ca:

a) produsul să conțină o substanță activă aprobată conform rigorilor europene;
b) autorizația să fie emisă în conformitate cu principiile uniforme de evaluare și autorizare a produselor de uz fitosanitar ale Uniunii Europene.

Solicitantul omologării produselor de uz fitosanitar, conform procedurii de recunoaștere, poate fi titularul autorizației, care va prezenta:

a) cererea, conform formularului;
b) copia legalizată de pe autorizația, acordată de către unul din statele-membre ale Uniunii Europene și traducerea legalizată a acesteia în limba română;
c) proiectul de etichetă pentru produsul propus spre omologare în limba română și copia de pe originalul etichetei, cu traducere în limba română;
d) declarația pe propria răspundere, în limba română, prin care se confirmă că produsul solicitat pentru omologare prin procedura de recunoaștere este același cu cel autorizat în unul din statele membre ale Uniunii Europene;
e) raportul de evaluare al statului membru al Uniunii Europene care va conține informații privind evaluarea și deciziile de referință privind produsul de uz fitosanitar, inclusiv informații despre evaluarea riscului pentru operatori, lucrători și consumatori.

Fertilizanții care îndeplinesc condițiile tehnice specificate în Reglementarea tehnică „Fertilizanți minerali. Cerințe esențiale", aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 268 din 26 aprilie 2012 și rigorile europene, cei înregistrați conform cerințelor naționale ale unui stat membru al Uniunii Europene se supun omologării și înregistrării fără cercetare-testare-experimentare de stat și fără avizare sanitară și de mediu.

Solicitantul omologării fertilizantului în Republica Moldova, în condițiile prezentei hotărîri, poate fi producătorul unui fertilizant marcat cu mențiunea „Îngrășământ CE" sau titularul autorizației unui fertilizant înregistrat conform cerințelor naționale ale unui stat membru al Uniunii Europene care va prezenta:

a) cererea pentru omologarea fertilizantului, conform formularului, și procura, în cazul în care solicitantul este altul decît producătorul;
b) declarația pe proprie răspundere că produsul este fertilizant-tip, corespunde cerințelor Reglementării tehnice „Fertilizanți minerali. Cerințe esențiale" și rigorilor europene sau este înregistrat conform cerințelor naționale ale unui stat membru al Uniunii Europene;
c) certificatul de calitate al fertilizantului care atestă compoziția și proprietățile fizico-chimice ale acestuia;
d) certificatul de origine al produsului, emis de producător;
e) fișa cu date de securitate pentru produs, întocmită conform cerințelor UE;
f) proiectul etichetei pentru fertilizant în limba română și copia de pe originalul etichetei cu traducere în limba română;
g) pentru fertilizanții autorizați conform cerințelor naționale ale unui stat membru al Uniunii Europene se prezintă copia de pe documentele aferente acestei autorizări, în limbile română și engleză.

Grupul de experți din cadrul autorităților publice de specialitate în domeniile agricultură, sănătate publică și mediu efectuează verificarea documentară a indicilor de calitate, condițiilor și normelor de utilizare în baza materialelor prezentate de solicitant, evaluarea riscurilor previzibile, imediate sau pe termen lung, pe care le poate comporta produsul de uz fitosanitar sau fertilizantul pentru om, animale și mediu cu cele declarate, conform cerințelor specifice de evaluare a produselor în cauză, cu întocmirea Raportului și concluziilor privind omologarea produsului respectiv.

Lista inputurilor permise în agricultura ecologică este prezentată pe http://www.pesticide.md/agricultura-ecologica/.

Contacte:
Adresa juridică: MD 2032, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa 16 A
Tel: (+373)22 639 002
Email: centrul@pesticide.md

2.5 Testarea de laborator

I.P. Laborator Central Fitosanitar are în componența sa mai multe laboratoare. Laboratoarele din cadrul întreprinderii au implementat sistemul de calitate în conformitate cu ISO 17025 și sunt acreditate și recunoscute la nivel național și internațional.

Laboratoarele întreprinderii sunt structurate în 2 direcții: Direcția carantina fitosanitară și Direcția calitatea produselor.

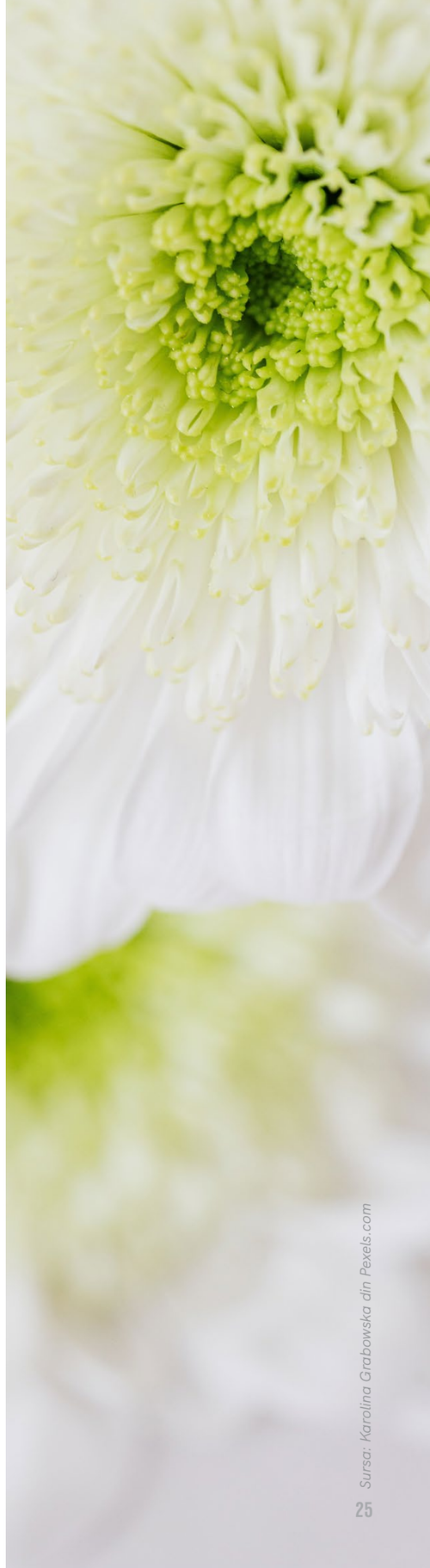
1. Directia carantina fitosanitară:

1. Laborator încercări morfo-biometrice - capacitate analitică:

- Trogoderma granarium
- Thrips palmi
- Pseudaulaucaspis pentagona
- Frankliniella occidentalis
- Scaphoideus titanus
- Tuta absoluta
- Diabrotica virgifera
- Aonidiella aurantii
- Aonidiella citrina
- Sitophilus oryzae
- Sitophilus zeamais
- Plodia interpunctella
- Cydia pomonella
- Cydia funebrana
- Grapholita molesta
- Ceratitis capitata
- Globodera rostochiensis
- Globodera pallida
- Ditylenchus destructor
- Ditylenchus dipsaci
- Bursaphelenchus xylophilus
- Meloidogyne chitwoodi
- Meloidogyne fallax
- Longidorus diadecturus
- Xiphinema americanum
- Xiphinema californicum

2. Laboratorul încercări microbiologice - capacitate analitică:

- Erwinia amylovora
- Agrobacterium tumefaciens
- Clavibacter michiganensis spp sepedonicus
- Clavibacter michiganensis spp michiganensis
- Ralstonia solonacearum
- Pantoea stewartii
- Monilinia fructicola
- Monilinia laxa
- Monilinia fructigena
- Verticillium albo-atrum
- Verticillium dahlia
- Verticillium nigrescens
- Phomopsis helianthi
- Tilletia controversa
- Tilletia tritici
- Tilletia indica
- Helminthosporium carbonum (Cochliobolus carbunus)
- Stenocarpella macrospora, St. maydis
- Plasmopara helianthi
- Puccinia horiana
- Plum pox virus
- Arabis mosaic virus
- Strawberry latent ring spot virus
- Strawberry mild yellow edge virus

Sursa: Karolina Grabowska din Pexels.com

- Tomato ring spot virus
- Tomato yellow leaf curl virus
- Tomato spotted wilt virus
- Tomato black ring virus
- Pepino mosaic virus
- Tobacco ringspot virus

3. Laborator biologie moleculară - capacitate analitică:

- Detecția organismelor modificate genetic in produse de soia, rapiță, porumb și derivatele acestora
- Diagnosticarea Phytoplasmelor Îngălbenirea aurie la Vița de Vie (Flavescence doree) și Înnegrirea lemnului (Bois noir)
- Diagnosticarea bolii bacteriene Xilella fastidiosa (boala lui Pierce)
- Diagnosticarea bacteriei Clavibacte michiganensis s pp sepedonicus

2. Direcția calitatea produselor:

1. Laborator încercări chimice - capacitate analitică:

Determinarea în făină și tărîță, cereale, culturi oleaginoase, crupe, produse de panificație și paste făinoase, ulei vegetal, materie primă pentru nutrețuri, nutrețuri a următorilor indici:

- Proteina
- Conținutul de ulei
- Aciditatea
- Impuritățile neuleioase
- Indicele de peroxid
- Indicele de acid
- Substanțele fosforate
- Indicele de culoare
- Amidonul
- Cenușa generală
- Cenușa insolubilă în acid clorhidric
- Activitatea ureazei
- Celuloza
- Conținutul de săpun
- Metale grele (Pb, Cd, As)
- Aflatoxin B1,
- Suma B1, B2, G1, G2
- Deoxinivalenol
- Zearalenon
- Determinarea reziduurilor de pesticide prin metoda GC MS/MS:

Organoclorurate:

1. Acetoclor;
2. Bromuconazol;
3. Clorobenzilat;
4. Diniconazol;
5. Endosulfan,-alfa;
6. Endosulfan,-beta;
7. Endosulfan-sulfat;
8. Fenheximid;
9. HCH,-alfa;
10. HCH,-beta;
11. HCH,-delta;
12. Iprodiona;
13. Penconazol;
14. Procimidon;
15. Propiconazol.
16. Tebuconazol;
17. Tetradifon;
18. Triadimefon;
19. Triadimenol

Piretroidele:

1. Bifentrin;
2. Cipermetrin;
3. Ciflutrin;
4. Deltamethrin;
5. Fenvalerat/Esfenvalerat;
6. λ-cihalotrin;

Organofosforice:

1. Clorpirifos;
2. Diazinon;
3. Diclorvos;
4. Etion;
5. Fosalon;
6. Malation;
7. Pirimiphos-methyl;
8. Profenofos

Nitrofenolice:

1. Azoxistrobin;
2. Flutriafol;
3. Kresoxim-metil;
4. Picoxistrobin;
5. Pirimetalin;
6. Prometrin;
7. Spiroxamina;
8. Pendimetalin;

- Determinarea reziduurilor de pesticide prin metoda LC MS/MS

Organoclorurate:

1. Acetamiprid;
2. Clopiralid;
3. Imidacloprid;
4. Tiacloprid;
5. Tiametoxam;

Organofosforice :

1. Dimetoat;
2. Ometoat;

Nitrofenolice:

1. Bromoxinil;
2. Carbendazim;
3. Cimoxanil;
4. Diquat;
5. Lenacil;
6. Metomil;
7. Metribuzin;
8. Oxamil;
9. Tiabendazol

- Determinarea conținutului de nitrați în produse de origine non-animală (fructe și legume) prin metoda ionometrică

2. Laborator încercări fizico-chimice - capacitate analitică:

Determinarea în făină și tărâță, cereale, culturi oleaginoase, crupe, produse de panificație și paste făinoase, ulei vegetal, materie primă pentru nutrețuri, nutrețuri a următorilor indici:

- Proprietățile organoleptice
- Umiditatea
- Impuritățile străine
- Masa hectolitrică
- Indicele de cădere
- Infestarea cu dăunători
- Glutenul (cantitatea, calitatea)
- Conținutul de cenușă
- Aciditatea
- Impuritățile metalomagnetice
- Determinarea granulozității, finețiide măcinare
- Energia de germinație
- Viabilitatea
- Porozitatea miezului

3. Laborator testare semințe - capacitate analitică:

- Determinarea purității și numărul semințelor altor culturi
- Determinarea germinației
- Determinarea viabilității prin metoda folosirii tetrazolului
- Determinarea atacului de dăunători
- Determinarea umidității
- Determinarea masei a una mie semințe
- Identificarea purității de soi prin metoda electroforezei proteinelor
- Indicii organoleptici.

Informații de contact:
Adresa: MD-2044, mun. Chișinău,
str. Meșterul Manole 4,
Telefon: (+373) 22 471 713
E-mail: centruldecarantina@mail.ru
Web: http://www.carantina.md

03

Informații privind producția ecologică

3.1 Numărul de întreprinderi înregistrate în agricultură ecologică
3.2 Numărul de angajați implicați în producerea ecologică
3.3 Structura de producție în fermele ecologice
3.4 Produse cheie în agricultura ecologică
3.5 Producătorii ecologici
3.6 Procesatorii ecologici
3.7 Importatorii ecologici
3.8 Exportatorii ecologici

Sursa: Laker din Pexels.com

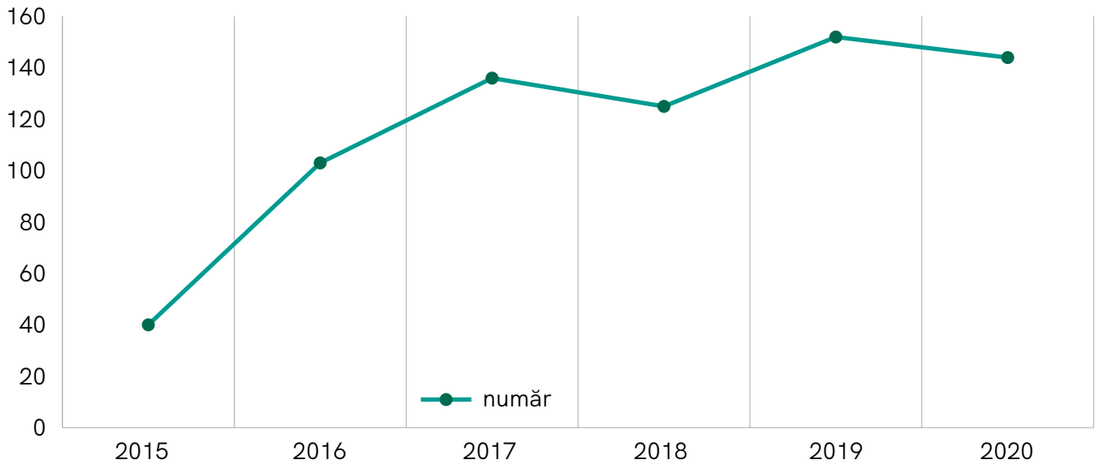
Sursa: Cristian Manieri din Pexels.com

3.1 Numărul de întreprinderi înregistrate în agricultura ecologică

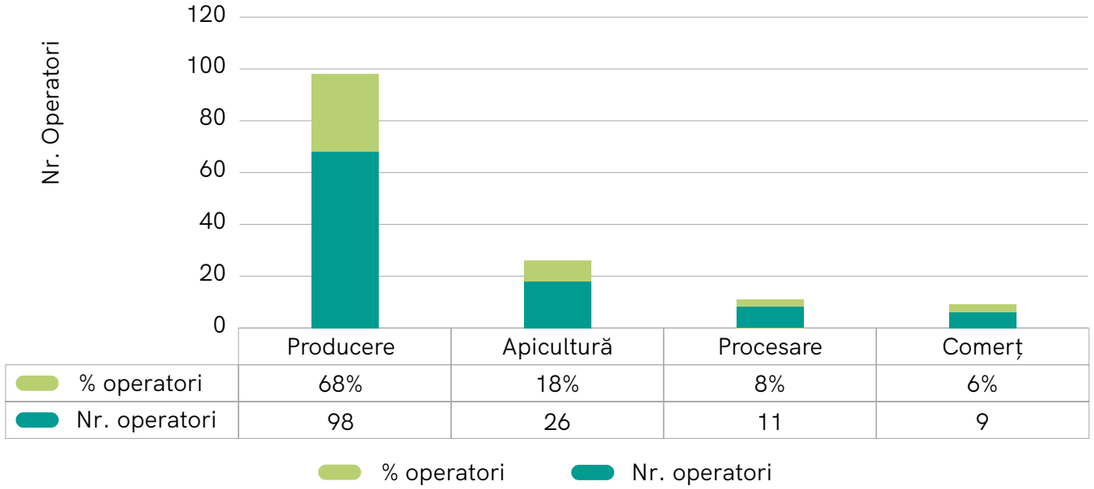
Agricultura ecologică continuă a fi în proces de dezvoltare în Republica Moldova. Deși, numărul producătorilor ecologici a scăzut de la 152 în 2019, la 144 de operatori în anul 2020 (Grafic 3.1.1) dezvoltarea sectorului se pronunță prin mărirea suprafețelor prelucrate la 29352.06 ha în 2020. Acest fapt a condus nemijlocit la sporirea interesului de a deveni parte a agriculturii ecologice prin producerea, procesarea, importarea și exportarea producției ecologice (Grafic 3.1.2).

Comparativ cu anii precedenți, numărul operatorilor în agricultura ecologică din Republica Moldova este în scădere, dar în asamblu observăm ușor o continuă dezvoltare al acestui sector. Această creștere se datorează în mare parte suportului din partea proiectelor Internaționale, precum UKZUZ, The Global Environment Facility (GEF), USAID, People In Need. Acest fapt valorifică mult importanța practicării agriculturii ecologice.

***Grafic 3.1.1:** Dinamica creșterii operatorilor în agricultura ecologică în anii 2015-2020*

În *Grafic 3.1.2,* vedem procentajul operatorilor pe categorii pentru anul 2020.

	Producere	Apicultură	Procesare	Comerț
% operatori	68%	18%	8%	6%
Nr. operatori	98	26	11	9

3.2 Numărul de angajați implicați în producerea ecologică

Principalele sarcini ale agriculturii contemporane sunt de a asigura societatea cu produse competitive, sănătoase, la prețuri acceptabile, în vederea satisfacerii nevoilor mereu crescânde cantitativ și calitativ ale populației, dar și valorificarea cerințelor de export.

O problemă des întâlnită atât în agricultura ecologică cât și în cea convențională rămâne a fi insuficiența personalului calificat și responsabil în acest domeniu. Interesul generațiilor tinere față de agricultură rămâne în continuă scădere, fapt care generează o problemă stringentă pentru agricultori.

În sistemul de agricultură ecologică numărul de angajați în fiecare întreprindere diferă în funcție de suprafața totală gestionată, lucrările agricole care se efectuează și perioada în care ei sunt antrenați. Din acest motiv, numărul angajaților diferă pe parcursul anului, întrucât o mare parte sunt antrenați sezonier, la efectuarea lucrărilor de recoltare, procesare și depozitare a recoltei. Cât privește numărul angajaților permanenți într-o întreprindere agricolă, această valoare depinde în mare parte de suprafața terenurilor prelucrate și de complexitatea întreprinderii; în medie la o întreprindere care deține 300 ha de terenuri arabile, sunt angajate permanent 7-9 persoane. (Grafic 3.2.1).

***Grafic 3.2.1:** Ponderea numărului de angajați*

În urma sondajului efectuat printre operatorii ecologici, numărul angajaților implicați permanent în producerea ecologică s-a dovedit a fi diferit față de anul 2019. (Tabel 3.2.2)

- Operatorii ecologici, care dispun de 1-5 angajați, după suprafețe agricole: 12 operatori ecologici cu suprafețe între 1-10 ha; 5 operatori ecologici cu suprafața între 10-50 ha, 5 operator ecologic cu suprafața între 50-100 ha și 8 operator ecologic cu suprafața gestionată între 100-500 ha (preponderent spre 100 ha). În total, în această categorie sunt 29 companii în 2020, față de 18 companii în 2019;
- Operatorii ecologici, care dispun de 5-10 angajați: 3 operatori ecologici cu suprafața între 10-50 ha, 5 operator ecologic cu suprafața între 50-100 ha și 8 operator ecologic cu suprafața gestionată între 100-500 ha (preponderent 200+ ha). Comparativ cu anul 2019, în 2020 sunt plus 13 operatori cu acest număr de angajați.
- Operatori ecologici, care dispun de 10-20 angajați: 2 operatori cu suprafețe între 50-100 ha, 3 operatori ce dețin suprafețe între 100-500 ha și 3 operatori cu suprafețe mai mari de 500 ha. În această categorie au aderat +2 companii comparativ cu analiza din anul 2019.
- Operatori ecologici, care dispun de mai mult de 20 angajați: 1 operator cu suprafața cuprinsă între 100-500 ha și 1 operator cu suprafețe mai mari de 500 ha.

Tabel 3.2.2 *Numărul de angajați permanenți înregistrați în întreprinderi agricole ecologice.*

Suprafața, ha	Companii cu 1-5 angajați	Companii cu 5-10 angajați	Companii cu 10-20 angajați	Companii cu > 20 angajați
	2020	2020	2020	2020
1-10	12	0	0	0
10-50	5	3	0	0
50-100	4	5	2	0
100-500	8	11	3	1
> 500	0	0	1	1
Total %	**52%**	**34%**	**11%**	**4%**

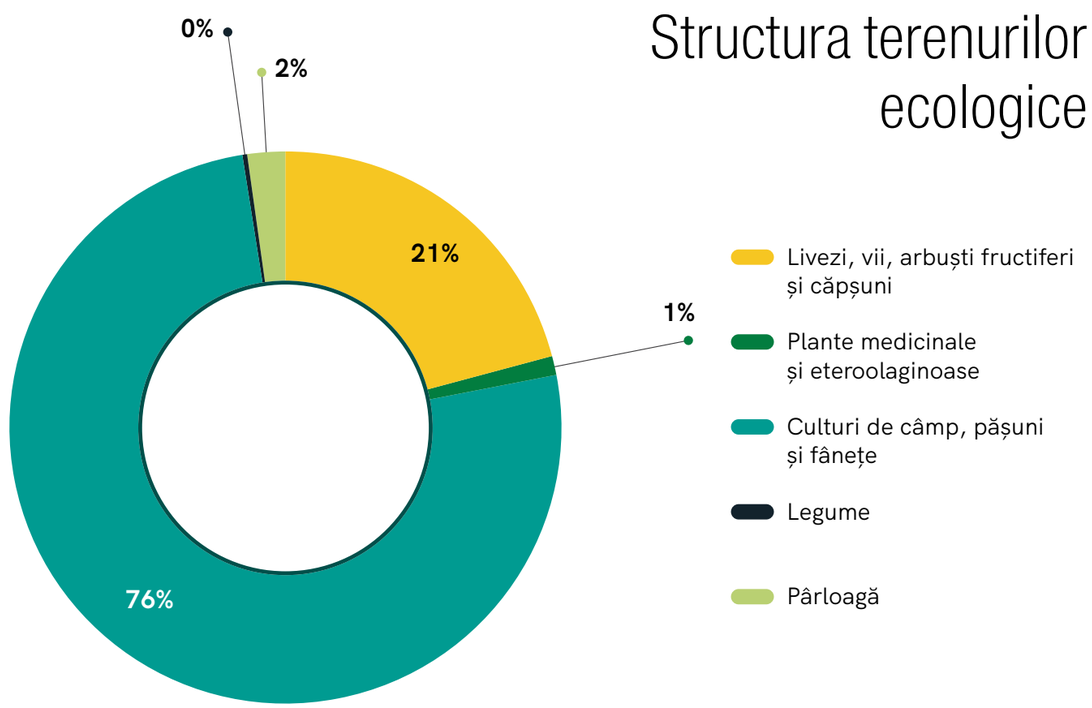

Sursa Greta Hoffman din Pexels.com

3.3 Structura de producție în fermele ecologice

În Republica Moldova cele mari suprafețe sunt prelucrate în favoarea culturilor anuale cerealiere și anume 22 242.1 ha sau 76% din totalul terenurilor prelucrate ecologic (Grafic 3.3.1).

Grafic 3.3.1: *Repartizarea procentuală a suprafețelor pe culturi din lanțul valoric al agriculturii ecologice, 2020.*

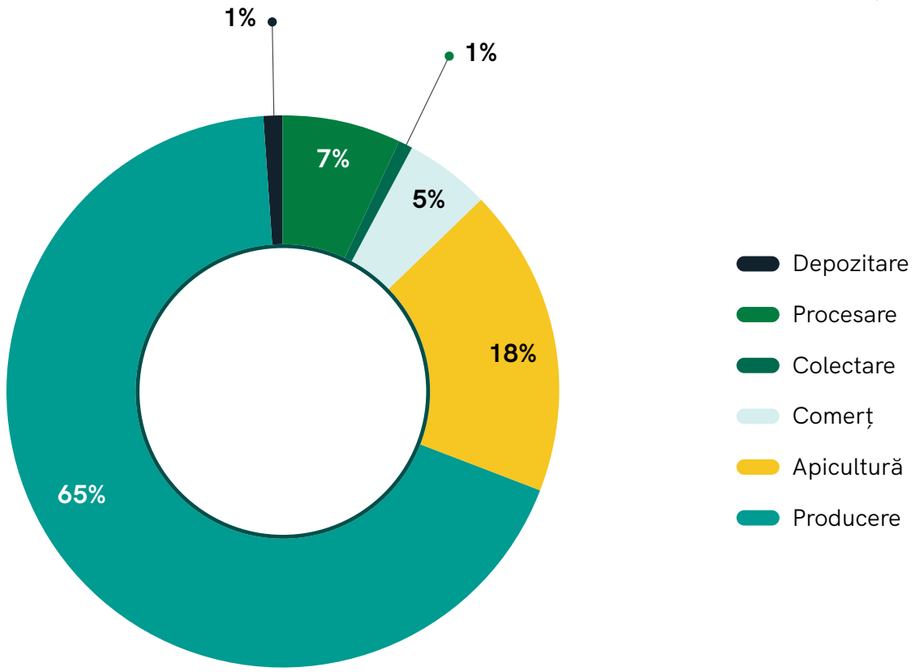

În majoritatea localităților predomină întreprinderi agricole ecologice mici și mijlocii, precum:

- gospodării (ferme) de producție vegetală specializate în producerea de materii prime de natură vegetală, cultivarea culturilor de câmp, legume, plantații multianuale, plante medicinale, flori și chiar plantații dendrologice;
- gospodării (ferme) mixte: specializate în producție vegetală și apicultură.

Din diagrama ce urmează, observăm că la structura de producție din Republica Moldova cea mai mare pondere îi revine sectorului de producere 68% cu 7% mai puțin decât în 2019, urmat de apicultură cu 18% dublu față de 2019, procesare 7% sau cu 2% mai puțin decât în anul precedent și activitatea de comerț fiind una mai puțin dezvoltată în acest domeniu, dar în creștere față de 2019 cu 1%, astfel în 2020 îi revine 5% (Grafic 3.3.2).

Grafic 3.3.2: Structura de producție în 2020

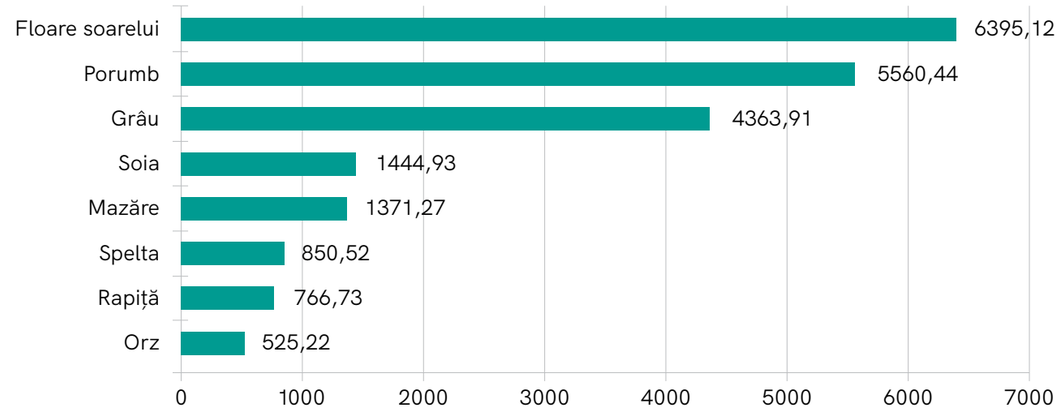

3.4 Produse cheie în agricultura ecologică

Datorită condițiilor naturale bune pentru producere, cheltuielile de producere relative mici și apropierii de UE (prin calitatea sa) de cea mai importantă piață a produselor ecologice din Europa - gama de culturi cultivate este foarte diversificată. După cereale organice, o atenție deosebită este acordată pentru cultivarea nucilor, fructelor uscate, semințelor de floarea soarelui, ulei de floarea soarelui, leguminoase precum soia și mazăre și vin organic.

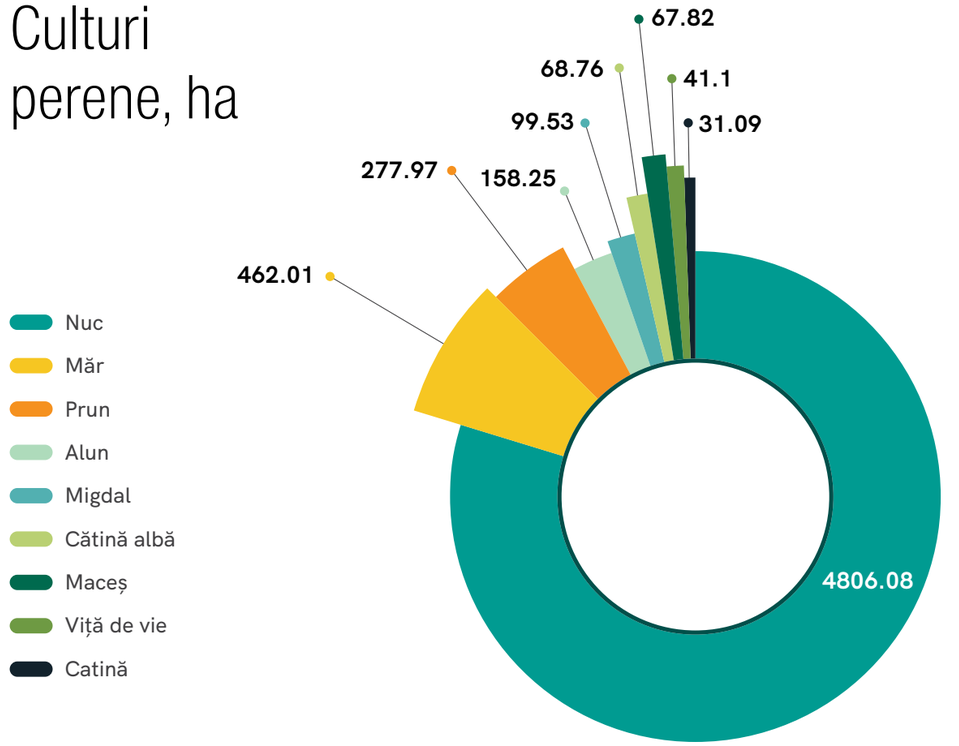
Din analiza (graficului 3.4.1) observăm ușor preferința producătorilor în cultura de floarea soarelui, mai exact 6 395,12 ha sau 29% din totalul de culturi cerealiere. Urmată de porumb cu 5540.44 ha sau 25% și 4363,91 ha de grâu cu 20%.

Grafic 3.4.1: Raportul suprafețelor ecologice plantate cu culturi anuale

La fel ca și în 2019, nucul este cel mai cultivat soi din culturi perene. Astfel, în 2020 avem înregistrate livezi de nuc cu o suprafață de 4 806,08 ha cu 201 ha mai mult față de 2019, urmată de măr 462 ha cu 11 ha mai puțin decât anul precedent și prun pe o suprafață de 277,97 ha, în scădere cu 92 ha în anul 2020.

Grafic 3.4.2: Raportul suprafețelor ecologice plantate cu culturi perene în 2020

3.5 Producătorii ecologici

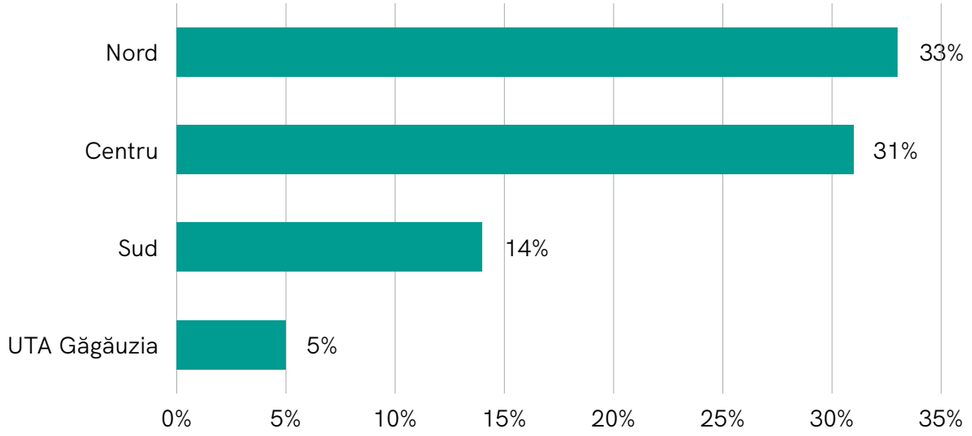
Din numărul total de 144 operatori din sectorul agriculturii ecologice, numărul producătorilor ecologici în 2020 a scăzut cu 8 companii comparativ cu anul precedent. Acest fapt se datorează fuzionării producătorilor mici cu cei medii-mari.

Astfel, dacă analizăm datele din „Atlasul Agriculturii Ecologice" cu privire la producătorii din Republica Moldova per zonă de amplasare, atunci ponderea de 33% o deține zona de nord, imediat urmată de zona centru cu 31%, sud cu 14% și UTA Găgăuzia cu 5% (Grafic 3.5.1).

Sursa pozei: arhivă CNFA. Vizită de studiu la GT Maria Darii

Grafic 3.5.1: Ponderea producătorilor ecologici după regiuni

3.6 Procesatorii ecologici

În 2020, sectorul de procesare a produselor ecologice continuă a fi la etapa incipientă de dezvoltare. În mare parte, majoritatea procesatorilor sunt și producătorii care cultivă pe câmpurile gestionate de ei - materia primă ecologică pentru procesare, astfel se asigură un ciclu întreg de la producere la procesare.

Industria fructelor uscate și deshidratate din Republica Moldova este în schimbare, orientându-se spre produse de calitate înaltă, comercializate pentru consum curent sau utilizate la fabricarea produselor de cofetărie, patiserie, panificație, chiar dacă piața de desfacere locală este limitată.

Unul dintre cei mai cunoscuți procesatori ecologici din Republica Moldova este Gospodăria Țărănească „Ygrick-Group" fiind o afacere de familie ce a fost creată cu scopul de a produce și comercializa produse cu valoare nutritivă înaltă. În 2020, compania a inițiat construcția unei hale de procesare și depozitare cu suprafața de 2000 m.p., dintre care 1000 m.p. spațiu pentru sălile de procesare. Suprafața rămasă disponibilă este în mare parte utilizată cu scop de depozitare precum și spații pentru oficii. Hala a fost finisată în 2021 și este în proces de amenajare a utilajelor necesare pentru a fi 100% funcțională. La moment compania dispune de peste 30 ha de teren, pe care sunt cultivate culturi perene, precum: nuci, migdale și cătină albă. Produsele agricole obținute de pe terenurile gospodăriei sunt procesate și comercializate. Din produsele respective se obține: ulei de migdale, de nuci, făină de migdale toate fiind comercializate sub brand-ul Biantti.

Contacte:

Adresa: str. Cotovschi 84, s. Carahasani, r-nul Stefan-Vodă, Republica Moldova

Tel: +373 69 251 191

Email: golban.igor7@gmail.com; biantti.md@gmail.com;

Web: www.biantti.md

Compania RoseLine este specializată în cultivarea măcesului de soi. RoseLine a înființat plantația de măceș în 2013, în partea de nord a Republicii Moldova (satul Țaul), într-o regiune renumită pentru cernoziomul său fertil. În prezent, suprafața plantațiilor este de peste 70 de hectare, cu tendință de extindere, până în 2023 să ajungă la 150 hectare de plantație de măceș. Volumul recoltei anuale ajunge aproximativ la 150 de tone de pe toată suprafața. Pe lângă creșterea măcesului, compania realizează și procesarea materiei obținute. Compania a dezvoltat o tehnologie unică de separare a boabelor proaspete și curățarea lor de semințe și perișori până la momentul uscării. Un produs secundar al activității acestei companii sunt semințele de măceș, care constituie materie primă pentru producția de ulei - fiind un produs solicitat în industria cosmetică.

„ÎNȚELEGÂND CĂ UNELE METODE ALE AGRICULTURII MODERNE SUNT PREA AGRESIVE, AM REALIZAT CĂ EXISTĂ O NIȘĂ PENTRU PRODUCȚIE DE CALITATE ÎNALTĂ, CRESCUTĂ PRECUM A FOST DESTINAT DE CĂTRE NATURĂ - ORGANIC.

CULTIVĂM CU GRIJĂ ȘI DRAGOSTE MĂCEȘUL NOSTRU, PENTRU A VĂ PUTEA OFERI TOTUL CE CONȚINE EL CEL MAI BUN."

Sursa: https://roseline.org/ro/despre-noi/

Contacte:

Adresa: s. Țaul, Dondușeni, MD-5141, Republica Moldova

Tel: +373 69 107 849

Email: office.roseline@gmail.com

Web: www.roseline.org

Compania Biocămara, a fost formată dintr-o colaborare cu Mănăstirea Zăbriceni, specializată în producerea ceaiurilor din plante medicinale uscate. Plantele medicinale sunt cultivate pe o suprafață de 30 ha, certificată ecologic. Totodată, produc miere, unguente diferite siropuri, precum, sirop din flori de păpădie și din muguri de brad și pin. Produsele sus menționate sunt obținute în totalitate prin munca depusă de călugării mănăstirii. Comercializarea produselor se realizează prin site-ul de vânzări www.biocamara.md cu brand-ul „Biocămara".

Toată producerea a SRL Biocămara este amenajată pe teritoriul mănăstirii Zăbriceni, raionul Edineț. Anume aici călugării adună și prelucrează materia primă, îmbinând armonios rugăciunea cu munca.

Procesul de producere are 4 etape:

1. Culegerea materiei prime

2. Uscarea și mărunțirea ei

4. Înpachetarea produsului finit

3. Amestecarea plantelor

Sursa: https://biocamara.md/ro/procesul-de-productie/

Contacte:

Adresa: s. Zăbriceni, r. Edineț, MD-4646, Republica Moldova

Tel: (+373) 794 19 947 / (+373) 794 19 885

Email: biocamarazabriceni@gmail.com

Web: www.biocamara.md

3.7 Importatorii ecologici

În Republica Moldova sunt înregistrați mai mulți importatori de produse destinate agriculturii ecologice. Din această categorie fac parte companii specializate în importul de produse pentru protecția plantelor înregistrați în registrul de stat. Din exemple reușite putem lista următoarele companii:

- **Compania "BTU-CENTER"** este o companie ultra modernă care elaborează produse micro biologice de protecție a plantelor. Compania colaborează cu succes deja de 3 ani cu "WeTrade" S.R.L.

"BTU-CENTER" este cel mai mare producător de produse biologice de protecție a plantelor din Ucraina, care produce remedii biologice de peste 23 de ani și în fiecare an extinde lista acestora. Produsele "BTU-CENTER" sunt utilizate în peste 15 țări, cum ar fi (România, Rusia, Germania, Bulgaria, Kazahstan, Polonia).

Până în prezent în Moldova sunt omologate 10 produse pentru utilizarea în agricultura ecologică:

1. Actoverm Formula,
2. Azotofit,
3. Bioinoculant Rizoline,
4. Fitocyd,
5. Groundfix,
6. Metawhite,
7. Mycofriend,
8. Organic Balance,
9. Sclerotsyd,
10. Ecostern.

Toate produsele sunt certificate de Organic Standard și urmeaza să fie înclusi în lista produselor permise pentru agricultura ecologică în R. Moldova. Ceea ce înseamnă că ele pot fi folosite cu success în agricultura ecologică. Produsele "BTU-CENTER" fac posibilă producerea alimentelor chimic pure. Cu schimbarea climei și intensificarea agriculturii, an de an ne confruntăm cu tot mai multe probleme legate de un grad foarte mare de dezvoltare anumitor boli sau răspîndirea unor dăunători. Faptul acesta este un semnal foarte clar că e nevoie de protecția nu numai a culturilor agricole, dar ,în primul rînd, a solului în care se dezvolta cultura.

Compania "BTU-CENTER" oferă combinație de produse cum ar fi Ecostern + Groundfix sau Ecostern + Sclerocid, care micșorează numărul de patogeni și dăunatori în sol, dar și fac mai accesibile elementele de nutriție. Dacă încă 2-3 ani în urma folosirea produselor Bio era foarte rară și nerăspândită, la momentul actual observăm o tendință de creștere foarte rapidă în utilizarea produselor biologice. Necesitatea folosirii produselor biologice este cauzată de apariția multor specii de boli și dăunători rezistente la produsele chimice, dar și dorința populație globului de a consuma produse cît mai sănătoase.

Compania "WeTrade" fiind cea mai inovativă companie care de zeci de ani se ocupă cu tehnologii conservative, prietenoase pentru mediu, stă la dispoziția fermierilor noștri pentru a le ajuta să cultive producție de înaltă calitate, fără reziduuri de pesticide cu un sinecost competitiv și o plus valoare esențială.

Contacte:

Adresă: str. Petricani 86, mun. Chișinău,
MD-2059 Republica Moldova
Tel: +373 79405501
Email: pogreban@wetrade.md
Web: www.bio.wetrade.md

WeTrade®

- **ÎM „Ducato-M Company Group International" SRL** este o companie mold-italiană, care își desfășoară activitatea în Republica Moldova din 1997. Din anul 2016, Ducato-M C.G.I. SRL prezintă pe piața din Republica Moldova, noul său partener Italian AGM SRL – producător de produse pentru protecția plantelor. Fertilizanții AGM sunt produse derivate din sânge de animale și absolut sigure din punct de vedere ecologic, deoarece sunt supuse proceselor de sterilizare în conformitate cu reglementările actuale CE.

- **ICS „JM Invest Group" SRL,** ajută fermierii să pună în aplicare tehnologiile conservative și ecologice de creștere a plantelor. Unul din produsele oferite de companie este îngrășământul lichid **AZOTER.**

- **"Proteh-Agro" SRL,** este dealer oficial și exclusiv al companiei UAB Bioenergy LT (Lituania), compania importă următoarele produse ecologice: **BioEnergy LT FOSFIX; BioEnergy LT AZOFIX; BioEnergy LT Bactoforce; BioEnergy RUINEX.**

- **SC COMBINATUL DE INGRASAMINTE CHIMICE SRL** este o societate cu tradiție în producerea de îngrășăminte chimice dar și un promotor în Romania și Moldova al celor mai noi tehnologii pentru fertilizare, inclusiv pentru agricultura ecologică. Obiectivul societății este acela de dezvolta și aduce pe piață produse ce conțin cele mai noi tehnologii, produse ce pot aduce plus valoare fermierilor. Printre produsele predestinate utilizării în agricultura ecologică se enumeră:

  - Fertil
  - BIOPHOS
  - SULFAT DE POTASIU
  - PROGRESS MICRO
  - ILSAMIN N90

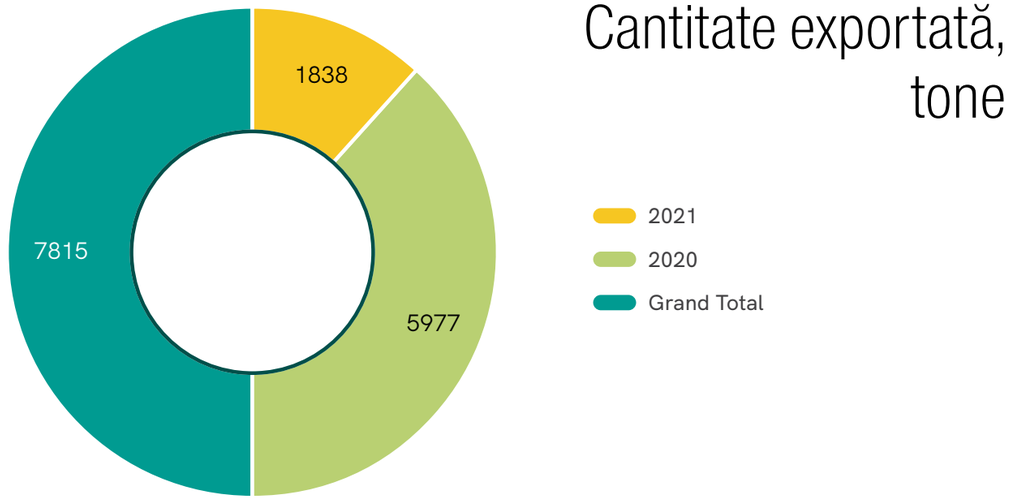
Mai multe detalii despre compoziția și modul de utilizare a produselor mai sus menționate, accesați: https://cich.ro/produse/bio-solide/ și https://cich.ro/produse/bio-foliare/

Din categoria importatorilor de produse ecologice fac parte și magazinele comerciale de produse alimentare, precum Kaufland și Metro. Magazinul Kaufland dispune de un sortiment special de alimente ecologice importate, denumit sortimentul K-Bio. Ambele magazine, atât Kaufland cât și Metro, dispun de o gamă de produse ecologice importate începând cu produse bio pentru igiena personală până la produse alimentare de consum. *Mai multe detalii sunt disponibile în capitolul 5 al acestei lucrări.*

3.8 Exportatorii ecologici

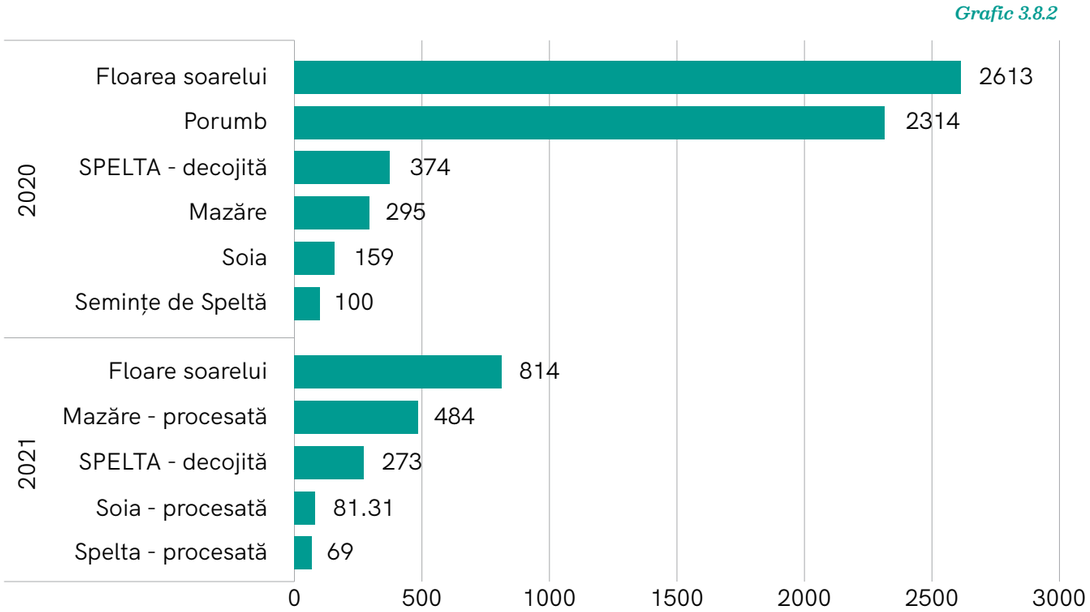
Din datele obținute de la cel mai mare exportator din țară, în anul 2020 au fost exportate 5 977 tone de culturi cerealiere, iar în primele 10 luni ale lui 2021 – 1 838 tone. Analizând situația curentă cu progresul din anul 2019, unde a fost exportată o cantitate de 48 048 de tone de produse primare și prelucrate, înțelegem că impactul secetei asupra recoltei a fost unul drastic. (Grafic 3.8.1)

Grafic 3.8.1: Cantitate, tone

Din graficul 3.8.2 vedem că cel mai exportat produs agricol ecologic moldovenesc rămâne a fi cultura floarea soarelui. În anul 2020 cea mai mare companie de export din Moldova a efectuat livrări în volum de 2 613 tone, iar în primele 10 luni din 2021 – 814 tone. Porumbul în cantitate de 2 314 tone în 2020, spelta a fost exportată în 2020 - 374 tone, comparativ cu 273 tone în 2021; mazărea a fost exportată în cantități de 295 tone în 2020, iar în 2021 o cantitate de 484 tone. Soia 159 tone în 2020 și 81 tone în 2021.

Grafic 3.8.2

Unul dintre liderii exportului de produse BIO în Uniunea Europeană este compania mold-olandeză Prograin Organic SRL care își desfășoară activitatea în domeniul cultivării, prelucrării, depozitării și comercializării culturilor cerealiere, oleaginoase și leguminoase ecologice în Republica Moldova.

”PROGRAIN ORGANIC” S.R.L. a fost fondată la data de 21 aprilie 2015, fiind prima companie certificată din Republica Moldova, care a investit în lanțul valoric al cerealelor ecologice. Împreună cu un grup de fermieri din Republica Moldova, care cred în valoarea agriculturii ecologice în ceea ce privește durabilitatea sectorului agricol din Republica Moldova, ne-am angajat să vă furnizăm produse ecologice de înaltă calitate, care sunt pe deplin trasabile de la câmp la furculiță (pe tot lanțul de producere). Astfel, fermierii au fost integrați în lanțul valoric, pornind de la investiții în proiecte de infrastructură, menite să faciliteze dezvoltarea sectorului de cultivare a cerealelor ecologice. Acest început a fost marcat prin darea în exploatare, în iunie 2015, a terminalului cerealier din Florești cu o capacitate de depozitare de circa 2700 m2, iar în iulie 2017, prin darea în exploatare a celei mai remarcabile unități- terminalul cerealier din zona economică liberă a Portului Internațional Giurgiulești, cu o capacitate de depozitare de 3250 m2. Ambele locații au o importanță deosebită și sunt destinate recepției, condiționării, depozitării și încărcării cerealelor ecologice.

În scopul integrării lanțului valoric al cerealelor ecologice, ”PROGRAIN ORGANIC” S.R.L. vine în suportul fermierilor ecologici cu următoarele:

- Livrarea inputurilor pentru cultivarea cerealelor ecologice (material semincier, fertilizanți, preparate biologice de protecție a plantelor);
- Asistența și monitorizarea fermierilor la certificarea suprafețelor agricole, cultivate în sistem ecologic;
- Asigurarea logisticii colectării și depozitării cerealelor ecologice;
- Investiții în linii de procesare a cerealelor ecologice;
- Accesul la piețele de desfacere a cerealelor ecologice;
- Exportul producției atât în camioane, cât și pe vase maritime și barje.

”PROGRAIN ORGANIC” S.R.L. asigură cea mai înaltă calitate a serviciilor și produselor, fiind prima și unica societate din Republica Moldova, certificată conform standardului GMP+B3.

Compania promovează următoarele culturi: grâu spelta, grâu comun, ovăz, floarea-soarelui, porumb, sorg, muștar, mazăre verde, mazăre galbenă, soia, secară, năut, linte, fasole, dovleac, lucernă, hrișcă.

Sursa: https://www.prograinorganic.com/

Sursa: https://www.prograinorganic.com/

PORTURI DE LIVRARE:

Italia – Genova, Livorno
Spania – Tarragona, Valencia, Barcelona
Marea Britanie – Felixstowe
Irlanda – Dublin
Belgia – Antwerp
Olanda – Rotterdam, Amsterdam
Germania – Hamburg, Bremerhaven
Danemarca – Aarhus, Copenhagen
Suedia – Gottenburg
Norvegia – Oslo

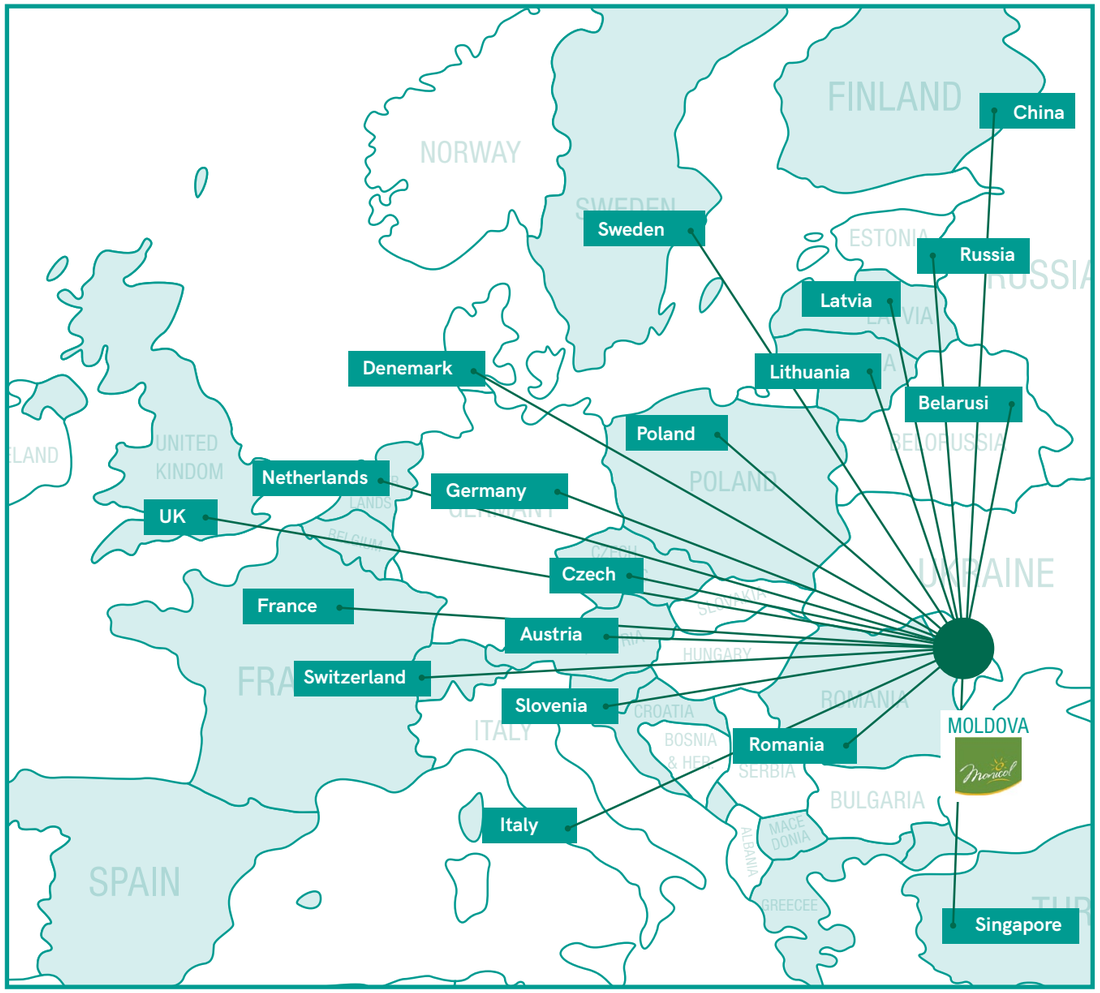
Contacte Prograin Organic SRL:
Adresa: mun. Chișinău, MD-2005, str. Albișoara, nr. 42, et. 3
Telefon fix: +373 22 78 01 23
Fax: +373 22 78 01 23
E-mail: office@prograinorganic.com

Printre alte companii care exportă în cantități mari produse ecologice din Republica Moldova se enumeră și compania “AMG KERNEL” SRL, care este titular al certificatului pentru produse agricole ecologice/organice (BIO). Actualmente, Compania “AMG KERNEL” SRL are în gestiune cea mai mare, ca și suprafață, livadă de nuci pe rod din Republica Moldova, care ocupă 800 hectare.

Contacte “AMG KERNEL” SRL
MD 3001, Republica Moldova
or. Soroca, str. Cosăuți, 35
Tel, Fax: +373 23 03 12 59
E-mail: office@kernel.md

Compania Monicol SRL este unul dintre cei mai importanți furnizori angro și cu amănuntul de nuci/ sâmburi de nucă și fructe uscate organice și convenționale din Republica Moldova. Gama lor de produse de fructe uscate include prune uscate, cireșe, pere, mere, roșii și altele. Compania a fost înființată în 2001 și de-a lungul anilor a câștigat o imagine de renume, alături de încredere și recunoaștere din partea clienților.

EXPORT

Contacte Monicol SRL
Tel: +373 22 50 06 75
Fax: +373 22 50 06 76
E-mail: info@monicol.md

04

Structura de producție în fermele ecologice

4.1 Producția vegetală
4.2 Producția animalieră

Sursă: Rachel Claire din Pexels.com

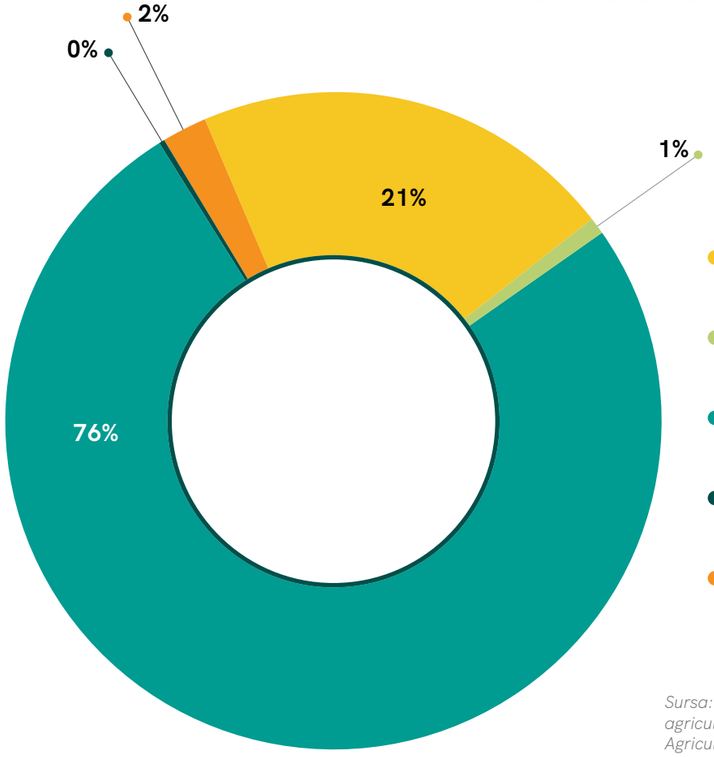
Sursa: Mark Stebnicki din Pexels.com

4.1 Producția vegetală

Ca rezultat al schimbărilor climatice din ultima perioadă, tot mai mulți fermieri au început să implementeze practici ale agriculturii ecologice în cadrul gospodăriilor lor. Astfel, se observă o creștere a suprafeței ecologice din Republica Moldova. În 2020 sunt înregistrate 29 352,00 ha, în comparație cu 28 547.45 ha - în 2019. Potrivit statisticilor oficiale, în 2020 în Republica Moldova a fost înregistrată o suprafață de 29 352,00 hectare. (Grafic 4.1.1)

***Grafic 4.1.1:** Structura suprafețelor ecologice certificate și în conversie (ha)*

Structura terenurilor ecologice

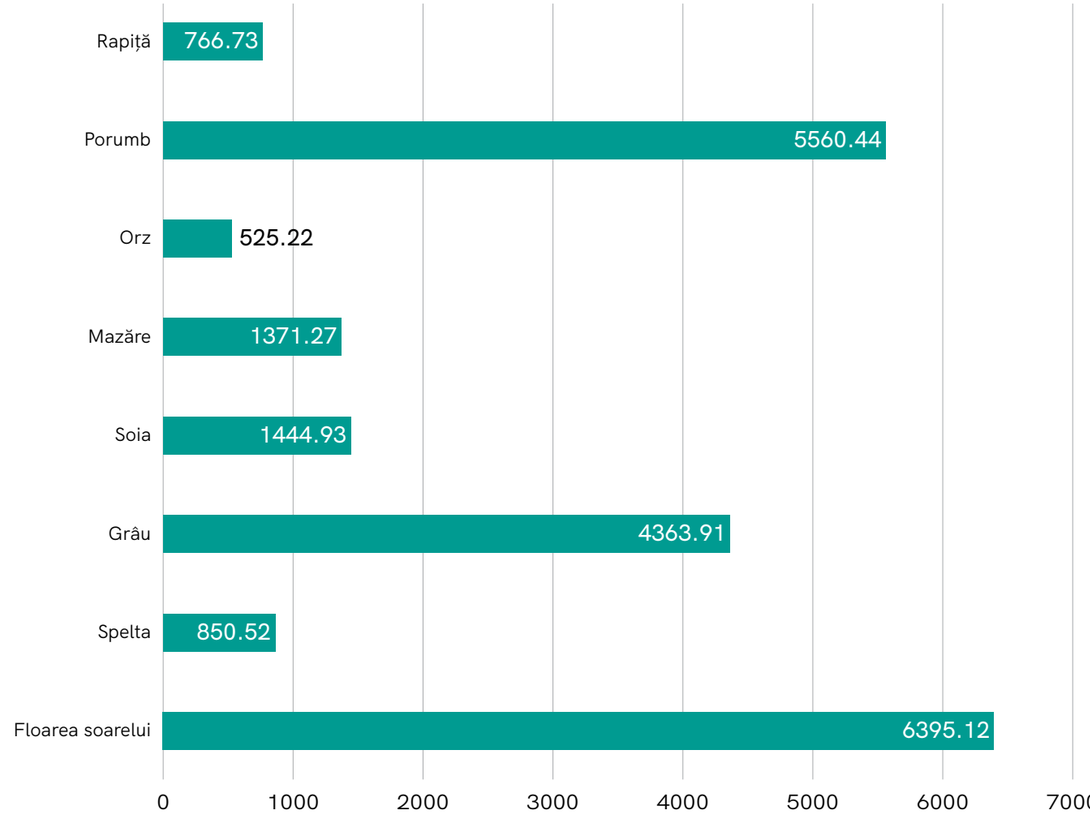

Sursa: Informație oferită de către Departamentul agricultura ecologică din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare

Cea mai mare suprafață a fost ocupată de culturile anuale în volum de 22 055,2 ha, urmată de culturile perene cu o suprafață de 5 816,55 ha și altele. Grâul, floarea-soarelui și porumbul sunt culturile anuale cele mai răspândite în cadrul agriculturii ecologice, ocupând împreună 77%.

***Grafic 4.1.2:** Structura suprafețelor ecologice plantate cu culturi anuale, ha*

Raportul suprafeților ecologice plantate cu culturi anuale

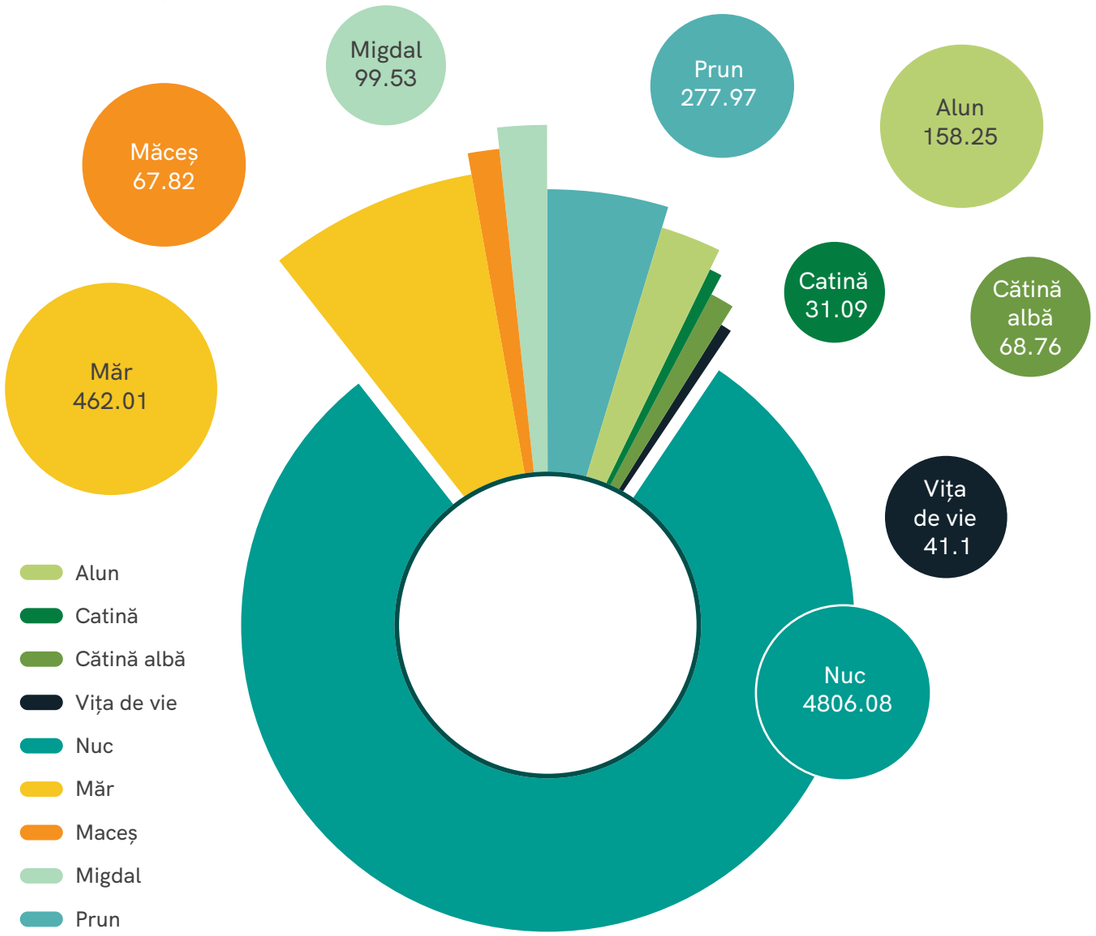

Sursa: Informație oferită de către Departamentul agricultura ecologică din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare

În anul 2020, cele mai mari suprafețe cu culturi anuale a fost ocupată de floarea-soarelui (6395.12 ha), urmată la fel cu suprafețe mari de porumb cu 5560.44 ha. La fel, suprafețe mari au fost înregistrate și la cultura de grâu cu 4363.91 ha (Grafic 4.1.2).

Din grupa culturilor perene crescute în sistem ecologic, suprafețele cele mai mari sunt înregistrate la cultura nucului, mărului, prunului și plantele medicinale/aromatice (Grafic 4.1.3). Comparativ cu suprafețele ocupate cu culturi anuale cultivate în sistem ecologic, cele perene înregistrează suprafețe mult mai mici. Gama de produse ecologice pentru protecția plantelor omologate condițiilor din Republica Moldova este una mică. Acest fapt îngreunează monitorizarea bolilor, dăunătorilor și a buruienilor.

Grafic 4.1.3: Structura suprafețelor ecologice plantate cu culturi perene

6.2 Subvenții pentru producția ecologică

Sectorul zootehnic joacă un rol important în agricultura ecologică. Gunoiul de grajd oferă îngrășăminte organice valoroase pentru revitalizarea solului și aprovizionarea culturilor cu nutrienți.

- Rumegătoarele și alte erbivore utilizează în mod eficient furajele produse în cadrul fermei, esențiale pentru asolament, menținerea conținutului de humus și controlul eficient al buruienilor.
- Paiele produse la fermă pot fi folosite ca așternut pentru animale. Paiul leagă substanțele nutritive din excrementele de animale și urină. Gunoiul de grajd rezultat este un bun ameliorator al solului și un îngrășământ pe termen lung.

În Republica Moldova, sectorul zootehnic a suferit schimbări majore odată cu reformele anilor 90 și drept consecință efectivul de animale, pe toate speciile, a fost redus drastic.

Revitalizarea sectorului necesita timp, bani și investiții, chiar dacă politica statului vine întru susținerea acestui sector. Despre aceasta ne vorbește și politica de subvenționare, care vine cu sprijin

pentru fermieri în proporție de 50% din investiții atât în construcția și reconstrucția fermelor, cat și în dotarea cu utilaj și procurarea animalelor. Suportul din partea statului se alocă postinvestiții și condițiile pentru potențialii beneficiari sunt stipulate în Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural aprobat prin HG 455/2017.

Întru susținerea producătorilor din sectorul zootehnic, politica Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare vine cu măsuri noi și începând cu anul 2021 a fost implementat mecanismul de subvenționare, plăți directe per cap de animal. În acest sens a fost aprobat Regulamentul privind acordarea plăților directe per cap de animal prin HG 836/2020

Astfel, conform prevederilor HG 836/2020, fermierii pot beneficia de următoarele sume per cap animal:

Măsură 1: bovine	Submăsura 1.1 Vaci din rase specializate pentru producția de lapte și mixte 7000 lei	Submăsura 1.2 Vaci din rase specializate pentru producția de carne 7000 lei	Submăsura 1.3 Junci peste 12 luni 5000 lei
Măsură 2: ovine	Submăsura 2.1 Oi din rase specializate pentru producția de lapte și mixte 500 lei	Submăsura 2.2 Oi din rase specializate pentru producția de carne 500 lei	Submăsura 2.3 Mioare peste 12 luni 300 lei
Măsură 3: caprine	Submăsura 3.1 Capre 500 lei	Submăsura 3.2 Căprițe peste 12 luni 300 lei	

Sursa: Kat Jayne din Pexels.com

În temeiul Ordinului MAIA nr. 27 din 15 februarie 2021, în perioada 1 aprilie – 4 iunie 2021, AIPA demarat procesul de recepționare a cererilor de acordare a plăților directe per cap de animal.

Plata directă per cap de animal se acordă o singură dată pe an pentru deținătorii de animale cu specia bovine, ovine, caprine.

Sunt eligibile plății animalele înregistrate și exploatate în fermele zootehnice amplasate în extravilan, întreținute într-un efectiv de minimum:

- 10 capete vaci și juninci,
- 50 de capete de oi și mioare specializate pentru producția de lapte,
- 30 de capete de oi și mioare specializate pentru producția de carne,
- 30 de capete de capre și căprițe.

În acest sens, AIPA a recepționat 416 cereri de acordare a plăților directe per cap de animal, dintre care 197 – pentru deținătorii de bovine, 128 – ovine și 91 - deținătorii de caprine. De plăți directe per cap de animal urmează să beneficieze 322 deținătorii de animale unici.

Analizând solicitările de subvenții la nivel teritorial putem constata cele mai multe cereri de solicitare a plăților directe au fost depuse de producătorii agricoli din raioanele Hâncești (45 cereri), Orhei (27 cereri), Glodeni (24 cereri), Taraclia (23 cereri) Soroca și Cahul (câte 21 cereri per raion) etc.

Plățile directe per cap de animal vor fi alocate din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural și vor contribui la stimularea creșterii și întreținerii, conform datelor preliminare, a:

- 13623 bovine (dintre care 3550 - junci peste 12 luni, 9046 vaci din rase specializate pentru producția de lapte și mixte și 1027 vaci din rase specializate pentru producția de carne);
- 27590 ovine (dintre care 3640 - mioare peste 12 luni, 20894 oi din rase specializate pentru producția de lapte și mixte și 3060 oi din rase specializate pentru producția de carne);
- 10571 caprine (dintre care 1317 - căprițe peste 12 luni și 9254 capre).

Totuși, pe lîngă susținerea oferită de Guvernul Republicii Moldova, sunt câteva puncte-cheie care definesc dezvoltarea slabă a sectorului zootehnic ecologic în Republica Moldova, precum:

- Zootehnia nu este o activitate profitabilă în Moldova, există foarte puține ferme convenționale de animale.
- Lipsește piața de desfacere pentru produsele ecologice certificate cu standardul moldovenesc.
- Dacă ar vrea cineva să certifice o fermă cu standarde internaționale pentru export în UE, acest lucru nu ar fi posibil, deoarece producția de origine animală din Moldova nu este certificată spre export pe această piață. În Republica Moldova exista un număr limitat de ferme de animale (cu excepția fermelor de păsări, producere industrială de carne și ouă). Așa cum numărul de animale se reduce anual, iar fermele de animale nu sunt eficiente din punct de vedere economic, nu au existat solicitări prompte pentru certificarea fermelor. În acest context, guvernarea și-a pus ca subiect pe agendă dezvoltarea și promovarea sectorului zootehnic atât ecologic, cât și pe cel convențional din Republica Moldova.

05

Comerțul cu produse alimentare ecologice

5.1 Cererea
5.2 Distribuția
5.3 Comparație internațională

Sursa: Michael Burrows din Pexels.com

Sursa: Pexels.com

5.1 Cererea

Schimbarea dramatică a stilului de viață și a alimentației, de la restaurant la bucătărie, a creat o creștere bruscă a cererii pentru producția ecologică la nivel mondial. Din cauza pandemiei, care a afectat sănătatea populației direct prin infecție și indirect prin modul sedentar de viață, oamenii sunt din ce în ce mai conștienți și interesați de menținerea și creșterea imunității, inclusiv prin consumul produselor ecologice. De asemenea, dezastrele create de schimbările climatice cresc interesul pentru o dezvoltare agricolă durabilă și protecția mediului înconjurător.

Cererea ascendentă pentru consumul produselor ecologice este o tendință inevitabilă pentru următorii ani. La nivel mondial, prețurile produselor ecologice sunt cu circa 20% mai mari comparativ cu produsele analogice convenționale, dar, în funcție de tipul produsului, prețul poate ajunge și cu 90-95% mai scump. De aceea, producerea în sistem ecologic este o afacere profitabilă și sprijinită la nivelul UE, precum și în Republica Moldova.

Chiar dacă încă avem un nivel scăzut de informare despre beneficiile produselor ecologice asupra sănătății și a mediului înconjurător, cetățenii Republicii Moldova devin tot mai interesați de includerea acestor produse în alimentație. Magazinele din țară testează mai multe produse ecologice de import și chiar au început să amenajeze rafturi destinate exclusiv acestor produse. În același timp, a crescut și numărul producătorilor locali care oferă alimente ecologice de înaltă calitate, astfel că moldovenii au la îndemână produsele necesare pentru a putea duce un mod de viață sănătos.

Specialiștii consideră că, datorită condițiilor naturale și agrotehnice prielnice, există șansa ca agricultorii moldoveni să poată participa activ la dezvoltarea de ansamblu a agriculturii din Moldova prin reconsiderarea agriculturii ecologice ca o sursă importantă de venit, iar această șansă nu trebuie ratată. Pentru a putea beneficia de aceste oportunități, este nevoie ca fermierii din Republica Moldova care doresc să practice acest tip de agricultură să adopte tehnologii specifice pe care le impun regulile și normele de producție și să respecte cerințele impuse de Uniunea Europeană, pentru ca produsele obținute să fie competitive pe piața externă.

Piața produselor ecologice din Republica Moldova este încă modestă, iar unul din motive este că populația nu cunoaște avantajele acestor produse pentru sănătate și mediu, dar și pentru că le consideră costisitoare. În același timp, consumatorii occidentali, fiind adepți ai consumului acestui tip de produse, le utilizează pe scară largă. O motivație a acestui obicei legat de consum poate fi și aceea că locuitorii din țările bine dezvoltate sunt mult mai informați și au venituri mai mari pe cap de locuitor. Prețurile ridicate la produsele ecologice fac ca accesul la ele al consumatorilor din Republica Moldova să fie destul de limitat comparativ cu al consumatorilor din țările bine dezvoltate.

În Uniunea Europeană, de exemplu, ponderea terenurilor ecologice este de 7,5 ori mai mare decât în Moldova. Cu toate acestea, în UE este o insuficiență de produse ecologice, fapt ce permite organismelor de certificare europene să certifice suprafețe și produse direct pe teritoriile altor țări.

5.2 Distribuția

Pe piața din Republica Moldova găsim 3 tipuri de distribuție: vânzări directe (de la producător la consumator), comerț specializat cu amănuntul și rețelele de supermarketuri.

Vânzări directe. Există 2 piețe specializate în vânzarea produselor ecologice în Republica Moldova: EcoLocal și IarmarEco. Piața săptămânală **EcoLocal Farmers Market,** care adună în fiecare săptămână peste 30 de companii autohtone și atrage cumpărători nu numai locali, dar și veniți din străinătate, este un târg foarte eficient de comercializare, promovare și valorificare a produselor ecologice.

Evenimentul **IarmarEco 2021** organizat de **EcoVisio**. Desfășurat în mai multe localități din țară în diferite zile, acest târg oferă acces consumatorului din diferite părți ale țării la produse autohtone ecologice.

Aceste piețe oferă cumpărătorilor o oportunitate extraordinară de a se întâlni direct cu cumpărătorii și de a adresa întrebări. Chiar dacă sortimentul de produse certificate ecologic nu e încă atât de mare, aici putem găsi legume, alune de pădure, fructe proaspete/plante la ghiveci și vinuri certificate.

De asemenea, mai sunt și alte tipuri de activități la care participă producătorii ecologici: Kids Expo, Târgul Gustului, Farmer - expoziții organizate de Moldexpo, dar și Cămara Fest - un târg ce strânge 70-80 producători autohtoni în weekend-uri, de 2 ori pe lună.

Există mai multe servicii de livrare la domiciliu a legumelor ecologice sau cultivate în grădină, precum Ecovillage Farms (Katalyst ONG) și Ecoparadis (Vasile Niculita).

Unii producători certificați, livrează produsele comandate de pe magazinele online

Biantti - https://biantti.md/
Biocămara - https://biocamara.md/
Equinox - https://equinox.md/

Comerț specializat cu amănuntul. Mulți antreprenori au încercat să dezvolte afaceri sub formă de magazine ecologice specializate, dar, din păcate, nu au rezistat mult. Cu toate acestea, cei care rămân combină cumpărăturile de produse sănătoase, locale și ecologice cu o cafenea. Un exemplu bun este Sincer Gastromarket, care țintește categoria de persoane între 20 și 40 de ani. Un magazin a fost deschis în 2019 și altul în 2020, care vinde aproximativ 120 de produse ecologice certificate. Cu un mare regret din partea consumatorilor, unul din magazine și-a sistat activitatea la sfârșitul lunii iulie 2021. Sincer operează cu un număr mare de mărci moldovenești, precum și cu mărcile germane Bohlsener Mühle, Naturata și Bioplanète.

În septembrie 2021, producătorul certificat ecologic Bio Cămara a deschis încă un magazin exclusiv de produse ecologice proprii în orașul Bălți (str. Decebal 26a). Primul magazin de acest gen activează de ceva timp în orașul Edineț. În viitor, producătorul planifică să deschidă un asemenea magazin în Chișinău, dar și în alte raioane, cum ar fi Ungheni. Antreprenorul susține că în noul magazin de la Bălți vor fi expuse și produsele ecologice de marca Biantti, în particular, diferite tipuri de semințe și uleiuri din acestea. Ușa rămâne deschisă însă și pentru alți fermieri care dispun de produse de calitate și certificate sub aspect ecologic.

Ce ține de magazinele online, în prezent, avem 4 unități specializate în produsele ecologice, fie autohtone, fie de import:

Arome Bio - https://aromebio.md/
Natur - https://natur.md/
IarmarEco - https://iarmareco.md/
MOVCA Bio Food - https://biofood.md/

Deasemenea, sunt și platforme care susțin toți producătorii autohtoni, inclusiv pe cei certificați ecologic, cum ar fi: https://madein.md/.

Rețelele de supermarketuri

Odată cu pandemia, cifra de afaceri a supermarketurilor a sărit pentru prima dată peste 50% din comerțul formal cu amănuntul. În Chișinău, aproximativ două treimi din cifra de afaceri a vânzărilor la bucată a fost realizată în supermarketuri în 2020, deoarece piețele în aer liber au fost închise timp de trei luni din cauza carantinei. Antreprenorii care doresc să introducă pe piață produse ecologice, fie că sunt locale sau importate, nu vor putea ocoli supermarketurile.

În prezent, doar magazinele mai mari au o strategie pentru produse ecologice: Kaufland, Fourchette, Metro și Nr1.

Kaufland are cel mai mare număr de produse ecologice, dar niciunul moldovenesc. Timp de un an, acest magazin a importat peste 700 de produse diferite. Toate produsele sunt pe rafturi ecologice separate. Cele mai multe sunt vândute sub eticheta proprie a companiei (Kaufland Bio), urmată de Hipp (hrană pentru copii) și marca „BIO All Green" aparținând companiei românești BIO LOGISTIC SRL. Pentru a promova agricultura și consumul ecologic în Moldova, Kaufland ar trebui să ofere fructe și legume certificate ecologic, dar și posibilitate producătorilor locali de a fi prezenți în magazine.

Nr1 are o pondere semnificativ mai mare de produse ecologice (peste 180 tipuri). Deși magazinul oferă pentru acestea un raft separat, produsele ecologice sunt, de asemenea, integrate în sortimentul principal. Eticheta germană Biogreno este marca principală, urmată de Hipp.

Metro Cash & Carry a venit cu ideea înființării propriului raft ecologic în departamentul de fructe și legume cu 25 tipuri de produse, toate importate din Spania. Din păcate, acest raft nu e foarte popular, dat fiind faptul că sunt importate cantități foarte mici.

Rețeaua ucraineană Fourchette se remarcă prin includerea mai multor mărci ecologice moldovenești disponibile (ceai Biocămara și Roseline, vin Equinox), având la raft puțin peste 30 tipuri de produse ecologice.

5.3 Comparație internațională

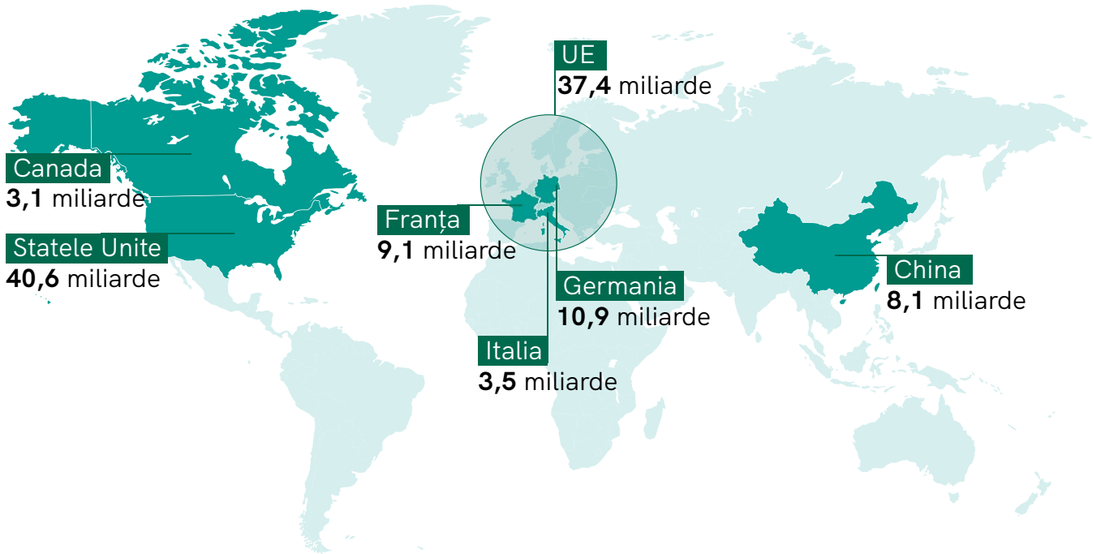
Conform informației prezentate de Parlamentul European, la nivel mondial, SUA este lider în consumul produselor ecologice, urmată de Uniunea Europeană și China. Liderii europeni la consumul de produse ecologice sunt Germania (10,9 miliarde), Franța (9,1 miliarde) și Italia (3,5 miliarde), pe când liderii europeni privind ponderea de suprafețe ecologice versus suprafețe agricole convenționale sunt: Spania (16,7%), Franța (15,1%), Italia (14,6%) și Germania (9,1%).

Un lucru interesant este că suprafețele certificate ecologic în Uniunea Europeană au crescut cu 33,7% din 2012 până în 2018, pe când vânzările au înregistrat creșteri de tocmai 79,8%, ajungând la o cifră de 37,4 miliarde de euro.

În SUA, în anul pandemiei, cumpărătorii au trecut brusc de la consumul din restaurante, la consumul produselor proaspete din magazinele alimentare, ceea ce a generat o creștere de 12% a produselor ecologice într-un singur an. Conform Organic Trade Association, aceasta este cea mai mare creștere a unui domeniu agricol din ultima perioadă.

CINE CONSUMĂ CELE MAI MULTE ALIMENTE ECOLOGICE?

vânzările cu amănuntul (€) în 2018

România este în urma Europei de Vest în ceea ce privește agricultură ecologică. Potrivit reprezentanților Norofert, în 2018 România avea doar 2,4% din terenurile agricole cultivate în regim ecologic - cea mai mică din UE, dar cu o tendință de creștere după câțiva ani de stagnare. Așadar, vedem semne de îmbunătățire. Vânzările de produse alimentare ecologice s-au ridicat la 68 milioane de Euro, un salt de aproape 3 milioane într-un an. În perioada ianuarie-septembrie 2020, vânzările de alimente BIO au crescut cu 18% față de aceeași perioadă a anului trecut, iar cea mai dinamică categorie a fost mâncarea la borcan pentru bebeluși, care a crescut cu 72,4% față de aceeași perioadă a anului trecut, potrivit datelor RetailZoom.

Românii au continuat să opteze pentru alimente bio și în anul pandemiei de coronavirus. Producătorii și distribuitorii fac eforturi pentru a înființa noi sectoare și pentru a asigura aprovizionarea cu produse ecologice, în timp ce numărul consumatorilor crește într-un un ritm exponențial. Mai mult decât o tendință, românii au început să fie interesați de alimente ecologice. În contextul pandemiei, piața produselor ecologice a avut o creștere de aproape 18% în perioada ianuarie-septembrie 2020, față de aceeași perioadă a anului 2019, în timp ce vânzările non-BIO s-au majorat cu 16%. Cele mai mari vânzări s-au înregistrat la categoria mâncare BIO la borcan pentru bebeluși, ce a crescut cu 72,4% în 10 luni ale anului, urmată de chefir 13,1% și ouă 7,5% față de anul 2019. 80% din produsele ecologice comercializate în România sunt importate.

Consumul de alimente ecologice/persoană a depășit 277 euro în Danemarca, 274 euro în Elveția și 194 euro în Suedia.

În România, consumul de alimente ecologice a fost de doar 3,72 euro/persoană.

Conform unui studiu USDA, vânzarea de produse ecologice va crește cu 45 % în următorii 5 ani.

06

Susținerea agriculturii ecologice și producției de alimente ecologice

6.1 Dezvoltarea sprijinului de stat pentru agricultura ecologică

6.2 Subvenții pentru producția ecologică

Sursa: Balázs Burján din Pexels.com

Sursa: Jahoo Clouseau din Pexels.com

6.1 Dezvoltarea sprijinului de stat pentru agricultura ecologică

Pentru susținerea agriculturii ecologice și producerea de alimente ecologice, statul acționează prin diverse organizații, precum: Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (**ODIMM**), Agenția de Investiții (anterior **MIEPO**), Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (**AIPA**).

Programul de ecologizare a IMM, implementat de către Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (**ODIMM)**, este un Program de stat de susținere a dezvoltării sectorului IMM, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 592/2019, care răspunde priorităților naționale cu privire la ecologizarea întreprinderilor, trasate în următoarele acte guvernamentale:

1. Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia (**Hotărârea Guvernului nr. 301/2014**);
2. Strategia de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia (**Hotărârea Guvernului nr. 1470/2016**);
3. Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 (**Hotărârea Guvernului nr. 102/2013**);
4. Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013 - 2027 (**Hotărârea Guvernului nr. 248/2013**);
5. Strategia de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028) (**Hotărârea Guvernului nr. 199/2014**).

Aprobarea Programului Eco IMM confirmă angajamentele Guvernului Republicii Moldova în sporirea procesului de decuplare a creșterii economice, de degradare a mediului, asumate prin semnarea Declarației finale a Conferinței Națiunilor Unite privind Dezvoltarea Durabilă "Viitorul pe care ni-l dorim" (Rio de Janeiro, 20 - 22 iunie 2012) și prevederile Strategiei naționale de dezvoltare "Moldova 20 30", aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 377/2020, ulterior urmează a fi transpuse în documentele de politici întru promovare a economiei "verzi" în Republica Moldova. Un rol la fel de important întru susținerea și dezvoltarea agriculturii ecologice și producerii de alimente ecologice îl are **Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA)**. AIPA este o instituție publică ce are menirea de a gestiona resursele Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, precum și resursele partenerilor de dezvoltare alocate spre administrare și de a realiza măsurile de intervenție pentru sectorul agricol.

AIPA este un partener de încredere pentru producătorii agricoli, oferindu-le șansa de a se dezvolta, de a deveni sustenabili și competitivi, atât la nivel național cât și internațional, prin accesarea subvențiilor și programelor de suport destinate sectorului privat din mediul rural În 2020 au fost aprobate și acordate subvenții în valoare de **6 124 604 Lei**, cu **1 720 519 Lei** mai puțin în comparație cu anul 2019.

Realizarea misiunii se axează pe următoarele domenii de activitate: asigurarea derulării corecte și legale a operațiilor de gestionare a fondurilor alocate pentru susținerea producătorilor agricoli; controlul utilizării fondurilor alocate beneficiarilor; participarea la elaborarea direcțiilor supuse subvenționării; monitorizarea continuă a respectării criteriilor de eligibilitate și a condițiilor contractuale de acordare a ajutorului financiar nerambursabil de către beneficiarii de subvenții; informarea, comunicarea, prezentarea inovațiilor care au loc în procesul de activitate.

6.2 Subvenții pentru producția ecologică

Organul responsabil de acordarea subvențiilor pentru Susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice este Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) care funcționează în baza Hotărârii Guvernului nr.20/2019.

Sursele financiare pentru subvenționarea submăsurii respective sunt cele din Fondul Național pentru Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural. Modul de distribuire a mijloacelor Fondului între măsurile și submăsurile de sprijin se determină de către AIPA cu consultarea asociațiilor de profil ale producătorilor agricoli.

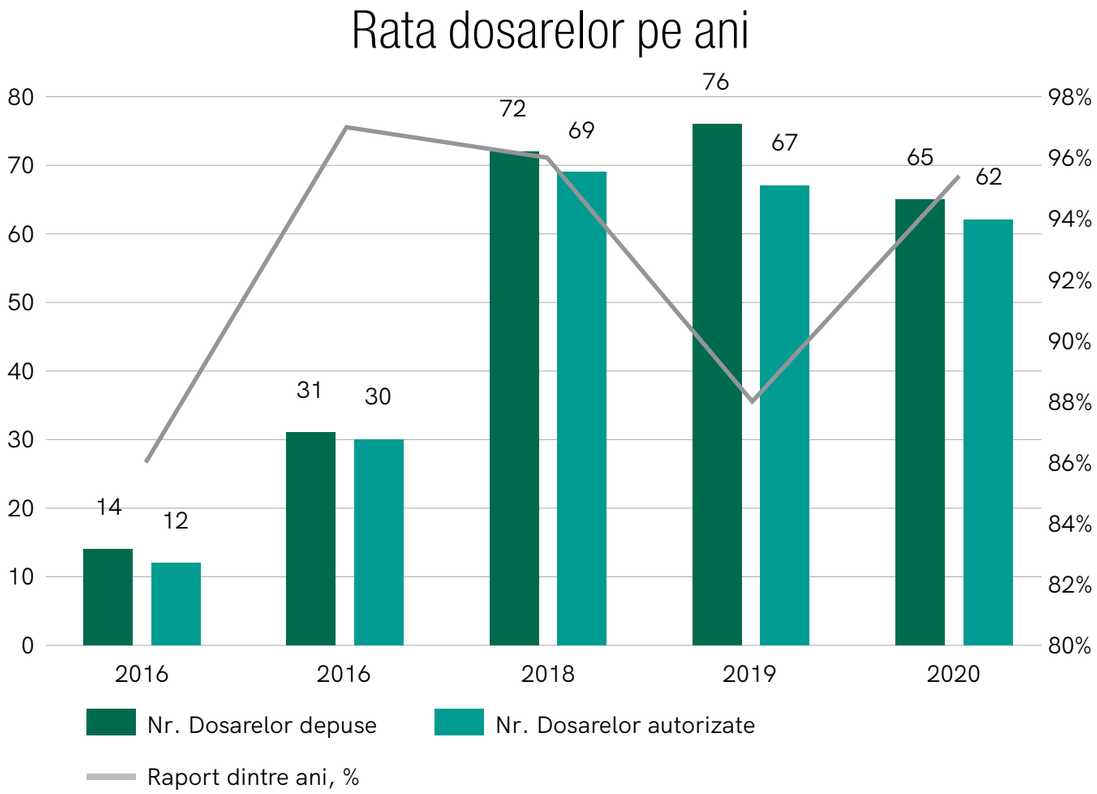
Astfel, conform Hotărârii Guvernului nr. 455/2017, pentru susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice, se oferă sprijin financiar în cadrul Submăsurii 2.5, tuturor producătorilor ce sunt înregistrați în sistemul de agricultură ecologică ca plată compensatorie pentru pierderile de venit și costurile suplimentare suportate de beneficiarii care încheie angajamente voluntare și se angajează să rămână în acest sistem de agricultură pe o durată de 5 ani.

Analizând situația din 2018, înțelegem că aplicarea la subvenții ale **Submăsurii 2.5** este în continuă creștere. Astfel, din 72 dosare aplicate cu buget solicitat în mărime de 7 740 877,78 Lei, au fost validate 96% din dosare și acordate 94% din valoarea totală a acestora, **69 dosare – 7 251 529 Lei**. În **2019** statistica arată un număr de dosare depuse similar cu situația înregistrată în 2019, în rezultat au fost depuse 76 dosare cu valoarea de 8 603 718,46 Lei și **aprobate 67 dosare – 7 845 123 Lei**. În **2020** statistica arată o diminuare a dosarelor de solicitare a sprijinului financiar cu 14%, astfel că număr de dosare înregistrate în 2020, au constituit 65 dosare cu valoarea de 6 900 991 Lei și **aprobate 62 dosare – 6 124 702 Lei** (Tabel 6.2.1, Grafic 6.2.2). Actual, au fost depuse până la 15 septembrie 2021 – 8 dosare de subvenționare în valoare de 980 592 Lei. Acestea sunt încă în stare de procesare.

Tabel 6.2.1 *Situația dosarelor pentru subvenții la Submăsura 2.5*

Anul	Nr. dosarelor depuse	Nr. dosarelor autorizate	Raport dintre ani %	Suma solicitată, MDL	Suma autorizată, MDL	Raport dintre sume %
2016	14	12	86%	641 850,10	596 026,00	93%
2017	31	30	97%	1 880 008,23	1 590 179,00	85%
2018	72	69	96%	7 740 877,78	7 251 529,00	94%
2019	76	67	88%	8 603 718,46	7 845 123,00	91%
2020	65	62	95.4%	6 900 991,83	6 124 702,00	89%

Grafic 6.2.2

Sprijinul financiar este acordat în anul în curs de subvenționare pentru conversie la agricultura ecologică și pentru menținerea agriculturii ecologice în domeniul producției vegetale și apiculturii ecologice (Tabel 6.2.3). Mărimea sprijinului acordat se calculează sub formă de cuantum, exprimat ca sumă fixă la unitate de suprafață și constituie:

Tabel 6.2.3 *Perioada de conversie la metode de agricultură ecologică pentru următoarele culturi*

Pentru perioada de conversie la metodele de agricultură ecologică pentru următoarele culturi			
Categorie	Anul 1 (mdl/1 ha)	Anul 2 (mdl/1 ha)	Anul 3 (mdl/1 ha)
a) livezi, vii, arbuști fructiferi și căpșun	1500	2000	2500
b) plante medicinale și eteroolaginoase	1300	1600	2000
c) culturi de cîmp, pășuni și fînețe	800	1000	-
d) legume	3000	3500	-
e) apicultură	300	-	-

Valoarea maximă a suportului acordat în scopul menținerii practicilor de agricultură ecologică pentru un beneficiar nu va depăși suma de 200 mii lei.

Perioada pentru conversia la metodele de agricultură ecologică este de 2 ani (pentru culturi anuale), 3 ani (pentru culturile multianuale) și de 12 luni pentru produsele apicole.

Pentru menținerea practicilor de agricultură ecologică: 20% – pentru produsele certificate ecologic, conform facturilor prezentate, iar în cazul exportului se prezintă copia de pe declarația vamală și complimentară, cu anexarea invoice-ului.

De menționat că, beneficiarii subvenției restituie sumele încasate doar în cazul în care nu se mențin în sistemul de agricultură ecologică timp de 5 ani. În cazul în care se repetă perioada de conversie pentru una și aceiași suprafață, producătorii agricoli **NU** pot beneficia de suport financiar.

Perioada de depunere a dosarelor de subvenționare, în cadrul prezentei măsuri este de la 1 februarie și până la 31 octombrie al fiecărui an în curs de subvenționare.

Sursa: Pixabay din Pexels.com

Condițiile obligatorii ce urmează să fie îndeplinite de către solicitant pentru a putea depune cererea de solicitare a subvenției la submăsura 2.5. sunt următoarele:

1. au procurat bunuri, obiect al investiției eligibile de la furnizori și distribuitori;
2. nu au restanțe la momentul depunerii cererii de subvenționare la achitarea impozitelor și taxelor față de bugetul public național;
3. dispun de apartenență la una dintre asociațiile producătorilor agricoli cu profil general sau ramural;
4. dovedesc, prin acte confirmative, realizarea investiției (facturi, ordine de plată, acte de dare în exploatare);
5. nu sunt incluși în Lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții și nu sunt în proces de insolvabilitate sau lichidare;
6. sunt deținători legali ai bunurilor imobile în/pe care se efectuează investiția și sunt proprietari ai bunurilor imobile ce constituie obiect al investiției;
7. pentru sectorul vitivinicol, producătorii agricoli trebuie să înregistreze plantațiile viticole producție-marfă pe care le dețin în proprietate sau posesie în Registrul vitivinicol al Republicii Moldova.

NOTĂ: În cazul în care producătorul agricol este inclus în Lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții – cererea de solicitare a sprijinului financiar **va fi respinsă** de Serviciul Teritorial al AIPA, fără a fi înregistrată.

Documentele necesare pentru depunerea dosarului de solicitare a sprijinului financiar pentru fiecare domeniu din cadrul prezentei submăsuri sunt:

1. cererea de solicitare a sprijinului financiar pentru submăsura respectivă;
2. copia de pe certificatul de înregistrare, cu anexarea declarației de constituire, pentru gospodăriile țărănești (de fermier);
3. certificatul ce atestă faptul că producătorul agricol este membru al unei asociații profesionale de profil și/sau al unei organizații profesionale pe produs, în sensul Legii nr. 257/2006 privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și agroalimentare, eliberat de asociația și/sau organizația în cauză;
4. copia de pe situațiile financiare pe anul precedent celui de gestiune, pentru persoanele juridice, cu excepția producătorilor agricoli înființați în anul subvenționării, avizat în modul stabilit de către serviciile publice desconcentrate ale Biroului Național de Statistică, iar în cazul gospodăriilor țărănești – darea de seamă unificată (formularul UNIF 14/VEN 12), cu excepția producătorilor agricoli înființați în anul în curs de subvenționare;
5. documentul care atestă pregătirea profesională a administratorului sau, după caz, a unui angajat cu timpul de muncă pe fracțiune de normă pe minim 0,5 în domeniul ce vizează investiția – copiile diplomelor de studii sau ale certificatelor de instruire, cu un număr total de minimum 24 de ore, eliberate de companiile de consultanță, inclusiv din străinătate, cu excepția defrișării plantațiilor multianuale;

6. declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor și a documentelor prezentate, inclusiv angajamentul de a nu înstrăina/transmite în folosință sub nicio formă investiția supusă subvenționării, de utilizare a acesteia conform destinației, de a nu casa, defrișa plantațiile multianuale, conform perioadelor de timp specificate;

7. copia de pe fișa de înregistrare în agricultura ecologică a producătorului, pe anul pentru care solicită ajutorul specific;

8. copia de pe contractul încheiat între producător și un organism de inspecție și certificare, organism recunoscut de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului;

9. copia de pe certificatul HACCP ori, după caz, Global Gap, GMP sau ISO ori de pe contractul încheiat și preplătit cu una dintre companiile specializate, în scopul certificării conform standardelor menționate; pentru cererile de sprijin financiar, cumulativ în cazul a două și mai multe cereri, mai mare de 1 mil.lei. pentru submăsurile de sprijin 1.1, 1.6, 1.8 și 2.5, cu asumarea de către producătorul agricol a obligației de a fi certificat în următorii doi ani de la momentul obținerii subvenției și de a menține condițiile ce au stat la baza acordării certificării;

10. copia de pe certificatul de conformitate/autorizația de confirmare a conversiei emis producătorului de organismul de inspecție și certificare, în care să se menționeze: cultura, suprafața numărul de familii de albine și anul de conversie;

11. notificarea emisă producătorului de către organismul de inspecție și certificare, care să ateste că nu a intervenit nicio cauză de încetare ori de desființare a contractului încheiat între producător și organismul de inspecție și certificare și se află în continuare integrat în sistemul de control al organismului respectiv;

12. copia de pe documentul ce confirmă comercializarea produselor ecologice, admise pe teritoriul Republicii Moldova;

13. angajamentul producătorului prin care acesta se obligă să se mențină în sistemul de agricultură ecologică pe o perioadă de 5 ani de la data solicitării sprijinului.

07

Selecționarea și recomandarea soiurilor potrivite pentru agricultura ecologică din Republica Moldova

Sursa: Kasuma din Pexels.com

Sursa: Akil Mazumder din Pexels.com

Evoluția actuală a priorităților în agricultură în Europa ne duce cu gândul, în special, la Strategia UE privind biodiversitatea și Strategia „de la fermă la furculiță” (F2F) care, printre altele, necesită o mai vastă diversitate a speciilor și soiurilor cultivate și extinderea suprafeței ecologice (până la 25%), precum și înregistrarea și comerțul mai simplu cu așa-numitele soiuri amatoare, vechi și ecologice.

Marea majoritate a fermierilor din UE utilizează semințe cultivate ecologic din soiuri standard „moderne”, care au fost inițial cultivate pentru agricultura convențională, unde sunt utilizate inputuri chimice de intensificare. Totuși, pentru agricultura ecologică este necesară testarea repetată a acestor soiuri, pentru a vedea cum se vor manifesta în condiții ecologice. În cadrul proiectului nostru din Moldova, ne-am concentrat pe grupul cel mai important de culturi din UE care sunt cerealele. Pentru cereale sunt importante următoarele caracteristici: răsărirea bună a plantelor, vitalitatea plantelor tinere și o bună cultivare, plante cu sistem foliar bine dezvoltat care asigură acoperirea bună a solului și, astfel, concurează bine cu buruienile. În plus, în ciuda conținutului redus de nutrienți, au capacitatea de a produce cereale de calitate rezonabilă, cu un conținut ridicat de proteine și cu valoarea înaltă și stabilă a indicelui de cădere. O bună sănătate a plantelor este importantă, cu rezistență la fuzarioza tulpinilor și spicelor (pericol de micotoxină = DON), septorie, rugină și mucegai.

Pe lângă testarea soiurilor clasice în condiții ecologice, UE a dispus și susținerea dezvoltării soiurilor ecologice speciale, care au rădăcini adânci cu o capacitate mai mare de a absorbi apa și substanțele nutritive și totodată întrunesc toate caracteristicile menționate mai sus. Am testat aceste soiuri și în Moldova (soiuri ecologice elvețiene create de Peter Kunz). Totuși, problema rămasă vizează disponibilitatea semințelor certificate de aceste soiuri în Moldova. Susținerea și preferința pentru soiurile ecologice și așa-numitele materiale eterogene ecologice sunt incluse în noul regulament privind producția ecologică, care intră în vigoare la 01.01.2022: Regulamentul (UE) 848/2018 al Parlamentului European și al Consiliului privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului.

Materialele eterogene ecologice nu sunt soiuri noi, dar reprezintă un amestec de mai multe populații diferite ale aceluiași soi și ar trebui să fie mai potrivite și mai rezistente la condiții meteorologice extreme și infecții, care devin din ce în ce mai răspândite în agricultură. Cercetările în acest domeniu se află la etapă incipientă și se bazează în principal pe experiența organizațiilor neguvernamentale cărora li se permite să comercializeze aceste „materiale de reproducere eterogene” ca semințe, în conformitate cu noul regulament.

În concluzie, rezultatul celor câțiva ani de testare a soiurilor va fi lista soiurilor recomandate pentru cultivare în sistem ecologic, care va fi autorizată și publicată de o instituție de stat. În afară de rezultatele studiului pe termen lung, în scop de recomandare se va lua în considerare și locația, iar o recomandare finală va fi făcută în baza rezultatelor de la toate centrele de testare. În acest scop, va fi necesară înființarea unui comitet pentru recomandarea soiurilor, care va determina caracteristicile de bază a fiecărui soi în parte, ca valoare culturală și de utilizare (VCU), precum și parametrii care trebuie întruniți pentru ca soiul să poată fi recomandat. La încheierea proiectului (după evaluarea anului de vegetație 2020/2021), această listă va fi publicată, în care soiurile vor fi clasificate (**recomandate**, recomandate preliminar și, posibil, alte soiuri). Caracteristicile și parametrii acestora vor fi stabilite pentru Moldova în mod similar ca și în alte țări europene - adică randamentul, calitatea cerealelor (valorile pentru panificație) și starea de sănătate a culturilor în timpul vegetației. Ulterior, lista soiurilor recomandate va fi actualizată și publicată anual.

O problemă specifică pentru piața internă din Moldova este faptul că la stabilirea prețului de cumpărare a cerealelor (parametrii pentru panificație) nu este luată în considerare pe deplin calitatea acestora. Astfel, soiurile ecologice sunt în dezavantaj, deoarece culturile cultivate în sistem ecologic au un randament mai scăzut, dar sunt de o calitate superioară și au o stare mai bună de sănătate. Pe de altă parte, materia primă destinată exportului, cum ar fi grâul, este achiziționată numai dacă întrunește indicii pentru panificație. În caz contrar, cerealele sunt procurate ca furaje, la un preț mai mic. Ulterior, urmează a fi publicată lista soiurilor de grâu de toamnă și de grâu spelta recomandate pentru cultivare în sistem ecologic în Moldova.

Informații detaliate privind parametrii evaluați, procedura și rezultatele testărilor efectuate, le găsiți în publicația: *“Recomandarea soiurilor pentru agricultura ecologică din Republica Moldova, grâul de toamnă, spelta de grâu, rezultatele privind testările-pilot 2020”* publicat în 2021 în cadrul proiectului Suportul instituțional în agricultura ecologică din Republica Moldova, de către Institutul Central pentru Supraveghere și Testare în Agricultură (ÚKZÚZ).

Sursa: Pexels.com

08

Știință și cercetare in domeniul de agricultură ecologică

8.1 Finanțarea cercetărilor

8.2 Proiecte internaționale

8.3 Inovații

8.4 E-publicații ecologice

Sursa: Kindel Media din Pexels.com

Sursa: Thisisengineering din Pexels.com

8.1 Finanțarea cercetărilor

În Republica Moldova nu există un program aparte de finanțare ce ține de cercetările în agricultura ecologice. Un astfel de program de stat a existat în anii 2007-2008, dar din lipsa de mijloace financiare acest program a fost sistat. Cercetări fragmentare pe agricultura ecologică sunt realizate de unele instituții științifice din Republica Moldova.

Astfel, **Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”** implementează un program de cercetare în domeniul de agricultură ecologică prin experiențe în câmp de lungă durată, cu diferite asolamente și sisteme de lucrare și fertilizare a solului, fără folosirea mijloacelor chimice în combaterea bolilor, dăunătorilor și buruienilor.

Institutul Public de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția” a fost înființat oficial la 1 ianuarie 1944 în fosta URSS, în raionul Bălți, Republica Moldova. Institutul a trecut prin patru schimbări organizaționale de la crearea sa. În prezent, activitățile științifice și procesele de producție ale Institutului sunt:

- Dezvoltarea de noi soiuri de culturi de câmp, inclusiv hibrizi, care sunt rezistenți la principalele boli și dăunători și toleranți la schimbările nefavorabile de mediu și au o calitate ridicată a cerealelor;
- Producerea semințelor de fundație și înmulțirea semințelor certificate prin subcontractare cu ferme private de semințe;
- Dezvoltarea tehnologiilor ecologice pentru producerea culturilor de câmp, care asigură economisirea resurselor energetice neregenerabile;
- Dezvoltarea unor sisteme agricole noi, durabile, care să permită îmbunătățirea fertilității solului și a producției de produse ecologice.

În timpul institutului 74 de ani de activitate, 349 soiuri și hibrizi au fost dezvoltate, din care 160 au fost recunoscute oficial, inclusiv, dar nu limitat la 17 soiuri de grâu de toamnă, 15 soiuri de orz de toamnă, 16 soiuri de mazăre, 18 soiuri de soia, 12 soiuri de fasole, 18 hibrizi de floarea-soarelui, și 6 soiuri de sfeclă de zahăr.

Laboratoarele Selecția

1. Laboratorul de ameliorare și tehnologii de cultivare ale culturilor cerealiere
2. Laboratorul de ameliorare, producere a semințelor și tehnologii de cultivare ale culturilor leguminoase și furajere
3. Laboratorul de ameliorare, producere a semințelor și tehnologii de cultivare a culturilor tehnice
4. Grupa de analiză a calității producției
5. Laboratorul de protecție a plantelor
6. Laboratorul de Tehnologii și Sisteme Agrotehnice

Contacte:

IP Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția"
st. Calea Ieșilor 28,
mun. Bălți, Republica Moldova
Telefon: +373 23 133151 (Recepție)
Email: icccselectia@gmail.com

Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecția Plantelor (IGFPP) este o instituție de drept public din domeniul cercetării și inovării, având în calitate de fondator Ministerul Educației și Cercetării. El a fost fondat în 2005 prin fuziunea Institutului de Genetică al AȘM, Institutului de Fiziologie a Plantelor al AȘM, Filialei pentru Plante Aromatice și Medicinale a Institutului de Cercetări Științifice pentru Porumb și Sorg „Porumbeni". Direcțiile de activitate au avut o dezvoltare profundă și de durată. Bazele teoretice ale cercetărilor în genetica și ameliorarea plantelor au fost confirmare prin instituirea Institutului de Genetică Ecologică în 1985, care ulterior în 1991 a fost redenumit în Institutul de Genetică al AȘM. Cercetările în fiziologia și biochimia plantelor au fost consolidate în cadrul Institutului de Fiziologie și Biochimie a Plantelor, fondat în 1960, și redenumit în 1991 în Institutul de Fiziologie a Plantelor al AȘM.

Institutul implementează un program vast de măsuri biologice în combaterea bolilor și dăunătorilor. Printre direcțiile de cercetare ale IGFPP, menționăm:

- **Direcția fundamentală:** Controlul genetic al caracterelor cantitative și calitative valoroase, elaborarea de noi principii de majorare și cuantificare a variabilității ereditare, studiul diversității genetico-fiziologice și conservarea genofondului vegetal, mecanisme genetico-fiziologice de dirijare a procesului de producere. Mecanismele interacțiunii speciilor utile și dăunătoare în agrocenoze și ameliorarea potențialului acestora în reglarea densității populațiilor dăunătorilor economic importanți culturilor agricole.

Sursa: institutul de genetica

- **Direcția aplicativă:** Elaborarea de noi principii, tehnologii și biotehnologii ameliorative; crearea de soiuri și hibrizi cu productivitate, calitate și rezistență ecologică sporită pentru diferite sisteme de agricultură; elaborarea de procedee fiziologice de optimizare și asigurare a stabilității procesului de producere în agricultura intensivă, organică (ecologică) și de înaltă precizie; elaborarea mijloacelor ecologic inofensive pentru protecția plantelor de boli, dăunători și procedeelor de aplicare a acestora în agricultura ecologică și convențională.

Obiective:

- Organizarea genetico – moleculară a genomului și elaborarea procedeelor de sporire și evaluare a variabilității la plantele de cultură.
- Elaborarea biotehnologiilor în ameliorarea plantelor, crearea de soiuri și hibrizi cu productivitate, calitate și rezistență ecologică sporită.
- Elucidarea mecanismelor funcționării sistemelor fiziologice, biochimice și structurale în ontogeneza plantelor cultivate în condiții optimale și de stres ecologic pentru asigurarea nivelurilor înalte de productivitate și rezistență.
- Completarea, evaluarea complexă, conservarea in situ și ex situ, documentarea resurselor genetice vegetale.
- Biologia, sistematica și particularitățile interacțiunii agenților patogeni, dăunătorilor în coraport cu planta-gazdă în biocenozele naturale și antropizate.
- Elaborarea și evaluarea eficacității produselor de uz fitosanitar și agenților biologici în combaterea și controlul organismelor nocive în sistemele ecologic inofensive de protecție a plantelor.

Laboratoarele IGFPP:

1. Laboratorul Genetică Moleculară
2. Laboratorul Genetica Rezistenței Plantelor
3. Laboratorul Genetică Aplicată
4. Laboratorul Biotehnologii Vegetale
5. Laboratorul Resurse Genetice Vegetale
6. Laboratorul Plante Aromatice și Medicinale
7. Laboratorul Fiziologia Plantelor Pomicole și Maturarea Fructelor
8. Laboratorul Biochimia Plantelor
9. Laboratorul Bioreglatori Naturali
10. Laboratorul Fitopatologie și Biotehnologie
11. Laboratorul Prognoze și Analize Fitosanitare
12. Laboratorul Entomologie și Biocenologie
13. Laboratorul Fitofarmacie și Ecotoxicologie
14. Laboratorul Protecție Integrată a Plantelor

Detalii despre aceste laboratoare pot fi găsite pe www.igfpp.md/LaboratoareleIGFPP

Contacte IGFPP

Republica Moldova, Chișinău, str. Pădurii, 20, MD-2002
Tel.: (+373 22) 77-04-47
Fax: (+373 22) 55-61-80
E-mail: asm_igfpp@yahoo.com

8.2 Proiecte internaționale

Laboratorul de Fitopatologie și Biotehnologie în calitate de subdiviziune științifică a Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor reprezintă o structură de cercetări științifice specializată în identificarea agenților fitopatogeni ai bolilor, elaborarea și implementarea mijloacelor microbiologice de protecție a plantelor.

Misiunea laboratorului din cadrul activităților academice reprezintă cercetarea științifică, inovarea, consultanța și transferul tehnologic, precum și consultarea organelor superioare și decizionale, instruirea companiilor și autorităților publice să contribuie în mod activ la dezvoltarea sustenabilă și incluzivă prin elaborarea și implementarea biotehnologiilor moderne de soluționare a problemelor fitosanitare și promovarea agriculturii ecologice.

Cooperare în plan național și internațional

Colaboratorii laboratorului au ținut prelegeri la cursurile de Virusologie și „Biotehnologii în Protecția Biologică" pentru studenții de la Universitatea de Stat "Dimitrie Cantemir", Facultatea de Biologie și Pedologie a Universității de Stat din Moldova și Facultatea de Horticultura a Universității Agrare de Stat din Moldova, au evoluat în calitate de președinte a comisiilor de licențiere de stat și de masterat a diferitor universități.

În colaborare cu colegii Institutului de Protecție a Plantelor din Tehran (Iran) au fost efectuate cercetări de identificare a baculovirusurilor (VPN și VG) la insectele din familia Noctuidae. La invitația colectivului Departamentului de Protecție Biologică a acestui institut, cercetătorii laboratorului au întreprins o vizită de lucru și au prezentat un raport în plen la Congresul Internațional de Protecție a Plantelor, care a avut loc în Tehran.

În cadrul Grantului MBI-3003 de la MRDA/CRDF au fost efectuate investigații în vederea elaborării metodelor de identificare a baculovirusurilor ce pot fi utilizate pentru elaborarea preparatelor baculovirale.

Lista proiectelor/granturilor obținute în străinătate

1. Grantul INTAS „Development of production tehnologies of biological means to protect the environment" semnat împreuna cu Stațiunea de Cercetări pentru patologia nevertebratelor (Saint-Cristol-Lez-Ales, Franța) și Institutul de Protecție Biologică din Darmstadt (Germany). Investigațiile au fost finanțate în sumă de 30 mii EUR.
2. Proiectul INTAS dintre aceleași instituții "Microbial preparations for plant protection in the sustainable agriculture", finanțat de INTAS în sumă de 20 mii EUR.
3. Grantul MRDA/CRDF „Baculoviral Preparations for Environment Protection in the Sustainable Agriculture" cu Universitatea din California (Davis, SUA) în sumă de 40 mii USD.

Sursa informației: www.igfpp.md/LaboratoareleIGFPP/ Laboratorul de Fitopatologie și Biotehnologie

Doi cercetători științifici de la Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția" au participat recent la un training internațional desfășurat la Bari, Italia. Trainingul a fost organizat în cadrul unui proiect de fortificare a managementului cunoștințelor pentru o mai mare eficiență a dezvoltării în unele țări din Europa de Est, Africa de Nord și Asia Centrală implementat de ICARDA și finanțat de IFAD. În proiect sunt antrenați și parteneri internaționali precum CIHEAM-Bari, PROCASUR, Virginia Tech, NARS, guverne, instituții academice, servicii de extensiune agricolă din Moldova, Maroc și Sudan.

A fost pus accent pe o abordare inovativă cu privire la funcțiile transferului de cunoștințe pentru crearea de noi companii, cooperarea cu universitățile și sistemul de afaceri, precum și managementul dreptului de proprietate intelectuală. Toate sesiunile au fost combinate cu îndrumări privind cele mai bune practici.

Tema centrală a fost stimularea schimbului de cunoștințe și soluții rurale care s-au dovedit a fi cele mai bune practici, fortificarea capacităților instituțiilor publice legate de managementul cunoștințelor și implicarea grupurilor interesate. Un obiectiv important ține de orientarea transferului de cunoștințe spre incluziunea financiară a femeilor și tinerilor din mediul rural, managementul resurselor naturale și reziliența climatică, tehnologiile agricole productive.

Conform organizatorilor, universitățile și instituțiile de cercetare sunt concepute pentru a oferi studii superioare și pentru cercetare, dar ele tind să se antreneze într-un dialog cu societatea civilă pentru a contribui la dezvoltarea socială, culturală și economică. Ele sunt chemate să construiască punți de legătură între business, societatea civilă și teritorii prin stimularea competitivității.

Sursa: www.selectia.md

Sursa: Selectia

8.3 Inovații

Sarcina prioritară a sectorului agrar a oricărei țări, inclusiv și a Republicii Moldova, este asigurarea populației cu produse alimentare calitative. Selectarea plantelor și a noilor specii de animale în acest sector ocupă un loc prioritar, fiindcă crearea și implementarea în producție a soiurilor noi, mai productive și adaptate este cea mai ieftină și accesibilă modalitate pentru obținerea sporului de producție. Mai ales aceasta se exprimă în condiții climatice extreme și situația pandemică provocată de COVID-19. Îmbunătățirea cantității și calității producției cultivate servește ca bază bună sănătății oamenilor. Producția semințelor de o calitate biologică înaltă permite asigurarea securității alimentare a țării, mai ales în condițiile pandemiei cu importul limitat din străinătate.

În acest sens, IP Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția" au implementat un proiect Diminuarea situației pandemice cu COVID -19 prin extinderea soiurilor noi de grâu și orz de toamnă de calitate înaltă adaptate la schimbările climatice.

Scopul proiectului este crearea soiurilor noi de grâu și orz de toamnă, cu nivel înalt la roadă, adaptarea lor la condițiile schimbărilor climatice și implementarea lor în sectorul agrar a Republicii Moldova.

Obiectivele:

1. Selectarea formelor parentale pentru etapele de hibridare și studierea rezistenței lor la secetă. Au fost efectuate 79 combinații hibride la grâu comun de toamnă și 24 la orz de toamnă. Semințe hibride și formele lor parentale vor fi semănate și studiate în câmpul de hibrizi F1 pe anul 2022.
2. Studierea și selectarea liniilor create în câmpul de selecție pentru includerea lor în câmpul de orientare. În câmpul de selecție au fost selectate 250 linii homozigote la grâu de toamnă și 180 la orz de toamnă.
3. Au fost studiate și selectate 450 linii perspective la grâu de toamnă și 200 linii perspective la orz de toamnă în câmpul de orientare.

În baza colaborării bilaterale cu unele instituții europene este posibil schimbul de material genetic inițial de germoplasmă și a metodelor performante la ameliorarea plantelor. În prezent se efectuează testările comparative a soiurilor de selecție autohtonă și din diferite țări europene pentru determinarea celor mai tolerante la secetă și temperaturi ridicate. Acesta permite de a acumula la institut germoplasmă la cultura grâului în cantitate de 450 mostre din 16 diferite țări.

Tabel nr. Rezultatul testării soiurilor omologate și de perspectivă de grâu comun de toamnă la ICCC „Selecția” (Câmpul comparativ de concurs, premergător - Lucerna).

№	Denumirea soiurilor	Productivitatea t/ha				Abatere a % de la st.	Înălțime a Plantei cm	Nr. De spice 1m²	Masa boabelor în spic	Gluten		Masa a 1000 de boabe (gr.)
		2018	2019	2020	medie					%	UDK	
Soiuri semiintensive												
1	Meleag-st.	7,13	5,75	1,87	4,92	_	93	428	1,52	24	73	33,1
2	Căpriana	6,28	5,80	1,65	4,58	93	95	410	1,50	26	61	40,2
3	Creator	6,83	6,40	1,66	4,96	101	95	494	1,49	32	95	36,1
4	Vestitor	6,83	6,28	1,62	4,91	100	91	456	1,73	25	60	35,6
5	Clasic	6,73	6,40	1,87	5,00	102	102	536	1,50	27	72	38,7
6	Savant	6,83	6,60	1,57	5,00	102	100	442	1,55	29	76	40,1
7	Amor	6,73	5,45	1,83	4,67	95	92	478	1,46	25	63	37,0
8	Aport	7,63	6.18	2,09	5,30	108	90	488	1,74	26	41	38,7
9	Tiras	7,53	7,08	1,91	5,51	112	88	510	1,30	28	60	35,6
	Media	6,95	6,22	1,79	4,98	101	94	471	1,53	27	67	37,2
Intensive varieties												
1	Fenix	7,25	5,50	1,73	4,83	98	85	436	1,26	23	45	34,0
2	Rod	6,98	6,40	1,89	5,09	103	88	450	1,50	27	65	39,5
3	Lăutar	7,60	5,55	1,92	5,02	102	86	456	1,39	27	64	35.6
4	Acord	7,38	6,23	1,93	5,18	105	83	422	1,36	26	56	36.7
5	Talisman	7,35	5,83	1,71	4,96	101	80	492	1,36	25	58	36,7
6	Numitor	7,10	6,10	1,77	4,99	101	75	454	1,47	24	73	37.4
7	Simbol	7,98	5,58	1,49	5,02	102	76	542	1,40	24	65	30,6
	Media	7,38	5,88	1,78	5,01	102	82	465	1,39	25	61	35.8

Sursa: Jan Kroon

Producția soiurilor omologate și de perspectivă de orz de toamnă în anii 2018-2020 (medie).

№	Denumirea soiurilor	Producția t/ha	% față de martor	Perioada de veget. (zile)	Talia plantei, (cm)	Rez.la cădere (bal)
1	Excelent - martor	4,80	100	233	88	4,2
2	BȚ-14/02	4,60	95,8	236	92	4,2
3	Radana	4,60	95,8	230	82	4,5
4	Elegant	4,80	0,0	233	84	4,0
5	Brumar	5,10	106,3	233	86	4,5
6	Tezaur - martor	4,60	100	233	88	4,2
7	Scînteia	4,80	104,3	235	84	4,0
8	Auriu	4,70	102,2	233	89	4,2
9	Stelar	4,90	106,5	236	90	4,0
10	Nicoli	5,05	109,8	232	88	4,0

La ICCC «Selecția», pe baza unei selecții direcționate a formelor parentale prin hibridizare, a fost creat un material bogat pentru grâu și orz de toamnă, care este actualizat și completat în fiecare an. În diferite unități de reproducere, materialul este supus studiului, evaluării și selectării celor mai bune linii în funcție de modelul de soi dezvoltat. Etapa finală este testarea comparativă a soiurilor, care include 74 de numere dintre cele mai perspective linii de reproducere pentru grâul de toamnă și 40 de numere pentru orzul de toamnă. Pe baza rezultatelor unui studiu de 3 ani, în anul de raportare, au fost selectate 2 linii de perspectivă la grâul comun de toamnă sub denumirea Odor și Belșug și o linie de perspectivă la orzul de toamnă sub denumirea Nicoli,care au fost pregătite și transmise în Comisia de Stat a Republicii Moldova pentru anul 2021.

8.4 E-publicații ecologice

Organic Eprints este o arhivă internațională cu acces deschis la documente electronice aferente cercetărilor în alimentația ecologică și agricultură. Arhiva conține împreună lucrări cu informații bibliografice, rezumate și alte metadate. De asemenea, oferă informații despre organizații, proiecte și facilități în contextul cercetării agriculturii organice.

Obiectivele

Principalele obiective ale Arhivei electronice sunt:

- de a facilita comunicarea despre cercetările organice,
- de a îmbunătăți diseminarea și impactul rezultatelor cercetării și
- de a documenta efortul de cercetare.

În conformitate cu aceste obiective, arhiva este concepută pentru a facilita utilizarea la un nivel internațional și cooperare.

Regulament de utilizare

Arhiva va accepta documente, publicate și nepublicate, precum lucrări științifice, teze, rapoarte, capitole de carte, articole din ziare, videoclipuri și descrieri de proiecte. Singurul criteriu de acceptare

este ca documentele să fie relevante pentru cercetarea în agricultura organică și adecvate pentru comunicare și că sursele sunt corecte. Toate limbile sunt acceptate, dar este încurajat un abstract în engleză.

Metadatele (autorul, titlul, data etc.) sunt cu acces gratuit pentru toți, iar documentele pot să fie descărcate, stocate și tipărite liber, în conformitate cu utilizarea corectă.

Cu toate acestea, documentele NU pot fi făcute public pe alte surse online. În schimb, direcționarea la paginile arhivei online este încurajată

Acces: https://orgprints.org/

Publicații în Republica Moldova

- *"Recomandarea soiurilor pentru agricultura ecologică din Republica Moldova, grâul de toamnă, spelta de grâu, rezultatele privind testările pilot 2020"* publicat în 2021 în cadrul proiectului Suportul Instituțional în agricultura ecologică din Republica Moldova, de către Institutul Central pentru Supraveghere și Testare în Agricultură (ÚKZÚZ).
- Boincean Boris. Publicatie: SEMINȚE DE LA PRODUCĂTOR TESTATE ÎN TIMP. CHIȘINĂU 2020 Sursa: www.selectia.md
- Boincean Boris. Земледелие на черноземах. Адаптивный менеджмент почв. CHIȘINĂU 2020 Sursa: www.selectia.md
- Soiuri performante pentru sectorul agrar: catalog. Chișinău: Print-Caro, 2020. 95 p. ISBN987- 9975-56-742-8. Sursa: www.igfpp.md/publicatii
- BOTNARI, V. Simptomatica și condițiile de răspândire a bolilor la tomate : ghid. Chișinău, 2020, 48p. (în ediție). Sursa: www.igfpp.md/publicatii
- ALEXANDROV, E., BOTNARI, V., GAINA, B. Soiuri interspecifice rizogene de viță-de-vie. Particularități de cultivare: recomandare practică. Chișinău, 2020, 68p. (în ediție). Sursa: www.igfpp.md/publicatii
- GAVRILIȚA, L., NASTAS, T., TODIRAȘ, V. Utilizarea mijloacelor biologice în reducerea densității complexului de molii în depozitul de produse cerealiere: ghid metodic. Chișinău, 2020. 40 p. (în ediție). Sursa: www.igfpp.md/publicatii
- Boincean Boris. Ghidul agriculturii ecologice (culturi de câmp). Chișinău, Eco-Tiras, 2018 (în limba rusă și română)
- Boris Boincean and David Dent. Farming the Black Earth. Sustainable and Climate-Smart Management of Chernozem Soils. Springer Nature Switzerland AG, 2019, 226 p.
- Борис Боинчан, Давид Дент. Земледелие на черноземах. Адаптивный менеджмент почв. Editura Prut, 2020 (traducere din engleză), 236 p.
- Boincean Boris, Cultivarea Lucernei în sistem ecologic.

09

Promovarea agriculturii ecologice

Sursa: Zen Chung din Pexels.com

Sursa: Sarah Chai din Pexels.com

Promovarea sectorului ecologic în Republica Moldova

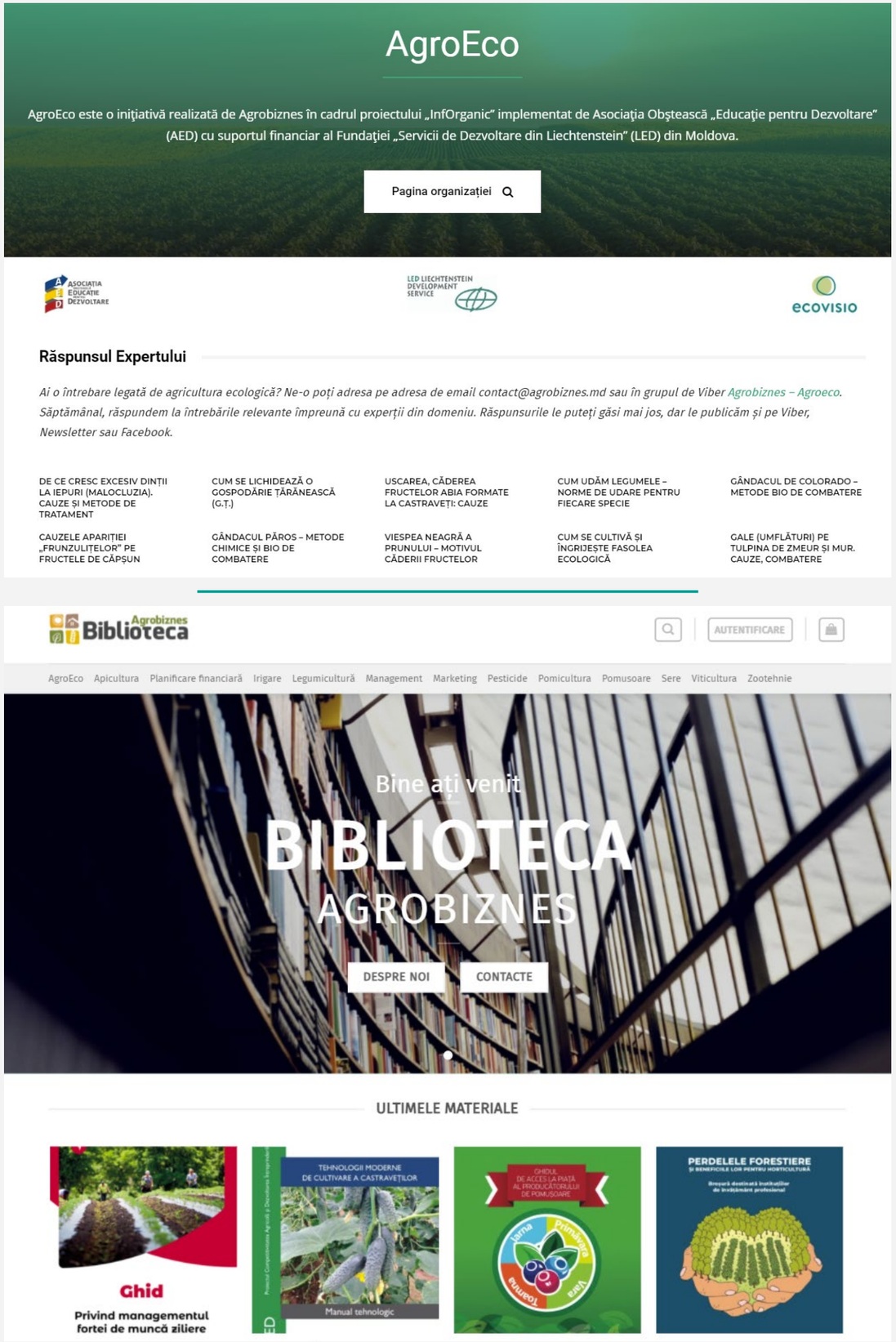
Republica Moldova se află într-o fază de tranziție în ceea ce privește promovarea agriculturii ecologice atât în rândul producătorilor, cât și al consumatorilor.

Una dintre cele mai importante platforme media de promovare a agriculturii ecologice a devenit portalul agricol nr. 1 în Moldova Agrobiznes.md. În anul 2019, cu suportul Asociației Obștești Educație pentru Dezvoltare (AED), în cadrul site-ului a fost creată pagina AgroEco, care include informații relevante despre producerea ecologică sau durabilă, istorii de succes ale producătorilor certificați ecologic sau în perioada de conversie, broșuri despre agricultura ecologică elaborate în cadrul proiectelor, infografice, videouri și alte informații utile.

Portalul agricol Agrobiznes colaborează cu asociații de profil și organizații, cum ar fi Alianța Lanțului Valoric în Agricultura Ecologică din Moldova (MOVCA), Asociația Obștească Educație pentru Dezvoltare (AED), Programul Farmer-to-Farmer în Moldova. Scopul acestor parteneriate este de a colecta informații utile ce țin de schimbările în sectorul agriculturii ecologice și oportunitățile disponibile fermierilor, dar și pentru a consolida eforturile în scopul promovării agriculturii ecologice. Până în acest moment, peste 300 de articole, recomandări, istorii de succes și știri au fost plasate pe pagina AgroEco. Prin intermediul platformei, sunt promovați producătorii, atât prin intermediul altor platforme media, cât și în rândul consumatorilor.

În 2021, Portalul Agrobiznes a lansat prima bibliotecă agricolă digitală din Moldova - Biblioteca Agrobiznes. În cadrul acesteia, sunt plasate informații utile, iar în parteneriat cu asociațiile și proiectele existente, pentru fermieri sunt disponibile atât studii, analize, cât și broșuri ce țin de agricultura durabilă, ecologică sau performantă. Printre partenerii proiectului se numără Alianța Lanțului Valoric în Agricultura Ecologică din Moldova (MOVCA), Asociația Obștească Educație pentru Dezvoltare (AED), UCIP IFAD, USAID/APM, ACED, AMIB.

Portalul agricol Agrobiznes își propune să promoveze și în continuare agricultura ecologică moldovenească, atât în țară, cât și peste hotare.

10

Apicultura. Situația curentă

Sursa: Macro Photography din Pexels.com

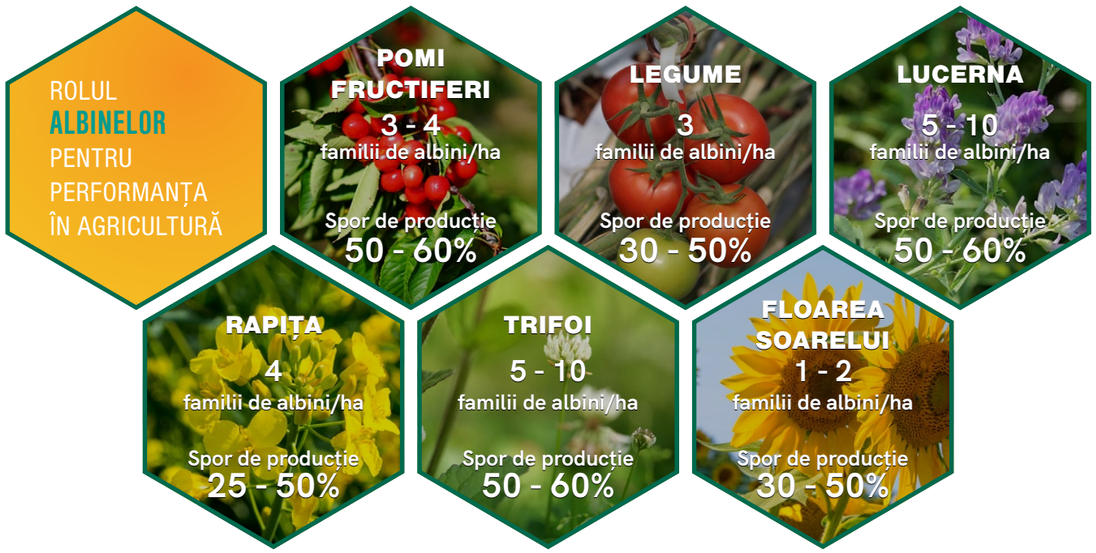

Sursa: Johann Piber din Pexels.com

10.1 Apicultura în Republica Moldova. Date generale

Apicultura este o activitate apreciată de societatea umană. Deși albinele sunt cunoscute mai ales pentru mierea pe care o produc, rolul lor economic în natură este de a poleniza sute și mii de plante cu flori și de a asigura producerea semințelor sau a fructelor. Astfel, putem evidenția rolul albinelor pentru performanța în agricultură și anume acela de a spori producția cu de la 25% până la 50% (Fig. 10.1.1).

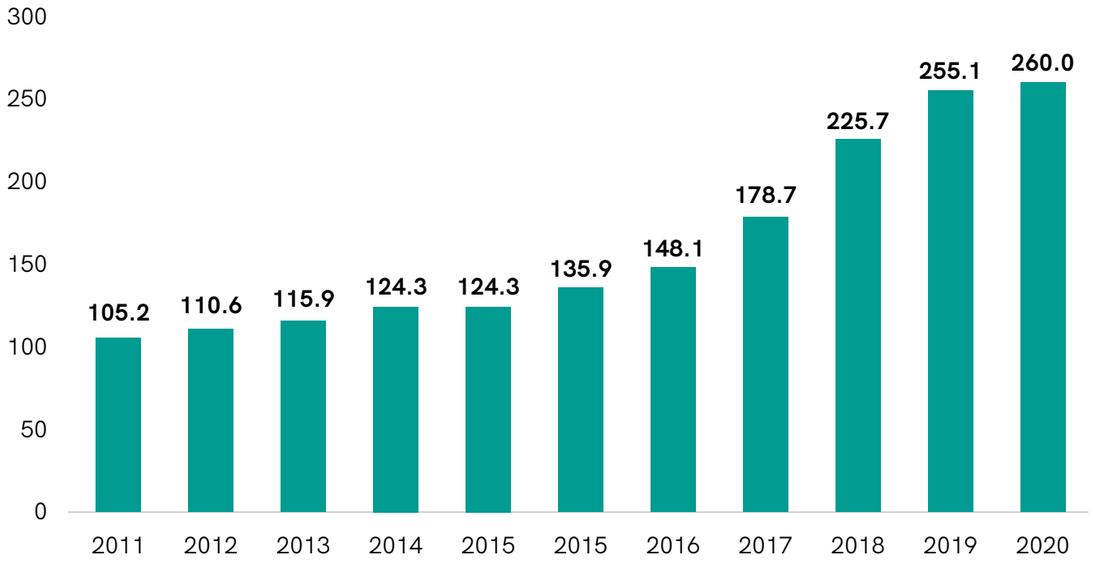
Fig.10.1.1 *Rolul albinelor pentru performanța în agricultură*

Sursa: Asociația Națională a Apicultorilor din Republica Moldova

În anul 2020, conform datelor ANSA, în Republica Moldova au fost peste 7800 de stupine înregistrate. Se evidențiază o creștere a numărului de familii de albine în ultimii ani până la 260 mii pentru perioada anului 2020 (Grafic 10.1.1).

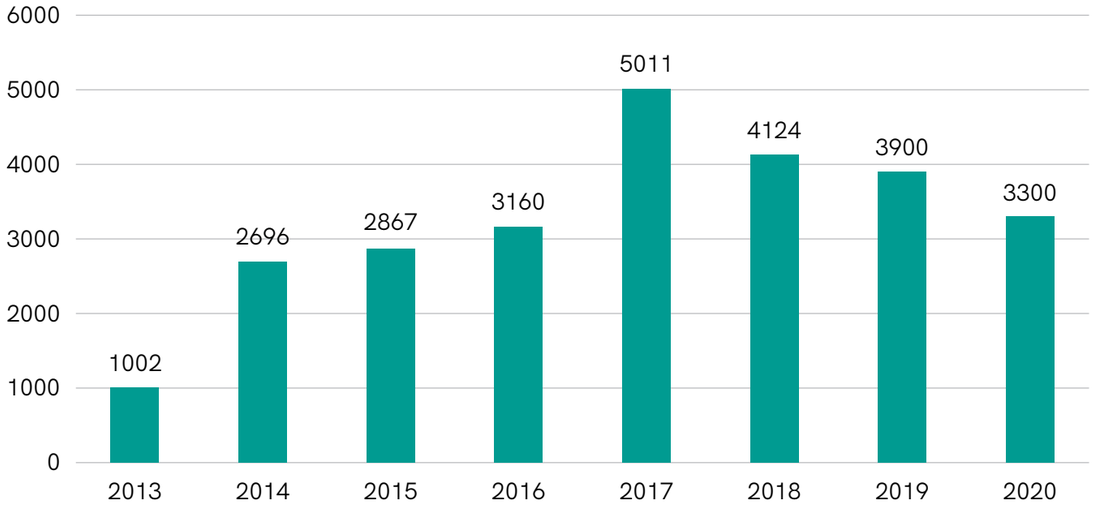
Grafic 10.1.1: Efectivul familiilor de albine în perioada 2011-2020, mii buc.

Sursa: Programul Național de Dezvoltare a Apiculturii în Republica Moldova 2020-2026, date ANSA

În anul 2020, s-au produs circa 3500 de tone de miere de albine, dintre care 3300 de tone au fost exportate (Grafic 10.1.2). Uniunea Europeană este principala piață de desfacere pentru mierea autohtonă.

Grafic 10.1.2: Exportul total de miere din Republica Moldova în perioada 2013-2020, tone

Sursa: Programul Național de Dezvoltare a Apiculturii în Republica Moldova 2020-2026, date ANARM

Un punct forte al sectorului apicol moldovenesc este calitatea înaltă a mierii locale, fie ea monoflora (salcâm, tei, hrișcă etc.) sau poliflora. După o creștere dinamică în anii 2013-2017, volumul exporturilor scade din cauza inabilității sectorului de a poziționa mierea moldovenească pe o treaptă mai înaltă decât cea obținută în țările ce se orientează la costuri joase (uneori în detrimentul calității), precum Ucraina și China. Practicarea apiculturii ecologice certificate ar fi o soluție care ar ajuta apicultorilor să obțină un preț corect pentru eforturile lor.

10.2 Ce înseamnă apicultura ecologică?

Apicultura în Republica Moldova se confruntă cu multe provocări în zilele noastre din cauza problemelor legate de schimbările climatice, utilizarea pesticidelor în agricultură, dar și de criza pandemică. În acest context, apicultura ecologică reprezintă o alternativă importantă la practicile apicole tradiționale.

Apicultura ecologică este procesul de creștere a albinelor în areale nepoluate. Pentru ca apicultura să ajungă la înălțimea definiției de ecologic, albinele trebuie crescute folosind materiale, metode și hrană naturală, cu grijă pentru sănătatea albinelor și niveluri scăzute de stres. Este important să se evite folosirea de produse veterinare convenționale și pesticide, deoarece acestea pot slăbi sistemul imunitar al albinelor, crescând probabilitatea de a dezvolta boli.

Avantajele apiculturii ecologice:

1. O piață în creștere - Mierea și produsele organice sunt mai ușor de vândut, deoarece oferă mai multe beneficii pentru sănătate;
2. Preț competitiv - Mierea ecologică și produsele conexe au un preț de piață mai mare decât cea obișnuită;
3. O garanție a mierii de calitate - Cumpărătorii care achiziționează miere certificată ecologic au încredere în calitatea acesteia;
4. Dezvoltarea unei afaceri apicole în armonie cu mediul înconjurător.

Constrângeri pentru conversia la apicultura ecologică:

1. Limitări privind zona de amplasare a stupinei - este dificil de găsit loc pentru a desfășura activitatea apicolă care să îndeplinească standardele în orice moment al anului;
2. Limitări privind tratamentul bolilor - tratarea familiilor la albine în apicultura ecologică implică utilizarea redusă a unor preparate. În consecință, opțiunile de tratament pentru boli sunt mai limitate;
3. Cost și timp de trecere de la apicultură tradițională la una ecologică - costul dotării prisăcii, costul certificării etc.
4. Înregistrarea cu regularitate a tuturor lucrărilor efectuate în stupină - producția de miere organică implică păstrarea evidențelor detaliate în toate etapele de producție, prelucrare și vânzare cu amănuntul.

Republica Moldova a făcut un important pas în ceea ce privește trecerea de la apicultura tradițională la cea ecologică începând cu anul 2018. În scopul încurajării apicultorilor de a produce miere ecologică și de a o exporta pe piața internațională cu un preț mai avantajos, cu suportul Proiectului USAID Agricultura Performantă în Moldova, două companii de colectare, procesare și export al mierii au facilitat conversia la agricultura ecologică a unor apicultori cu care au stabilit parteneriate de durată.

În anul 2020, cu ajutorul APM și al companiei Apicola Lux CC, zece apicultori au trecut cu succes perioada de conversie și au fost certificați pentru producerea mierii ecologice. Adițional, 13 apicultori au primit certificate care confirmă anul doi de certificare pentru producerea mierii ecologice. Compania Apicola Lux CC, care va comercializa ulterior mierea ecologică, a fost certificată pentru producerea fagurilor destinați apiculturii ecologice, fiind prima companie din Republica Moldova certificată în acest domeniu.

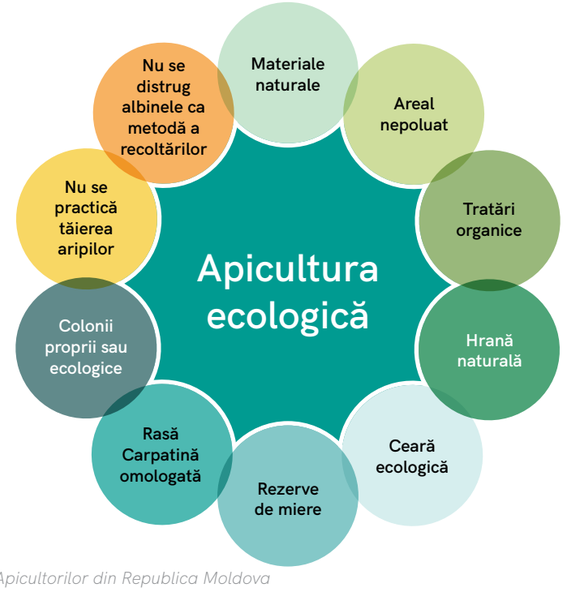
În anul 2021, compania Regina Naturii a obținut certificarea ecologică de grup (cu sistem de control intern) pentru grupul său de 6 apicultori și intenționează în anii următori să se extindă până la circa 50 apicultori.

10.3 Obținerea produselor apicole după principiile ecologice

Tot mai des în ultimii ani se observă o tendință a omenirii de a consuma produse alimentare ecologice. Este cunoscut că de la albine se pot obține un spectru larg de produse, cum sunt mierea, polenul, păstura, propolisul, ceara, lăptișorul de matcă, apilarnilul, veninul de albine ș.a. S-ar putea menționa din start că absolut toate produsele obținute de la albine, după proveniența lor sunt menite să fie ecologice. Albinele colectează aceste produse din natură. Ele singure sunt insecte gingașe, foarte sensibile la orice poluare a mediului ambiant. Însă, odată cu apariția acarianului *Varroa Jacobsoni*, se întreprind o serie de tratamente ale familiilor de albine, utilizând preparate veterinare chimice, sintetice și de altă natură, care pot lăsa reziduuri în produsele stupului.

Odată ce în țara noastră sunt înregistrate întreprinderi agricole ecologice, se poate practica și apicultura ecologică datorită faptului că apicultura este parte componentă a agriculturii. În cazul producerii ecologice sau organice se pun anumite condiții severe în organizarea și desfășurarea lucrărilor cu albinele. În primul rând, se cercetează zona cu plante melifere de unde albinele vor colecta nectarul și polenul florar. Acestei zone îi revine un teren cu raza de 3 km, raza productivă de zbor a albinelor, care trebuie să corespundă cerințelor indicate în Regulamentul privind principiile producției ecologice și metodele de procesare agroalimentare ecologice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.149 din 10.02.2006 sau a reglementărilor specifice ale pieței de export (UE, SUA etc.). Această suprafață trebuie să asigure pe toată perioada sezonului activ albinele cu resurse de nectar, polen și secreții dulci, provenite în principal din culturi produse în mod ecologic sau, după caz, din flora spontană și păduri. Dacă lanurile cu culturi agricole se tratează cu pesticide sau alte preparate chimice, atunci pe această suprafață nu se pot obține produse ecologice.

Grafic 10.3.1: Practici în apicultura ecologică

Sursa: Asociația Națională a Apicultorilor din Republica Moldova

Din punct de vedere al apiculturii ecologice este de dorit ca apicultura să se desfășoare în forma naturală și ecologică. În continuare sunt prezentate principii generale în apicultura ecologică:

- **Stupii**

La trecerea de la apicultura tradițională la cea ecologică este nevoie de parcurs câteva etape. În primul rând, adăposturile pentru albine, stupii, se recomandă să fie confecționați din material natural: lemn ecologic (Poza 10.3.2), stuf, paie cu lut ș.a. care nu prezintă risc de contaminare pentru mediu și produsele stupului. Pentru a lungi perioada de exploatare a stupilor din lemn, ei vor fi acoperiți cu vopsea ecologică sau se vor unge cu ulei de in. Este interzisă îmbibarea sau vopsirea interiorului stupului cu materiale sintetice. Pe peretele din față se instalează placaje de diferite culori, ca albinele să se orienteze mai ușor. Albinele deosebesc mai sigur culorile alb, galben, albastru. Se permite în lunile de vară să se folosească plasa din masă plastică pentru limitarea ouatului mătcii și pentru controlul asupra acarianului *Varroa*.

Poza 10.3.2: Practici în apicultura ecologică

Sursa: Asociația Națională a Apicultorilor din Republica Moldova

Apicultorul oferă autorităților sau organismelor de control o hartă la o scară adecvată, care să cuprindă locul prisăcii. În cazul în care nu sunt identificate suprafețe conform cerințelor producerii ecologice, apicultorul oferă autorității sau organismului de control documente și probe adecvate, inclusiv analize potrivite, dacă este necesar, care să ateste faptul că suprafețele accesibile albinelor din prisaca respectivă întrunesc condițiile prevăzute de prezentul regulament.

Următoarele informații în ce privește activitatea apicultorului cu albinele se introduc în registrul prisăcii:

- utilizarea hranei;
- tipul produsului;
- cantitățile oferite;
- familiile în care s-a administrat hrana;
- data administrării.

Zona unde este amplasată prisaca se înregistrează împreună cu identificarea stupilor atât la autoritățile publice locale, cât și la asociația de profil. Organismul sau autoritatea de control este informat despre deplasarea stupilor la sursele de cules într-un termen convenit de comun acord.

- **Curățirea și dezinfectarea stupilor** – se permite doar tratarea termică prin flambare sau apă fierbinte. Se curăță mecanic interiorul stupului.

- **Ceara și fagurii**

Un lucru foarte important este schimbarea tuturor fagurilor din exploatație cu faguri confecționați din ceară pură, ecologică (obținută în urma descăpăcirii fagurilor cu miere, opercule) sau din făgurașii construiți de albine pe rama de construcție și în golurile din stup. Dacă nu avem astfel de ceară, se vor procura faguri artificiali fabricați din ceară ecologică la întreprinderile autorizate. Aceste lucrări se îndeplinesc în perioada de conversie, care se oferă unității apicole pe o perioadă de doi sau trei ani. În acest timp trebuie de dotat unitatea apicolă cu utilaj și inventar apicol confecționat din material inoxidabil, să existe o încăpere unde se procesează produsele apicole care corespunde cerințelor producerii ecologice.

Fagurii clădiți de albine se păstrează în încăperi speciale, la temperaturi joase. În aceste cazuri, molia de ceară nu atacă fagurii. Dacă fagurii se păstrează în dulapuri sau stupi goi, se va urmări să nu fie atacați de către molia cerii. Pentru protecția lor, se vor prelucra cu bioxid de sulf sau din timp se va presăra sare de bucătărie măruntă. Se mai pot folosi alte mijloace de combatere biologică în tratarea fagurilor de rezervă. Înainte de a se introduce în cuibul familiei, fagurii din rezervă vor fi aerisiți vreo 15-20 minute.

- **Amplasarea prisăcii**

Locul pentru amplasarea prisăcii se alege în zona unde natura nu este poluată, departe de traseele cu circulație intensivă, de fabrici, ferme zootehnice și alte unități de producere, care ar polua nectarul și polenul plantelor. Prisaca trebuie să fie protejată de curenții de aer rece și de arșița din zilele cu temperaturi caniculare. Va fi aranjat un adăpător cu apă potabilă unde nu se vor îneca albinele, un vas unde prin robinet va picura continuu apa pe o scândură cu adâncituri în formă de zig-zag, puțin înclinată. Terenul prisăcii va fi îngrădit pe tot perimetrul, iar din partea nordică, de unde pot exista curenți de aer rece, este bine să fie organizată o fâșie forestieră sau gard impermeabil nu mai jos de doi metri. Zona din raza de zbor a albinelor va dispune de surse suficiente de nectar, polen și secreții dulci pentru supraviețuirea lor (Poza 10.3.3).

Dacă se practică transportarea albinelor la pastoral, se întocmește un plan bine determinat din timp cu indicarea adreselor vetrelor temporare. Sursele de cules trebuie să fie din categoria terenurilor cu destinație ecologică.

- **Rasa și originea albinelor**

Se recomandă exploatarea albinelor de rasă carpatină omologată în țară, deoarece este adaptată la condițiile climaterice și floristice locale. Ele au demonstrat în timp o rezistență bună la iernare și la boli, are o dezvoltare rapidă primăvara timpuriu și valorifică productiv culesurile principale existente. Albinele carpatine au fost introduse în țară după anii 1980, din regiunea Transcarpatia, Ukraina (Mucacevo). Pe baza mătcilor carpatice de import, în fosta RSS Moldovenească au fost fondate o serie de stupine de prăsilă. În urma încrucișărilor în masă, în republică s-a creat populația de albine de diferite generații, albine Carpatice Moldovenești, care acordă apicultorilor diverse produse apicole. Un factor important este că albinele acestei rase asigură polenizarea pomilor fructiferi care înfloresc primăvara timpuriu și în această perioadă familiile de albine ating foarte ușor puterea optimă de 6-8 ulicioare.

Poza 10.3.3: Rasa Carpatină omologată

Sursa: UPJ Asociația Apicultorilor "Moldapis"

În prezent, în Republică sunt atestate 13 ferme apicole de prăsilă care produc material genitor apicol de prăsilă și sunt livrate apicultorilor din țară.

Tabel 10.3.4: *Lista fermelor de prăsilă atestate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova*

Nr. crt.	Denumirea gospodăriei care deține ferma de prăsilă	Localitatea	Date de contact	Rasa de animale	Data expirării atestatului
1	Societatea cu Răspundere Limitată **„Senatron"**	s. Dănceni, r-nul Ialoveni	+373 79 584 363	Carpatică	Octombrie 2021
2	Gospodărie Țărănească **„Sacara Petru Ion"**	s. Sagaidacul Nou, r-nul Cimișlia	+373 69 297 976 apissacara@gmail.com	Carpatică	Aprilie 2022
3	Gospodărie Țărănească **„Sîngereanu Nicolae Alexandru"**	s. Zorile, r-nul Orhei	+373 69 200 750 singereanunicu@gmail.com	Carpatică	Iulie2023
4	Societatea cu Răspundere Limitată **„Făguraș de aur"**	s. Șipca, r-nul Șoldănești	+373 68 819 981 sandic.stefan@gmail.com	Carpatică	Iulie 2023

5	Societatea cu Răspundere Limitată **„Albinărie”**	s. Ulmu, r-nul Ialoveni	+373 69 194 701 anagadarag@rambler.ru	Carpatică	Iulie 2023
6	Gospodărie Țărănească **„Pîslaru Albinuța”**	s. Cotihana, r-nul Cahul	+373 69 188 332 apisud@mail.ru	Carpatică	Iulie 2023
7	Gospodărie Țărănească **„Butnaru Ion Mihail”**	s. Lucăceni, r-nul Fălești	+373 69 859 490 butnaru_90@mail.ru	Carpatică	August 2023
8	Societatea cu Răspundere Limitată **„Bee Plant”**	or. Comrat, r-nul Comrat	+373 78 888 815, +373 60 879 798 romaasd@mail.ru	Carpatică	Octombrie 2023
9	Societatea cu Răspundere Limitată **„Apisterra”**	s. Ruseștii Noi, r-nul Ialoveni	+373 69 488 431 apisterra.srl@yahoo.com	Carpatică	Mai 2024
10	Gospodărie Țărănească **„Șterban Vasile Tudor”**	s. Onișcani, r-nul Călărași	+373 78 754 722 sterban.vasile@mail.ru	Carpatică	Mai 2024
11	Societatea cu Răspundere Limitată **„Apibio Regina Mierii”**	Ocolul silvic Ghidighici, Cantonul nr.7, r-nul Strășeni	+373 69 323 067 valentinaceb@yahoo.com	Carpatică	Iulie 2024
12	Societatea cu Răspundere Limitată **„Apimelifera”**	s. Mingir, r-nul Hîncești	+373 69 511 229 bozianu@gmail.com	Carpatică	Iulie 2024

Sursa: (Datele sunt actualizate anual și sunt prezentate pe site-ul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova)

Familiile nou formate în cadrul aceleiași stupine trebuie să provină din familii ecologice sau, în caz că se achiziționează roiuri sau familii din alte gospodării, aceste unități trebuie să fie ecologice.

Managementul apicol

- Nu se permite mutilarea albinelor, tăierea aripilor la regine;
- Se permite uciderea mătcii bătrâne sau care nu arată calități bune prin înlocuirea cu alta tânără;
- Distrugerea puietului masculin nu se permite decât pentru a diminua infecția cu *Varroa Jacobsoni;*

Alimentația albinelor

Pentru o dezvoltare normală, în cuibul familiei de albine trebuie să existe nu mai puțin de 8 kilograme de miere și unul sau doi faguri cu păstură. Un efect benefic la dezvoltarea de primăvară se obține la hrănirile de stimulare cu adaosul aditivilor nutriționali. În cazul practicării apiculturii ecologice nu se permite administrarea siropului din zahăr sau alte adaosuri artificiale. Albinele se hrănesc cu mierea proprie, colectată din natură, sau se asigură cu sursele de nectar pe toată perioada sezonului activ. Hrănirile de stimulare se fac cu miere naturală obținută în exploatația proprie.

Roiurile naturale și familiile nou formate trebuie hrănite corespunzător celor menționate mai sus. Alimentația artificială se permite numai în cazuri dificile, când condițiile climaterice nu asigură secreția nectarului timp îndelungat. Hrana pentru albine se prepară din mierea obținută în unitatea apicolă sau din alte unități de producere ecologică. În cazul când nu există o altă alternativă, albinele se vor hrăni cu sirop din zahăr ecologic pentru salvarea lor, dar se va urmări să nu se depoziteze în rezerva stupului, să fie folosit doar la hrănirea puietului și albinelor din cuib.

O perioada mai importantă este pregătirea albinelor pentru repaosul de iarnă. Toamna, apicultorul trebuie să asigure familiile de albine cu rezerve suficiente pentru această perioadă dificilă, ca albinele

să supraviețuiască sigur până la apariția primelor surse de nectar și polen în primăvara anului următor. Încă din timpul primului cules principal, apicultorul trebuie să rezerveze câțiva faguri cu miere pentru a-i amplasa în cuibul albinelor în momentul pregătirii pentru perioada de iarnă. În cazuri dificile se va permite înlocuirea a nu mai mult de 10% din cantitatea totală de hrană prin hrăniri adăugătoare. Suplimentar, se administrează sirop preparat din mierea obținută în exploatația proprie până la acumularea a cel puțin 1,5 kg pentru o ulicioară.

Produsele obținute în unitatea apicolă ecologică

Scoaterea fagurilor cu miere din stup se face cu înlăturarea albinelor, folosind peria apicolă fină să nu traumeze albinele sau suflătorul de aer. Nu se permite pentru îndepărtarea albinelor folosirea repelenților sintetici. Se admite folosirea afumătorului încărcat cu resturi vegetale.

Recoltarea mierii

Mierea este un produs apicol obținut prin transformarea și prelucrarea nectarului florar sau a manei de către albine și depozitat în celulele fagurilor pentru a constitui hrana populației din stup. Transformarea nectarului în miere are loc datorită procesului biochimic și fizic. Pentru a obține un kilogram de miere, sunt necesare 5 kg de nectar, iar pentru a aduna 1 kg de nectar, albinele sunt nevoite să efectueze de la 20.000 până la 100.000 de zboruri.

Mierea de la albine se poate extrage după fiecare cules productiv de nectar. Atunci când apicultorul dorește să obțină un asortiment mai bogat de miere, extracția se efectuează după înflorirea fiecărei surse de cules. De exemplu: după înflorirea salciei, cireșului, mărului, arțarului ș.a. Momentul extracției se apreciază de apicultor atunci când mierea este căpăcită nu mai puțin de ¾ din suprafața fagurelui. În corpurile de producție sau în magazine este recomandabil ca mierea să fie căpăcită în totalitate, atunci mierea cu siguranță este maturizată, conține 18-20% umiditate.

Pentru a obține o miere de calitate superioară se recomandă:

- De folosit magazinele sau corpurile de producție;
- Fagurii care sunt destinați pentru depozitarea mierii să nu fie după creșterea puietului. Se vor folosi doar fagurii albi și cei proaspăt clădiți;
- Nu se permite scoaterea fagurilor cu larve pentru extracția mierii.

Miere putem obține de mai multe tipuri:

- miere în faguri și secțiuni – se livrează în faguri clădiți și umpluți de către albine;
- miere centrifugată și filtrată - extrasă cu ajutorul centrifugii;
- presată - obținută prin presarea fagurilor;
- scursă - scursă liber din faguri, se menține substanța lizocina.

Descăpăceala (opercule) – este un amestec de miere și ceară, obținut în urma descăpăcirii fagurilor, înainte de centrifugare. Se pune în borcane curate de sticlă, ce se umplu până la ¾, restul se completează cu miere și se închid ermetic. Se păstrează cel mult un an în loc uscat, la întuneric și răcoare. Căpăceala trebuie mestecată ca o gumă, chiar după ce s-a terminat mierea din ea, pentru ca ceara conținută să elibereze substanțe cu un puternic rol de lubrifiant al vaselor sanguine, ajutând în același timp și la optimizarea funcționării inimii.

Toate produsele obținute și destinate vânzării trebuie să fie ambalate corespunzător, etichetate cu indicarea unității economice apicole, data producerii și confirmarea produsului ecologic.

Condiționarea și păstrarea mierii

După filtrare și maturare, vasele cu miere se închid ermetic și se păstrează în locuri special destinate (fără mirosuri străine, uscate, temperatura în jur de 15°C, departe de o sursă de iluminare directă.

Nu se recomandă de păstrat mierea în încăperi unde temperatura depășește 35°C, este pericolul să se ridice indicele conținutului în hidroximetilfurfural (HMF). Dacă această valoare este ≥40mg/kg (limita maximă admisă), mierea este clasificată ca industrială sau este redată albinelor. Aacest parametru nu are nicio influență asupra sănătății publice, dar este un indicator de calitate.

Trasabilitatea mierii

Orice recipient ce conține miere, indiferent de capacitatea acestuia, trebuie să aibă pe corpul său (nu pe capac) o indicație care să asigure trasabilitatea.

- Identificarea recoltei – mierea ce provine din aceeași stupină și este recoltată în același timp;
- Identificarea lotului și sortimentului – miere provenită din diferite recolte sau dintr-un amestec de mieri diferite, destinate îmbutelierii.

Etichetarea mierii

Fiecare ambalaj cu miere trebuie să conțină etichetă unde figurează următoarele mențiuni:

- Denumirea comercială a produsului;
- Sortimentul (miere de denumirea plantei de pe care albinele au colectat nectarul; salcâm, tei, salvie etc. Miere poliflora (de pe mai multe plante sau omogenizată);
- Data de valabilitate (max. 2 ani după data îmbutelierii);
- Greutate netă;
- Numele si adresa apicultorului;
- Țara de recoltare;
- Mențiunile producerii ecologice;
- Se pot menționa criterii de calitate dacă acestea pot fi verificate și dacă acestea aduc o îmbunătățire în comparație cu produsul de bază. Se utilizează mențiunile nutriționale și de sănătate autorizate.

Mierea în faguri și secțiuni

Pentru mierea în faguri mai des se utilizează rame de magazine sau minirame special confecționate pentru acest scop. Pentru mierea în secțiuni se folosesc secții de diferite modele și forme, confecționate din lemn sau plastic alimentar.

La obținerea mierii în secțiuni se folosesc familii foarte puternice, culesuri de nectar intense și pe o perioadă îndelungată. Se urmărește ca secțiunile să fie total căpăcite.

Sursa: Asociația Națională a Apicultorilor din Republica Moldova

Menținerea igienei și tratamentele albinelor

În activitatea apicolă pe principii ecologice trebuie să se țină cont de faptul că la prisacă trebuie de ținut numai familii puternice și sănătoase, care pot singure să fie în stare să-și mențină sănătatea și să lupte cu dăunătorii. În primul rând se va atrage o atenție sporită la lucrările de selecție, unde se vor folosi la reproducerea lor numai familiile de albine rezistente și productive. În sensul unei selecții naturale, pieirea unor familii afectate de unele boli pot fi acceptate.

Primăvara, după finalizarea perioadei de iernare, toate familiile iernate vor fi trecute în stupi curați, dezinfectați și uscați. Se vor respecta condițiile de trai și activitate a albinelor cu strictețe după normele și recomandările specifice.

În lupta cu acarianul varroa se vor utiliza metodele zootehnice, rama-capcană pentru eliminarea din stup a puietului de trântor, organizarea perioadei fără puiet în timpul verii, aplicarea unor tratamente termice sau cu preparate organice, cum sunt acizii (formic, oxalic, lactic, acetic), produse fitoterapeutice și homeopatice precum și mentolul, timolul, eucaliptolul sau camforul.

Indicațiile autorităților contrare sus-numitelor metode trebuie să fie legal justificate.

În cazul în care, în ciuda tuturor măsurilor preventive, unele familii de albine se îmbolnăvesc sau sunt infestate, acestea trebuie să fie tratate imediat și dacă se aplică un tratament cu produse medicamentoase veterinare alopatice chimice de sinteză, pe parcursul unei astfel de perioade familiile cu pricina pot fi amplasate în stupine izolate. Toată ceara (fagurii) va fi înlocuită cu ceară care provine din apicultura ecologică. Ulterior, la aceste familii se aplică perioada de conversie de un an.

De fiecare dată când se utilizează produse veterinare medicamentoase, se înscrie clar tipul produsului, inclusiv indicată substanța farmacologică activă, detalii privind diagnosticul observat, metoda de administrare, durata tratamentului și perioada legată de retragere. Aceste date se comunică organismului sau autorității de control înainte ca produsele apicole colectate să fie puse pe piață ca produse obținute prin metode ecologice.

10.4 Conversia și recunoașterea unei unități apicole pe principii ecologice

Trecerea la apicultura ecologică se face treptat.

Etapa I. Conversia începe odată cu hrănirea pentru perioada de iarnă și durează în total 12 luni.

Se va renunța la utilizarea materialelor interzise și se vor lua măsurile indicate în directiva pentru producerea ecologică.

Etapa a II. Pe o perioadă de trei ani se înlocuiesc toate instrumentele utilizate în lucru cu albinele, utilajul apicol, ambalajul pentru păstrarea mierii, inclusiv fagurii.

O certificare este posibilă dacă prima etapă de conversie este deja încheiată.

Dacă unitatea apicolă care a făcut cererea activează deja după principiile ecologice de creștere și exploatare a albinelor, certificarea se poate face imediat, dacă măsurile aplicate până la momentul acesta pot fi confirmate de facto și documentar.

11

Organizații și asociații implicate în sectorul de agricultură ecologică

11.1 Proiecte și programe în derulare privind suportul sectorului de agricultură ecologică

Sursa: Dimitry Zub din Pexels.com

Sursa: Greta Hoffman din Pexels.com

11.1 Proiecte și programe în derulare privind suportul sectorului de agricultură ecologică

În Republica Moldova sunt implementate diverse proiecte internaționale în agricultura ecologică. Acestea sunt realizate, în mare parte, în colaborare științifică atât local, cât și cu diferite țări europene și la nivel global.

Denumirea Organizației	Institutul Central pentru Supraveghere și Testare în Agricultură din Republica Cehă (ÚKZÚZ)
Scurt istoric	ÚKZÚZ este o autoritate administrativă și un organism specializat al administrației publice subordonat Ministerului Agriculturii din Republica Cehă. Este o unitate organizațională a sistemului de stat. Institutul administrează și efectuează alte activități administrative, experți și sarcini de testare, activități de control și monitorizare în domeniile: FERTILIZANȚI ȘI SOL, VARIETĂȚI DE PLANTE, SEMINȚE ȘI RĂDĂCINI, PLANTE PERENE, PROTECȚIA CONTRA ORGANISMELOR DĂUNĂTOARE, PRODUSE DE PROTECȚIE A PLANTELOR, ALIMENTARE, AGRICULTURĂ ORGANICĂ și LABORATOARE.
Donator	Agenția Cehă pentru Dezvoltare (CZDA)
Principalele obiective, rezultate și activități	**Obiectivul** acestui proiect este susținerea agriculturii ecologice din Republica Moldova în conformitate cu cerințele UE. Scopul proiectului este consolidarea capacității, transparenței și credibilității instituțiilor de stat în domeniul agriculturii ecologice. **Rezultatele proiectului sunt următoarele:** 1. Consolidarea structurii instituționale în domeniul agriculturii ecologice 2. Stabilirea unui sistem operațional pentru aprobarea unificată a inputurilor în agricultura ecologică 3. Consolidarea competenței laboratorului local în domeniul agriculturii ecologice 4. Stabilirea unui sistem de recomandare a speciilor, soiurilor și agro-tehnologiilor potrivite pentru agricultura ecologică

Proiecte și activități curente	Suportul instituțional în agricultura ecologică din Republica Moldova
Rezultatele anului 2020	I. Susținerea elaborării și publicării următoarelor publicații: ● „BULETINULUI PRIVIND AGRICULTURA ORGANICĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA" – versiune în limba română și engleză (Buletin disponibil în format hârtie și în format electronic); ● Publicație privind "Grâul de toamnă - rezultatele privind testările pilot 2019 în vederea recomandării soiurilor pentru agricultura ecologică în Republica Moldova 2019 – versiune în limba română și engleză (Publicație disponibilă în format hârtie și în format electronic); ● Publicație privind "Produse de uz fitosanitar și fertilizanți permise pentru utilizare în agricultura ecologică 2020 – Versiune în limba română (Publicație disponibilă în format hârtie și în format electronic); II. Susținerea participării la un eveniment internațional CONGRESUL ȘI TÂRGUL INTERNAȚIONAL PRIVIND AGRICULTURA ECOLOGICĂ BIOFACH ÎN NUREMBERG - (11-15.02.2020) a reprezentanților Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și ai Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor III. Asistență MAIA și MOVCA în procesul de armonizare a proiectului de lege privind produsele agroalimentare ecologice IV. Asistență Centrului Național pentru Verificarea și Certificarea Produselor Vegetale și Solului (testul interlaboratoare FAPAS) V. Asistență Comisiei de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante și Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp "Selecția" (testări în câmp, instituirea sistemului de recomandare)
Parteneri	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor Î.S. "Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților" Întreprinderea de Stat „Centrul Național de Verificare și Certificare a Producției Vegetale și Solului" Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante IP Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția" Mănăstirea de la Zăbriceni
Adresa sediului	Hroznová 2, 656 06 Brno, Republica Cehă
Date de contact	Manager de proiect: Ing. Ludmila Šípková Tel.: (+420) 733 612 566 E-mail: ludmila.sipkova@ukzuz.cz Coordonator de proiect: Cristina Colun Tel.: (+373) 690 92 150 E-mail: coluncristina@yahoo.com

Denumirea Organizației	MOVCA "Alianța Lanțului Valoric în Agricultura Ecologică din Moldova"
Scurt istoric	Fondată în decembrie 2015, **MOVCA** este o organizație neguvernamentală, asociație bazată pe membri, care pledează pentru agricultura ecologică și produse agroalimentare ecologice în Republica Moldova Membrii ei includ: fermieri, procesatori, asociații de fermieri, distribuitori, importatori, exportatori, consultanți, vânzători, consumatori etc. Membrii MOVCA colaborează prin crearea rețelelor, reprezentanțelor și inițiativelor pentru susținerea și promovarea practicilor de cultivare organică, precum și împărtășirea informațiilor despre mediul pozitiv și atributele nutriționale benefice ale produselor organice consumatorilor, mass-mediei și factorilor de decizie.
Direcții de acțiune	Agricultura organică, lobby și advocacy, instruiri și seminare
Proiecte și activități curente	Proiectul internațional **"Into the Sun"**, finanțat de inițiativa Uniunii Europene EU4Business.
Rezultatele anului 2020	1. Crearea unui portal educațional e-learning în agricultura ecologică pentru instruirea fermierilor întru atingerii obiectivului general al proiectului: Popularizarea aplicării mijloacelor agricole inofensive și prietenoase mediului. Proiectul este activ, având 17 module și 40 de lecții video disponibile. Succesul acestui proiect este definit de cei 1900 de utilizatori unici din 1000 inițial planificați. Rezultatul scontat este de a informa și pregăti studenții din cadrul instituțiilor cu profil agricol din toată țara (Universitatea Agrară de Stat din Chișinău și Universitatea de Stat Alecu Russo din Bălți, centrele de excelență și colegiile agroindustriale). http://studii.movca.md/ 2. Integrarea cu succes a instruirii pe online pentru Submăsura 2.5. – Susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice. Programul de instruire „Sistemul de agricultură ecologică" vizează formarea agricultorilor deja încadrați în sistemul de agricultură ecologică, potențialilor agricultori ecologici și tuturor doritorilor interesați de practicarea agriculturii ecologice. Obiectivul fundamental al programului de instruire „Sistemul de agricultură ecologică" este de a oferi cunoștințe teoretice și practice, care să permită beneficiarilor să-și formeze și exerseze competențe necesare pentru depășirea lacunelor informaționale în practicarea agriculturii ecologice. 3. Participarea pe online a fermierilor din RM pentru a 4-a dată consecutiv la cea mai mare expoziție de produse ecologice din Europa, Biofach, care are loc anual în Nuremberg, Germania. Organizarea acestui eveniment a fost susținută financiar de către USAID / Programul Farmer-to-Farmer, implementat de CNFA Moldova.
Parteneri	ÚKZÚZ, CNFA Moldova, Agenția de Investiții Moldova, Asociația Educație pentru Dezvoltare, People In Need Moldova, EcoVisio, Centrul educațional PRO DIDACTICA, MAIA, FiBL, Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția", Universitatea Agrară de Stat.
Adresa sediului	Chișinău, str. Căpriana 50, oficiu 207
Date de contact	projects@movca.org

Denumirea Organizației	CNFA Moldova Programul USAID Farmer-to-Farmer în Moldova
Scurt istoric	Combinând vizitele de schimb culturale și dezvoltarea economică durabilă, programul USAID Farmer-to-Farmer pune la dispoziția fermierilor, grupurilor de fermieri, afacerilor agricole din țările în tranziție asistență tehnică pe bază de voluntariat, pentru a promova progresul în prelucrarea produselor alimentare, practicile de producere și comercializare. CNFA este de peste 20 ani un implementator al programului Farmer-to-Farmer.
Direcții de acțiune	Agricultura organică, zootehnie/lactate
Proiecte și activități curente	Programul USAID Farmer-to-Farmer în țările Africii de Sud și Moldova oferă asistență tehnică de înaltă calitate pentru organizațiile gazdă din Malawi, Mozambic, Madagascar, Zambia, Zimbabwe și Moldova. **Scopul programului** este de a acorda asistență tehnică producătorilor, procesatorilor, prestatorilor de servicii și asociațiilor acestora, precum și altor beneficiari din Republica Moldova. 53 de experți vor acoperi multiple aspecte ale celor două lanțuri valorice și vor contribui la consolidarea relațiilor comerciale dintre diferiți actori pe bază de voluntariat. Totodată, asistența acordată instituțiilor de învățământ cu profil agricol va contribui la creșterea în timp a competitivității sectoarelor agricultură organică și lapte/zootehnie. Instruirile se organizează în diverse subiecte, ca de exemplu: dezvoltarea asociațiilor, comunicarea internă și cu membrii, advocacy, marketing, extensiune și educație, siguranța alimentară și calitatea produselor, crearea de produse noi, acces la piețele de export, administrarea pășunilor și producerea unor furaje de calitate.

Rezultatele anului 2020	*Activități implementate cu ajutorul experților-voluntari:* Misiuni de voluntariat: 18 in persoană, 12 la distanță Numărul organizațiilor asistate: 11 Domenii de asistență: ● management financiar avansat ● evaluarea necesităților ● planificare strategică ● suport la îmbunătățirea serviciilor veterinare ● dezvoltare organizațională ● suport la participarea în expoziții ● comunicare cu membrii ● elaborare de strategii de marketing ● crearea paginii web ● administrarea portalurilor de e-learning ● crearea ghidurilor de buzunar ● bune practici în cultivarea îngrășămintelor verzi ● bune practici în crearea platformelor de compost ● bune practici în rotația culturilor *Activități implementate în afara misiunilor de voluntariat:* ● Asistență în domeniul actualizării Legii cu privire la agricultura organică ● Suport Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare în analiza datelor statistice din agricultura ecologică ● Analiza lanțului valoric în agricultura ecologică ● Dezvoltarea capacităților organizaționale ● Susținerea proiectului de elaborare a platformei online pentru studii in domeniul agriculturii ecologice ● Crearea platformei de vânzări online pentru fermierii certificați ecologic
Parteneri	Asociația Educație pentru Dezvoltare, People In Need Moldova, EBRD Advice for Small Business
Adresa sediului	Chișinău, str. Căpriana 50, oficiu 225
Date de contact	nmocanu@cnfamoldova.org

Denumirea Organizației	Asociația Obștească ”Educație pentru Dezvoltare” (AED)
Scurt istoric	Asociația Obștească ”Educație pentru Dezvoltare” (AED) este o organizație neguvernamentală, apolitică și non-profit, fondată în anul 2017. Din AED face parte echipa care implementează proiectele CONSEPT (2008 – prezent), EdAgri (2012 – 2018), InfOrganic Moldova (2019-2022), SECI (2019-2021).
Direcții de acțiune	Misiunea AED este de a susține dezvoltarea educației, axată pe nevoile celui ce învață și cerințele economiei verzi. Organizația colaborează cu instituțiile publice, societatea civilă și partenerii de dezvoltare. Motto AED: *Calitatea educației determină bunăstarea. AED promovează educația de calitate.*
Proiecte și activități curente	*InfOrganic Moldova 2020-2022:* prin educație non-formală contribuie la crearea unei comunități digitale, oferind acces deschis la materiale informativ-instructive pentru a dezvolta sectorul agriculturii durabile, inclusiv ecologice din Republica Moldova. Componente: contribuie la consolidarea colaborării actorilor principali din sector (mese rotunde trimestriale), elaborează materialele informaționale (articole, broșuri, infografice, video, ghiduri de buzunar) cu acces deschis pe un site de bază (https://agrobiznes.md/agroeco), dar și distribuirea pe site-urile actorilor din sector (MAIA, EcoVisio, MOVCA etc.); oferă suport experților naționali în consolidarea capacităților și elaborarea materialelor practice. *Inițiative de Dezvoltare a Competențelor în Domeniul Energiei Solare (SECI) 2020-2021:* dezvoltă programe de formare continuă și instruire a instalatorilor pentru tehnologiile SER (Surse de Energie Regenerabilă); elaborează curricula, materiale didactice pentru elevi și profesori; elaborează instrumente de evaluare a instalatorilor de sisteme fotovoltaice solare și sisteme termice solare; susține consolidarea partenerilor și agenților economici din sectorul SER prin identificarea cerințelor pentru calificări și implicarea în elaborarea materialelor; contribuie la îmbunătățirea atelierelor din instituțiile-partenere pentru pregătirea instalatorilor SER. *Consolidarea Sistemului de Educație Profesională Tehnică în Moldova (CONSEPT), faza IV, 2019 – 2021:* complementează eforturile actorilor în sectorul învățământului profesional tehnic (ÎPT) prin intervenție la nivel de școală (15 școli profesionale, colegii), nivel meso (Departamentul Formare Continuă, UTM) și la nivel macro (MECC). Componente: formarea continuă a cadrelor didactice din ÎPT, dezvoltarea organizațională, participarea elevilor în procesul de luare a deciziilor, promovarea calității în evaluare, susținerea cadrelor didactice în utilizarea mijloacelor media și digitale, îmbunătățirea situației din cămine.

Rezultatele anului 2020	*InfOrganic:* Este disponibilă o platformă online de bază cu informații relevante din domeniul agriculturii ecologice - https://agrobiznes.md/agroeco. Este îmbunătățită comunicarea și schimbul de informații în cadrul meselor rotunde trimestriale organizate cu actorii din sector. Sunt elaborate și diseminate o varietate de materiale informativ-instructive despre agricultura ecologică sub diferite forme: 5 video și 2 broșuri de la Institutul de Cercetare a Agriculturii Organice (FiBL) din Elveția traduse în limba română și rusă (bazele agriculturii ecologice, protecția în pomicultură, legumicultură, îngrășăminte verzi etc.); 2 ghiduri de buzunar ale experților universitari din SUA (F2F/CNFA, MOVCA) și experților locali; 9 video și 9 infografice (Agrobiznes, EcoVisio); 62 de articole, istorii de succes/interviuri și răspunsuri ale experților oferite online în secțiunea special creată AgroEco. 920 persoane comunică și beneficiază de suportul experților în grupul Viber Agrobiznes AgroEco. *SECI:* Au fost consolidate competențele cadrelor didactice care pregătesc specialiști în domeniul energiei regenerabile (sisteme fotovoltaice, sisteme solare termice și pompe de căldură). Au fost elaborate materiale, suporturi de curs pentru cadrele didactice din 2 centre de excelență (construcții și energetică). S-au instalat echipamente în atelierele de instruire, fiind elaborat și un plan de dezvoltare a capacităților în formarea instalatorilor pentru tehnologiile SER (Surse de Energie Regenerabilă). *CONSEPT:* Instruirea profesională este de o calitate mai înaltă și mai eficientă, iar managementul în 15 școli profesionale, colegii, centre de excelență s-a îmbunătățit. Cu suportul CIIDC, consiliile școlare sunt mai puternice și pledează mai activ pentru schimbări în instituțiile-partenere. AED, Departamentul de Formare Continuă al UTM, A.O. ProDidactica oferă un program modern de formare a cadrelor didactice și managerilor din ÎPT, inclusiv învățarea bazată pe proiecte și portofoliu, utilizarea instrumentelor digitale (Google Suit). S-au dotat săli de clasă cu echipamente, mijloace media în 3 instituții (Centrul de Excelență în Servicii de Alimentare și Procesare, Școala profesională nr. 7 Chișinău și Școala profesională nr. 1 Cahul). Formarea și evaluarea elevilor se bazează pe calificări moderne, fiind elaborate 3 standarde noi de calificare (electrician în construcții, instalator de sisteme de încălzire și echipamente solare, instalator echipamente pentru ventilație și aer condiționat). Sunt susținute inițiative ale comitetelor sectoriale (textile, gastronomie) ce formează abilități moderne ale maiștrilor din instituțiile ÎPT și a viitorilor specialiști.
Parteneri	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC); Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA); Ministerul Economiei, Ministerul Infrastructurii; Agenția de Eficiență în Energetică (AEE); Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM); Institutul de Cercetare pentru Agricultură Ecologică (FiBL) din Elveția; Programul USAID Farmer-to-Farmer, implementat de CNFA Moldova; Agrobiznes; A.O. EcoVisio; Alianța Lanțului Valoric în Agricultura Ecologică din Moldova (MOVCA), A.O. ProDidactica; A.O. Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC) etc.
Adresa sediului	MD 2012, Chișinău, str. Bănulescu Bodoni 25, of. 21
Date de contact	+373 22 221 950, +373 22 232 239 info@aed.ong, http://www.aed.ong/

Denumirea Organizației	People in Need Moldova
Scurt istoric	People in Need este o organizație internațională neguvernamentală înființată în anul 1992 la Praga, Republica Cehă, care oferă asistență regiunilor afectate de conflicte sau calamități naturale și promovează respectarea drepturilor omului. Fiind una dintre cele mai mari ONG-uri din Europa Centrală, People in Need susține dezvoltarea țărilor prin activități de advocacy pentru drepturile omului și libertățile democratice, activități de consolidare a sectorului social și cel educațional, dar și acțiuni de sensibilizare și informare. Pe parcursul existenței sale, organizația a oferit suport populației din 54 de țări, iar în prezent People in Need operează în 32 de țări. În Republica Moldova, People in Need activează din anul 2003, pentru a împuternici oamenii să-și schimbe spre bine viața. Pe parcursul prezenței sale în țară, organizația a contribuit la dezvoltarea următoarelor sectoare: ● Trai și mediu durabil ● Incluziune și protecție socială ● Bună guvernare.
Direcții de acțiune	În cadrul sectorului „Trai și mediu durabil", People in Need Moldova și-a stabilit două direcții principale de activitate – dezvoltarea agriculturii ecologice și susținerea businessului mic și mijlociu în Regiunea de Dezvoltare Nord.
Proiecte și activități curente	Proiectul „Dezvoltarea agriculturii ecologice durabile în Republica Moldova" (donator: Agenția Cehă pentru Dezvoltare)

Rezultatele anului 2020	Echipa People in Need Moldova a obținut următoarele rezultate: ● Crearea primei cooperative din țară a fermierilor ecologici, „Ecoferm", și consolidarea capacităților membrilor acesteia, inclusiv prin donarea echipamentului de compostare ● Susținerea participării membrilor MOVCA la expoziția internațională BioFach 2019 din Germania ● Organizarea instruirii „Compostarea – îmbogățirea solului prin valorificarea reziduurilor organice" în satul Văscăuți, raionul Florești, pentru fermierii interesați de agricultura ecologică ● Organizarea a trei vizite de studiu pentru fermierii interesați de agricultura ecologică – două la Poltava, Ucraina, și una în județul Călărași, România ● Organizarea a două evenimente Ziua Câmpului: 1) „Fertilizarea în agricultura ecologică", pe lotul demonstrativ al unității agricole „Micu & Co" S.R.L. din satul Olișcani, raionul Șoldănești; 2) „Protecția și fertilitatea foliară a plantelor", pe lotul demonstrativ al unității agricole „Hiliuțanul" S.R.L. din satul Hiliuți, raionul Râșcani ● Organizarea atelierului „Produsele Eco pe înțelesul jurnaliștilor: de la mit la degustare" (Chișinău) ● Desfășurarea lecției în câmp pentru studenții de la specialitățile agricole, pe lotul demonstrativ al unității agricole „Hiliuțanul" S.R.L. din satul Hiliuți, raionul Râșcani ● Desfășurarea campaniei de informare privind agricultura ecologică, prin intermediul rețelelor de socializare, unde au fost promovate două spoturi animate – 1) Ce este un produs ecologic? și 2) De ce produsele eco sunt mai bune? ● Editarea publicației „Arta compostării gunoiului de grajd"
Parteneri	MOVCA, Prograin Organic, EcoLocal
Adresa sediului	str. Toma Ciorbă 20, of. 7, mun. Chișinău, MD-2004, Republica Moldova
Date de contact	Tel.: +373 69 43 44 11 E-mail: info.moldova@peopleinneed.cz Silvia Bicenco, director de țară – silvia.bicenco@peopleinneed.cz

Denumirea Organizației	Organizația Obștească EcoVisio
Scurt istoric	Pe 13 aprilie 1999, la Chișinău ia naștere Asociația Ecologistă a Copiilor și Tinerilor din Moldova (AECTM), prin eforturile unui grup de profesori curajoși în frunte cu Nina Strepan. Timp de câțiva ani, aceștia derulează acțiuni creative și non-formale de popularizare a ecologiei în școli. În 2013, asociația are parte de un restart și se transformă în "EcoVisio", având la cârmă un mic grup de entuziaști din Germania și Moldova, unii dintre ei copiii fondatorilor AECTM. De atunci, lucrează pentru a atinge potențialul Moldovei ca regiune-model de dezvoltare durabilă și pentru ca oamenii de aici să-și atingă potențialul de a schimba ceva în bine. Viziunea asociației pentru viitorul Moldovei și al întregii regiuni înseamnă o societate activă, un mediu înconjurător sănătos și o economie prosperă și echitabilă. Misiunea e să aducă acest viitor cât mai aproape de prezent, prin activități educaționale, promovarea teoretică și practică a traiului sustenabil, crearea și creșterea de comunități și susținerea inițiativelor care împărtășesc viziunea.
Direcții de acțiune	***Misiunea*** "EcoVisio" constă în atingerea întregului potențial al regiunii noastre ca model de dezvoltare durabilă. În acest scop, desfășurăm programe educaționale și de împuternicire, reunim actori cheie și încurajăm inovația ecologică și cea socială. Promovăm cetățenia activă, reziliența ecologică și economică, antreprenoriatul social și dezvoltarea rurală prin cultivarea unei comunități de agenți ai schimbării în Moldova. Activitatea organizației se axează pe șase domenii/subiecte: climă, managementul deșeurilor, agrifood, comunități, educație și antreprenoriat social. Fiecare domeniu reprezintă un element-cheie a ceea ce constituie un model pentru dezvoltarea durabilă în regiune.
Proiecte și activități curente	Din domeniul agriculturii: Proiectul Rural Agroecology Resilience Hub, susținut de Programul de granturi al Facilității Globale de Mediu (2019-2021) Twinnings for a Prosperous Organic Agrifood Sector in MD and EU, susținut financiar de EuroChambers (2021-2022)
Parteneri	MOVCA; AED; EcoLocal; SGP/GEF; SIDA; IM Swedish Development Partner; EkoConnect
Adresa sediului	Alexei Mateevici, 71, of. 5A
Date de contact	+373 68 249 296 Daniela

Denumirea Organizației	Jaman SRL (Agrobiznes)
Scurt istoric	Proiectul Agrobiznes a fost creat în anul 2012 pentru a informa producătorii despre oportunitățile sectorului agricol, a le oferi recomandări, în acest mod evitând multiple impedimente cu care se confruntă sectorul agricol. Proiectul este destinat asigurării necesarului de informații astfel încât tranziția la agricultura performantă sau durabilă să fie realizată cât mai curând posibil.
Direcții de acțiune	Scopul Agrobiznes este de a contribui la dezvoltarea sectorului agricol autohton, inclusiv a celui ecologic, prin furnizarea informațiilor corecte, ce au la bază argumente științifice, dar și a asigura transferul de tehnologii prin intermediul publicațiilor realizate. Totodată, prezentarea continuă a oportunităților ce țin de implementarea tehnologiilor durabile contribuie la promovarea inclusiv a agriculturii ecologice.
Proiecte și activități curente	Agrobiznes are în prezent în derulare proiecte realizate în parteneriat cu mai multe organizații: AgroEco - proiect lansat în 2019 în cadrul InfOrganic cu scopul de a promova practicile agricole ecologice; AgroMeteo - proiect destinat micilor fermieri pentru a facilita accesul acestora la informații privind riscul apariției bolilor și dăunătorilor; AgTech - proiect lansat în scopul promovării agriculturii performante.
Rezultatele anului 2020	În anul 2019 a fost lansat proiectul AgroEco în cadrul căruia au fost realizate mai multe obiective, inclusiv promovarea practicilor ecologice pe teritoriul Republicii Moldova. Totodată, a demarat proiectul Studii pentru a prezenta oportunitățile studierii și inițierii afacerilor în domeniul agricol, dar și a fost îmbunătățit esențial fluxul de informații livrat fermierilor.
Parteneri	USAID/APM, UCIP/IFAD,
Adresa sediului	Chișinău, strada Studenților 9/11, Tekwill
Date de contact	+373 60 770 035, luminita.crivoi@agrobiznes.md

Denumirea Organizației	Asociația Obștească "Asociația Națională a Apicultorilor din Republica Moldova" (AO ANARM)
Scurt istoric	Fondată în 2006, Asociația Națională a Apicultorilor din Republica Moldova este o asociație obștească neguvernamentală, apolitică, nonprofit, constituită la inițiativa asociațiilor teritoriale ce activează în domeniul apiculturii, unite în vederea promovării și dezvoltării sectorului apicol. Astăzi ANARM întrunește 29 de asociații membre, fiind cea mai reprezentativă Asociație din sectorul apicol
Direcții de acțiune	Apicultură. Dezvoltarea afacerii. Lobby și Advocacy. Instruiri. Parteneriate
Proiecte și activități curente	1. Proiectul **"Dezvoltarea centrelor regionale pentru instruire și consultanță apicolă în cadrul ANARM"**, finanțat de Proiectul USAID Agricultura Performantă în Moldova. Scopurile proiectului sunt: ● De a facilita accesul apicultorilor din regiunile Republicii Moldova la asistență calificată în domeniu apicol pentru a le dezvolta capacitățile de inițiere a unei afaceri apicole și pentru gestionarea eficientă a unei prisăci prin deschiderea a încă 3 centre de instruire și consultanță apicolă (CICA) la Căușeni, Edineț, mun. Chișinău. ● De a familiariza apicultorii cu lucrările sezoniere în stupină prin organizarea sesiunilor de instruire în cadrul CICA; 2. Proiectul **"Dezvoltarea serviciilor prestate de ANARM pentru apicultori"**, finanțat de Proiectul USAID Agricultura Performantă în Moldova. Scopurile proiectului sunt: ● De a ajuta apicultorii să-și înregistreze afacerile și să identifice surse de finanțare pentru afacerile apicole, inclusiv prin aplicarea la subvenții, prin 5 video informative; ● De a facilita comunicarea dintre apicultor, agricultor și autoritățile locale prin crearea și popularizarea aplicației web **BEEPROTECT.MD;** 3. Organizarea campaniei **Oameni pentru Albine** cu sloganul Acționează. Salvează. Albina Contează; 4. Organizarea a 2 târguri apicole 2021; 5. Organizarea cursurilor de instruire pentru apicultorii care doresc să depună dosarul la programele cu finanțare din bugetul de stat: subvenționare, subvenții în avans; 6. Suport în atragerea fondurilor nerambursabile și perfectarea dosarelor de finanțare pentru afaceri apicole.

Rezultatele anului 2020	1. Proiectul **"Activitatea demonstrativă și de instruire pentru implementarea stupilor verticali"**. Scopul proiectului a fost de a încuraja apicultorii să dezvolte afaceri de succes prin utilizarea de utilaje apicole moderne. În acest sens, 20 de apicultori au fost beneficiarii a câte 80 stupi verticali noi. În același timp, beneficiarii au participat la sesiuni de instruire divizate în 6 module: stimularea familiilor de albine în primăvară și prevenirea bolilor; specificul în stupi pe ramă ¾; pastorala și particularitățile ei; specificul nutriției și stimularea familiilor de albine; pregătirea familiilor pentru iernare și iernatul pe rama de ¾; principalele boli și particularități ale tratamentelor sezoniere în stupi pe ramă ¾. Proiectul a fost implementat cu suportul financiar al Proiectului USAID Agricultura Performantă în Moldova. 2. Proiectul **"Dezvoltarea centrelor regionale pentru instruire și consultanță apicolă în cadrul ANARM"** finanțat de Proiectul USAID Agricultura Performantă în Moldova. În cadrul proiectului: ● Au fost create 3 CICA la Nord - Soroca, Centru - Ialoveni și Sud - Cahul; ● A fost elaborat Ghidul pentru relevarea și controlului eficient al Acarianului Varroa; ● Au fost organizate seminare privind gestionarea eficientă a lucrărilor sezoniere în stupină; 3. Au fost organizate 2 târguri apicole; 4. Au fost organizate cursuri de instruire pentru apicultorii care doresc să depună dosarul la programele cu finanțare din bugetul de stat: subvenționare, subvenții în avans; 5. A fost oferit suport în atragerea fondurilor nerambursabile și perfectarea dosarelor de finanțare pentru afaceri apicole.
Parteneri	Proiectul USAID Agricultura Performantă în Moldova (APM). Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA). Uniunea de persoane juridice „Asociația Exportatorilor de Produse Apicole din Moldova". TEKWILL. Uniunea Republicană a Asociațiilor Producătorilor Agricoli „UniAgroProtect". Alianța Lanțului Valoric în Agricultura Ecologică din Moldova (MOVCA). Școala Profesională comuna Bubuieci. Universitatea Agrară din Moldova. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA). UPJ Asociația Apicultorilor "Moldapis". Asociația Crescătorilor de Regine din Ucraina. Agenția Națională de Dezvoltare Rurală (ACSA).
Adresa sediului	or. Chișinău, str. Căpriana 50, blocul C, etajul 2, of. 203
Date de contact	+373 61 000 505 info@anarm.md, www.anarm.md

Sursa: Universitatea Agrara din Pexels.com

Universitatea Agrară de Stat din Moldova (UASM) reprezintă o unitate structurală a sistemului de învățământ superior, subordonată Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova.

Misiunea Universității Agrare de Stat din Moldova este:

- formarea pentru agricultură și spațiul rural a unor specialiști competenți și competitivi pe piața națională și internațională a muncii și a unor oameni de o înaltă cultură;
- efectuarea cercetărilor științifice fundamentale și aplicative necesare modernizării agriculturii și ameliorării nivelului de viață al oamenilor de la sate;
- acordarea serviciilor de consulting și transfer tehnologic agricultorilor, precum și crearea unor oportunități de formare profesională pe parcursul întregii vieți prin programele de studii ce țin de activitatea în spațiul rural;
- promovarea și implementarea serviciilor de extensiune.

Obiectivele

- să devină instituție de prim rang a societății și să fie cea mai elevată structură a națiunii;
- integrarea europeană a tuturor structurilor academice și a activităților universitare;
- să fie principala instituție de învățământ superior din țară, care formează specialiști de înaltă calificare nu numai pentru agricultură, dar și pentru industria alimentară și alte activități din spațiul rural;
- să fie mereu prin extensiunea universitară alături de agricultorul autohton, iar acesta să simtă că UASM este și universitatea lui.

Facultăți/departamente

Actualmente în cadrul Universității Agrare de Stat din Moldova studiile sunt organizate în cadrul a 6 facultăți, 13 departamente, inclusiv catedra militară, care activează independent de facultățile nominalizate:

Facultatea agronomie	• Departamentul agronomie și mediu; • Departamentul managementul producțiilor animaliere și siguranța alimentară;
Facultatea horticultura	• Departamentul horticultură; • Departamentul silvicultură și protecția plantelor;
Facultatea medicină veterinară	• Departamentul științe fundamentale și clinice; • Departamentul siguranța alimentelor și sănătate publică;
Facultatea cadastru și drept	• Departamentul managementul resurselor natural; • Departamentul drept;
Facultatea economie	• Departamentul economie, marketing și științe socio - umane; • Departamentul contabilitate, finanțe și informatică; • Departamentul administrarea afacerilor și limbi moderne;
Facultatea inginerie agrară și transport auto	• Departamentul inginerie în agricultură și transport auto; • Departamentul electrificarea agriculturii, mecanică și bazele proiectării;

Centre/laboratoare de cercetare

În anul 2020-2021 își continuă activitatea centrele și laboratoarele de cercetare ale UASM, precum și alte structuri.

- Laboratorul biocombustibili solizi;
- Laboratorul științifico-pedagogic;
- Laboratorul de horticultură;
- Laboratorul tehnologia păstrării și prelucrării produselor agricole;
- Laboratorul cercetări științifice în bolile infecțioase la animale și păsări;
- Laboratorul tehnologia producerii cărnii, porc de marcă;
- Laboratorul apicultură;
- Laboratorul de hidroameliorații ;

- Spațiul creativ SMART-CAFFE;
- Ferma didactică.

Actualmente, UASM colaborează cu 133 instituții de învățământ superior, de cercetare și cu întreprinderi-pilot cu profil agricol din 26 țări ale lumii: Azerbaidjan, Austria, Belarus, Bulgaria, Cehia, Estonia, Franța, Germania, Grecia, Georgia, Kazahstan, India, Italia, Letonia, Lituania, Maroc, Macedonia, Polonia, Portugalia, România, Rusia, Slovacia, Slovenia, Spania, Turcia și Ucraina. Parteneriatul constituit în baza acestor acorduri a devenit o platformă sustenabilă, odata cu acceptarea UASM în mai multe proiecte internaționale (Erasmus+ - 9 , Transfrontaliere -2, AUF -2 și altele -3), care se implementeaza la UASM.

12

Calendarul pentru operatorii din sectorul de agricultură ecologică pentru 2022 și evenimentele anuale locale și internaționale

Sursa: Anastasia Shuraeva din Pexels.com

Sursa: Nikolett Emmert din Pexels.com

Nr.	Eveniment	Categorie	Locația	Perioada 2022	Frecventa
1	Fabricat în Moldova	Expoziție	Chișinău, Moldova	Ianuarie	Anual
2	BioFach	Expoziție	Nuremberg, Germania	Februarie	Anual
3	Masa rotundă cu partenerii din sector	Ședință	Chișinău, Moldova	Februarie	Trimestrial
4	Piața „EcoLocal”	Târg	Chișinău, Moldova	Martie-Decembrie	Weekend
5	MoldAgroTech / Farmer	Expoziție	Chișinău, Moldova	Martie/ Octombrie	2 x an
6	Conferința Internațională în AE	Conferință	Chișinău, Moldova	Iunie	Anual
7	Zile de câmp	Instruire	Moldova	Iunie, August	Anual
8	MoldAgroTech/ Farmer	Expoziție	Chișinău, Moldova	Octombrie	Anual
9	IarmarEco	Târg	Chișinău, Moldova	Octombrie	Sezonier
10	Moldova Business Week	Conferință	Chișinău, Moldova	Noiembrie	Anual
11	Ziua Agricultorului	Eveniment	Moldova	Noiembrie	Anual

”Fabricat în Moldova” a devenit pe parcursul anilor cea mai populară platformă expozițională, care reflectă principalele tendințe de dezvoltare a pieței de produse și servicii în Republica Moldova. Devenind cea mai mare expoziție națională, aceasta poate fi pe bună dreptate denumită oglinda pieței moldovenești, imaginea comunității de afaceri, locul reuniunii atât a specialiștilor, cât și reprezentanților businessului. De-a lungul celor 18 ediții, în cadrul expoziției au avut loc cele mai importante și de mare anvergură evenimente, ce au primit un feedback pozitiv din partea producătorilor autohtoni, fiind pe larg mediatizate și înalt apreciate.

Expoziția națională „Fabricat în Moldova” 2019, cu genericul „Acasă! Autentic! Autohton!” a întrunit 460 de antreprenori din diferite ramuri ale economiei naționale, fiind vizitată de 61 500 de persoane, conform unui bilanț efectuat de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI). De asemenea, începând cu ediția 2019, în premieră, a fost o amplasare specială a produselor Eco, dorind prin acest lucru să informăm consumatorii din țară că în Republica Moldova există produse Eco și că acestea sunt fabricate de moldovenii noștri.

BioFach - Cereale, vinuri, fructe, nucifere, ceaiuri, ulei și alte produse agroalimentare ecologice autohtone sunt în vizorul celor cca 50.000 vizitatori ai celei mai mari expoziții internaționale de produse ecologice „BioFach", care se desfășoară anual în orașul Nuremberg, Germania. Este al treilea an consecutiv când membrii Asociației Patronale „Alianța Lanțului Valoric în Agricultura Ecologică din Moldova", cea mai reprezentativă asociație de afaceri din sectorul ecologic din Republica Moldova, participă la această expoziție dedicată produselor certificate ecologic. Aproape 3.300 expozanți din peste 140 țări ale lumii participă anual la BioFach. Expoziția are loc în a doua jumătate a lunii februarie. Toate produsele expuse în cadrul acestei expoziții trebuie să fie certificate în concordanță cu standardul ecologic european.

Piața EcoLocal „Farmers' Market" este fondată de către un grup de voluntari și producători autohtoni, care doresc să contribuie la bunăstarea populației locale. Piața susține întreprinderile alimentare locale, fermieri și producători ecologici certificați, procesatori artizanali și tradiționali care își comercializează produsele într-un format autentic. Piața are loc săptămânal, de 4 ori pe lună, în zilele de sâmbătă și duminică între orele 9:00 - 13:00.

Piața EcoLocal a fost înființată în baza următoarelor principii:

- Să pună la dispoziție produse cultivate ecologic și produse artizanale locale de înaltă calitate;
- Să educe consumatorii și să promoveze beneficiile produselor alimentare locale, ecologice și ale altor produse care ar sprijini economia locală;
- Să încurajeze mai mulți producători autohtoni să treacă la agricultura ecologică certificată;
- Să se dezvolte în bază de activitate non-profit, cu susținerea participanților, a partenerilor, a instituțiilor de stat și prin finanțări de granturi în domeniu.

IarmarEco este un eveniment anual socio-cultural ce unește principalii actori din lumea ecologică și socială a Moldovei. Este o combinație dintre iarmaroc, networking facilitat și prezentări / lecții interactive, ceea ce îl face un eveniment deosebit și unic în domeniul ecologiei și activismului social în Moldova. Scopul IarmarEco este de a informa publicul larg despre posibilitățile schimbării rutinei actuale într-un stil de viață activ și sănătos și, respectiv, durabil. Iarmarocul ajută reprezentanții din domeniul protecției mediului (ONG-uri, întreprinderi, companii, instituții guvernamentale) să dezvolte o viziune comună și să educe publicul larg, dar mai ales să inducă conceptul de antreprenoriat în sfera eco.

Impactul IarmarEco este preconizat nu doar pentru locul desfășurării evenimentului, ci pentru contribuția la crearea relațiilor de încredere dintre ONG-uri, cetățeni, sfera businessului și instituțiile guvernamentale competente, astfel favorizând apariția și implementarea ideilor noi.

Sursa: Johannes Ströiker din Pexels.com

IMPRINTS

Autori

MOVCA: Victoria Ceban, Venedict Strișca, Xenia Martinov, Ion Belotcaci, Tatiana Nistorică, Spartac Chilat

Agrobiznes: Luminița Crivoi, Sergiu Jaman

ANARM: Diana Bivol, Andrei Zagareanu, Ion Maxim

Ecolocal: Tamara Șchiopu

USAID/CNFA: Nadejda Mocanu

Ecovisio: Daniela Fornea

AED: Liliana Calmațui

Universitatea Agrara de Stat din Moldova: Svetlana Petrascu, Elena Scripnic

Corectură

Grigore Brînză, Martin Prudil

Traducere și adaptare

Xenia Martinov

Design și Machetare

Artur Boiarinov – Artpoligraf SRL

Sursă poze

Arhivă personal MOVCA, CNFA

www.pexels.com

Sursa informațiilor

www.maia.gov.md

Atlasul Agriculturii Ecologice în RM 2020

www.agrobiznes.md

ÚKZÚZ

Moldova Organic Value Chain Alliance

Disclaimer

Acest Buletin este publicat în 2021 în cadrul proiectului „Suport Instituțional în cadrul agriculturii organice în Republica Moldova", implementat de Institutul Central de Supraveghere și Testare în Agricultură (ÚKZÚZ).